

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2013

Slováková

Dana

FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH VĚD

Ústav zdravotnického managementu

Dana SLOVÁKOVÁ

Analýza hospodaření vybraného zdravotnického zařízení

Diplomová práce

Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Zlámal, Ph.D.

Olomouc 2013

ANOTACE

Instituce:	UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI Fakulta zdravotnických věd Ústav zdravotnického managementu
Druh práce:	diplomová práce
Název práce:	Analýza hospodaření vybraného zdravotnického zařízení
Title:	The Economic Analysis of the selected Health Care Provider
Datum zadání práce:	2012-02-16
Datum odevzdání práce:	2013-04-30
Autor práce:	SLOVÁKOVÁ Dana
Vedoucí práce:	Ing. Jaroslav Zlámal, Ph.D.
Oponent práce:	
Počet stran:	79
Počet příloh:	11
Rok obhajoby:	2013
Klíčová slova:	analýza hospodaření, účetní výkazy, ukazatele hospodaření, rentabilita, aktivita, likvidita, zadluženost, souhrnné ukazatele
Key words:	economic analysis, account sheets, economic indicators, cost-effectiveness, activity, solidity, indebtedness, summary indicators

Abstrakt:

Diplomová práce se zabývá analýzou hospodaření poskytovatele zdravotní péče, konkrétně hospodařením Šumperské nemocnice, a. s., člena skupiny AGEL a. s. Cílem práce je provedení analýzy hospodaření této nemocnice pomocí hospodářských ukazatelů a jejich soustav a zhodnotit její finanční zdraví. Základem práce je studium veřejně dostupných zdrojů informací o hospodaření nemocnice, jejich zpracování a rozbor. Výsledky práce popisují jednotlivé získané ukazatele i soustavy ukazatelů a hodnotí finanční zdraví vybrané nemocnice.

Abstract:

The Diploma Thesis follows the economic analysis of the Health Care Provider, in the concrete of Hospital Šumperk, Ltd, the member of the holding AGEL Ltd. The aim is to do the economic analysis of this hospital by the economic indicators and their systems and evaluate the financial health of the hospital. The basis of the Diploma Thesis is the study of the public domain sources of information about economy of the hospital, their processing and analysis. Results of the thesis describe obtained individual indicators and systems of indicators and evaluate the financial health of chosen Health Care Provider.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené bibliografické a elektronické zdroje.

Olomouc 30. dubna 2013

-

podpis

Děkuji Ing. Jaroslavu Zlámalovi, Ph.D., za odborné vedení diplomové práce. Děkuji Mgr. Evě Pavelkové, náměstkyni ošetrovatelské péče Šumperské nemocnice a. s., za cenné rady při zpracování této diplomové práce. V neposlední řadě děkuji také svojí rodině za trpělivost a podporu během mého studia.

Obsah

ÚVOD 1

1 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ POSKYTOVATELE ZDRAVOTNÍ SLUŽBY 4

1.1 Právní vymezení poskytovatele zdravotní péče 4

1.2 Finanční analýza 6

1.2.1 Vymezení pojmu finanční analýza	6
1.2.2 Účel finanční analýzy a její uživatelé	7
1.2.3 Zdroje informací pro finanční analýzu	9
1.2.3.1 Rozvaha	18
1.2.3.2 Výkaz zisku a ztráty	19
1.2.3.3 Přehled o peněžních tocích – výkaz cash flow	21
1.2.3.4 Vzájemná provázanost účetních výkazů	23
1.2.3.5 Příloha k účetní závěrce	25
1.2.4 Metody finanční analýzy	25
1.2.4.1 Průběh finanční analýzy	28
1.2.4.2 Metoda horizontální analýzy	29
1.2.4.3 Metoda vertikální analýzy	29
1.2.4.4 Metoda poměrové analýzy	30
1. 2. 4. 4. 1. Ukazatelé rentability (výnosnosti)	30
1.2.4.4.2 Ukazatelé aktivity (obratu)	32
1.2.4.4.3 Ukazatelé zadluženosti (dlouhodobé finanční rovnováhy)	34
1.2.4.4.4 Ukazatelé likvidity (platební schopnosti)	35
1.2.4.4.5 Vztahy mezi skupinami ukazatelů	29
1.2.4.5 Souhrnné ukazatele finanční analýzy	38
1.2.4.5.1 Pyramidové soustavy ukazatelů	38
1.2.4.5.2 Bankrotní modely	40
1.2.4.5.3 Bonitní modely	41

1. 3. Nefinanční analýza 44

2 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ ŠUMPERSKÉ NEMOCNICE A. S. 38

2.1 Charakteristika nemocnice 38

2.1.1 Identifikace Šumperské nemocnice, a. s.	38
2.1.2 Historie nemocnice	38
2.1.3 Vlastnická struktura a management nemocnice	39

2.1.4 Předmět činnosti a předmět podnikání nemocnice 48

2.1.5 Organizační struktura nemocnice	50
2.1.6 Zaměstnanci nemocnice	51
2.1.7 Strategie a cíle nemocnice	52

2.2 Analýza hospodaření Šumperské nemocnice, a. s. 53

2.2.1 Finanční analýza	54
2.2.1.1 Horizontální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztrát	54
2.2.1.2 Vertikální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztrát	60
2.2.1.3 Poměrová analýza rozvahy a výkazu zisku a ztrát	64
2.2.1.4 Analýza výkazu cash flow	69
2.2.2 Analýza vybraných nákladů, výnosů a hospodářského výsledku	70
2.2.3 Souhrnné ukazatele hodnocení hospodaření	68
2.2.3.1 Bankrotní modely – Altmanovo z-skóre, IN99.....	68
2.2.3.2 Bonitní modely – podle Douchy, Kralickův Quicktest.....	78
2.2.4 Analýza nefinanční – SWOT analýza.....	80
2.2.2.1 Příležitosti nemocnice	81
2.2.2.2 Ohrožení nemocnice	82
2.2.2.3 Silné stránky	82
2.2.2.4 Slabé stránky	83
ZÁVĚR.....	85
SEZNAM ZKRATEK	80
SEZNAM LITERATURY.....	90
SEZNAM GRAFŮ.....	92
SEZNAM TABULEK	93
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	94
SEZNAM PŘÍLOH.....	95

Úvod

Zdravotnictví je v dnešní době velmi často diskutovaným tématem, které je aktuální napříč celou společností. Zdravotnictví se primárně zabývá tím, co si každý člověk přeje nejvíc a za co by dal „všechny peníze světa v okamžiku, kdy to nemá“ – tedy zdravím. V dnešních rychle se měnících životních podmínkách se nutně mění i charakter zdravotnictví – od bezplatného přechází k částečně až plně hrazenému, od ryze státního k soukromému... Z některých neziskových organizací se stávají výdělečné podniky, které poskytují, respektive prodávají své zdravotnické služby. Poskytovatel zdravotní služby je instituce, se kterou se každý člověk setkává ještě před svým narozením, a ve kterém svoji životní pouť většina z nás i končí... zdravotnictví je oblast, která společnost spojuje i rozděluje. Zdraví je dnes komoditou, předmětem výdělku.

Poskytovatel zdravotní služby je subjektem, na který lze pohlížet jako na jakýkoliv jiný ekonomický subjekt (podnik), ve kterém probíhají ekonomické procesy a mají vliv na jeho činnost a existenci. Nicméně zde existují určitá specifika vyplývající z poslání a charakteru činnosti poskytovatele zdravotní služby, které má zvláště v České republice zakořeněný význam jako nevýdělečné organizace zřízené za jiným účelem než dosahování zisku. Nicméně doba se mění a se vstupem soukromých poskytovatelů zdravotní služby se musí změnit i tento dlouhodobě zakořeněný názor.

Jsou to právě soukromí poskytovatelé zdravotní služby, kteří se na svoji činnost musí dívat z hlediska „výdělečného, ziskového“ a musí fungovat tak, aby jejich příjmy pokryly všechny potřeby a vygenerovaly navíc i zisk jako záruku další existence a rozvoje jejich „podniku“. Z tohoto důvodu je také nutné, aby byli manažeři zdravotnických zařízení schopni využívat všech nástrojů, které jim mohou pomoci k jejich správnému řízení.

Jedním z těchto nástrojů je také finanční analýza, která rozkrývá podrobně strukturu majetku a zdrojů, nákladů a výnosů, hospodářský výsledek a finanční toky. Finanční analýza umožňuje manažerům a vedení zdravotnických zařízení nahlédnout na stav ekonomických procesů v zařízení včetně jeho hodnoty a popsat tento stav vhodnými ukazateli. Finanční analýza však není důležitá jen z pohledu vedení a manažerů zdravotnického zařízení, poskytuje důležité informace také jeho okolí –

majitelům, bankám, konkurenci, zaměstnancům... Zobrazuje nejen minulé procesy, ale je schopna poskytnout i určitý náhled do budoucnosti.

Cílem této diplomové práce je studium dostupných informačních zdrojů, vybrat vhodné ukazatele a jejich soustavy pro hodnocení hospodaření nemocnice, a dále provedení analýzy hospodaření vybraného poskytovatele zdravotní služby pomocí jednotlivých metod a ukazatelů finanční analýzy. V závěru práce provést hodnocení jednotlivých výsledků a celkového finančního zdraví vybraného poskytovatele. Jako doplňkovou analýzu uvádím v diplomové práci také analýzu nefinanční formou SWOT analýzy. Práce bude sloužit jako metodika hodnocení hospodaření nemocnice pro současný management, a případně i pro moji osobní potřebu při případném zaměstnání ve vedoucí funkci v nemocnici.

Pro analýzu jsem si vybrala Šumperskou nemocnici, a. s., člena holdingu AGEL. Tuto nemocnici jsem si vybrala z toho důvodu, že ji znám jednak ze své praxe sesterské, ale také praxe manažerské, kterou jsem zde vykonávala v létě roku 2011 v rámci předmětu Řízení akutní ústavní a ambulantní péče během studia magisterského stupně na Univerzitě Palackého v Olomouci, obor management ve zdravotnictví. Část informací, které jsou součástí této diplomové práce, mi byla poskytnuta právě na této „manažerské praxi“. Vzhledem k tomu, že šumperská nemocnice neposkytuje samostatně údaje o hospodaření, musela jsem informace získat z běžně dostupných zdrojů, především z webu nemocnice a obchodního rejstříku, kde jsou uloženy výroční zprávy nemocnice a jiné listinné dokumenty. Především výroční zprávy se staly základem pro analýzu jak finanční, tak nefinanční.

V teoretické části diplomové práce uvádím základní charakteristiku poskytovatele zdravotní služby, a dále popisuji finanční a nefinanční analýzu – jaký je jejich význam, historie, zdroje, uživatelé, metody, ukazatelé, hodnocení výsledků. V úvodu praktické části popisuji právní formu, historii, organizační strukturu a předmět činnosti Šumperské nemocnice a provádím samotnou finanční, a jako doplněk i nefinanční, analýzu. V závěru nemocnici hodnotím podle zjištěných výsledků analýzy.

Vzhledem k tomu, že zadání diplomové práce probíhalo na jaře 2012, objevuje se v jeho názvu pojem zdravotnické zařízení. Mezitím začal platit nový zákon o poskytování zdravotnických služeb, ve kterém se již pojem zdravotnické zařízení

nevyskytuje a byl nahrazen pojmem poskytovatel zdravotní péče. Tento termín je užíván také v textu diplomové práce.

1 Analýza hospodaření poskytovatele zdravotní služby

Základem jakékoliv analýzy je vymezení základních pojmů. Na poskytovatele zdravotní péče lze nahlížet z různých úhlů pohledu – například Zlámal (in Gladkij a kol., 2003, s. 127) uvádí: *„Zdravotnickou instituci (zařízení) je nutné pojímat i jako firmu, neboť v ní probíhají mimo jiné i ekonomické jevy a procesy, které mají dopad na ekonomiku dané zdravotnické instituce.*

Oprostíme-li se od určitých specifických způsobů řízení a rozhodování ve zdravotnických institucích, které vycházejí z vlastních principů zdravotnictví, tedy etických, sociálních či psychologických faktorů poskytování zdravotnické péče, pak se jakákoliv zdravotnická instituce ekonomickými aspekty nijak neliší od základních principů fungování firmy.

Pokud budeme analyzovat zdravotnickou instituci jako systém, pak ji budeme charakterizovat stejnými znaky jako kterýkoliv hospodářský subjekt typu firma.“

1.1 Právní vymezení poskytovatele zdravotní péče

Zákon č. 372/2011 Sb. v platném znění vymezuje poskytovatele a příjemce zdravotní služby, co je zdravotní služba, co označuje termín zdravotní péče, kdo, kde a za jakých podmínek je oprávněn poskytovat zdravotní služby.

Zákon č. 372/2011 Sb. v platném znění charakterizuje poskytovatele zdravotní služby (dříve zdravotnické zařízení) jako fyzickou nebo právnickou osobu, která má oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle tohoto zákona.

Zdravotními službami se rozumí (zákon č. 372/2011 Sb.):

- a) *„Poskytování zdravotní péče podle tohoto zákona zdravotnickými pracovníky, a dále činnosti vykonávané jinými odbornými pracovníky, jsou-li tyto činnosti vykonávány v přímé souvislosti s poskytováním zdravotní péče,*
- b) *Konzultační služby, jejich účelem je posouzení individuálního léčebného postupu, popřípadě navržení jeho změny nebo doplnění, a další konzultace podporující rozhodování pacienta ve věci poskytnutí zdravotních služeb*

*prováděné dalším poskytovatelem zdravotních služeb (dále jen „poskytovatel“)
nebo zdravotnickým pracovníkem, kterého si pacient zvolil,*

- c) Nakládání s tělem zemřelého v rozsahu stanoveném tímto zákonem, včetně převozu těla zemřelého na patologicko-anatomickou pitvu nebo zdravotní pitvu a z patologicko-anatomické pitvy nebo ze zdravotní pitvy prováděné poskytovatelem dle zákona o pohřebnictví,*
- d) Zdravotnická záchranná služba,*
- e) Zdravotnická dopravní služba*
- f) Přeprava pacientů neodkladné péče, kterou se rozumí jejich přeprava mezi poskytovateli výhradně za podmínek soustavného poskytování neodkladné péče během přepravy,*
- g) Zdravotní služby v rozsahu činnosti odběrových zařízení nebo tkáňových zařízení podle jiných právních předpisů upravujících postupy pro zajištění jakosti a bezpečnosti lidských orgánů, tkání a buněk*
- h) Zdravotní služby v rozsahu činnosti zařízení transfúzní služby nebo krevní banky podle právního předpisu upravujícího výrobu transfúzních přípravků, jejich skladování a výdej.*

Zdravotními službami se rovněž rozumí specifické zdravotní služby podle zákona o specifických zdravotních službách, zdravotní služby podle zákona upravujícího transplantace nebo zákona upravujícího umělé přerušování těhotenství. “

Zákon č.372/2011 Sb. v platném znění vymezuje zdravotní péči jako (zákon č. 372/2011Sb.):

- a) „Soubor činností a opatření prováděných u fyzických osob za účelem*
 - 1. předcházení, odhalení a odstranění nemoci, vady nebo zdravotního stavu (dále jen „nemoc“),*
 - 2. udržení, obnovení nebo zlepšení zdravotního a funkčního stavu,*
 - 3. udržení a prodloužení života a zmírnění utrpení,*
 - 4. pomoci při reprodukci a porodu,*
 - 5. posuzování zdravotního stavu,*
- b) preventivní, diagnostické, léčebné, léčebně rehabilitační, ošetrovatelské nebo jiné zdravotní výkony prováděné zdravotnickými pracovníky (dále jen „zdravotní výkon“) za účelem podle písmene a). “*

V uvedeném zákoně jsou dále charakterizovány pojmy jako pacient, zdravotnický pracovník, co se rozumím pod pojmem léčebný postup, co je to hospitalizace a kde může být výkon zdravotních služeb prováděn.

1.2 Finanční analýza

V dnešní době není možné řídit úspěšně takovou instituci, jako je nemocnice, bez relevantních informací o jejím stavu a probíhajících procesech. Hospodaření nemocnice je nutné neustále sledovat a vyhodnocovat a následně přijímat taková opatření, která zajistí její bezproblémový provoz, rozvoj do budoucnosti i růst hodnoty pro její vlastníky. Tento proces se neobejde bez pravidelné analýzy jak finanční, tak nefinanční. Zjišťování minulých stavů a procesů, jejich správné vyhodnocení, interpretace výsledků, vyvození důsledků a provedení následných opatření může do budoucna pomoci předejít vážným ekonomickým až existenčním problémům.

1.2.1 Vymezení pojmu finanční analýza

Existuje několik způsobů, jak vymezit pojem finanční analýza. Růčková (Růčková, 2011, s. 9) říká, že *„finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech. Finanční analýzy v sobě zahrnují hodnocení firemní minulosti, současnosti a předvídání budoucích finančních podmínek“*.

Kislingerová (Kislingerová, 2008, s. 1) uvádí, že *„finanční analýza v žádném případě není pouze aplikace několika dobře známých postupů, ale mnohem spíše cyklem, kdy se v každém kroku může objevit nějaká důležitá souvislost, která nám umožní firmu vidět poněkud jinak a donutí nás některé předchozí kroky přehodnotit“*. Z tohoto vyplývá, že finanční analýza není statickým procesem, ale jedná se o proces dynamický, který sice postupuje podle předem vymezených postupů a pracuje se známými a ověřenými ukazateli, nicméně se může v kterémkoliv okamžiku podle zjištěných poznatků postup přehodnotit a upravit tak, aby více vyhovoval záměrům

uživatelé finanční analýzy – tedy aby poskytla ty výsledky, které jsou pro další řízení opravdu potřebné.

V knize Finanční analýza autoři (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 17) vymezují finanční analýzu jako nástroj, který *„slouží ke komplexnímu zhodnocení finanční situace podniku. Pomáhá odhalit, zda je podnik dostatečně ziskový, zda má vhodnou kapitálovou strukturu, zda využívá efektivně svých aktiv, zda je schopen včas splácet své závazky a celou řadu dalších významných skutečností. Průběžná znalost finanční situace firmy umožňuje manažerům správně se rozhodovat při získávání finančních zdrojů, při stanovení optimální finanční struktury, při alokaci volných peněžních prostředků, při poskytování obchodních úvěrů, při rozdělování zisku apod. Znalost finančního postavení je nezbytná jak ve vztahu k minulosti, tak - a to zejména - pro odhad a prognózování budoucího vývoje. Těžko si lze představit kvalitního manažera podniku, který nemá představu o tom, jaké rentability jeho podnik dosahuje, jaká je průměrná doba splatnosti pohledávek, jakou přidanou hodnotu vytvářejí jeho zaměstnanci apod.“*

1.2.2 Účel finanční analýzy a její uživatelé

Jak vyplývá z charakteristiky finanční analýzy uvedené v předchozí kapitole, účelem finanční analýzy je především zhodnocení stavu dané firmy, zmapování procesů, které v ní probíhají a vyhodnocení výsledků její činnosti. Všechny tyto údaje pak slouží jako podklady pro další rozhodování. Finanční analýza je neoddělitelnou součástí řízení a rozhodování ve firmě.

Poskytuje podklady pro finanční řízení podniku, mezi jehož hlavní cíle je možno řadit především (Růčková, 2011, s. 10):

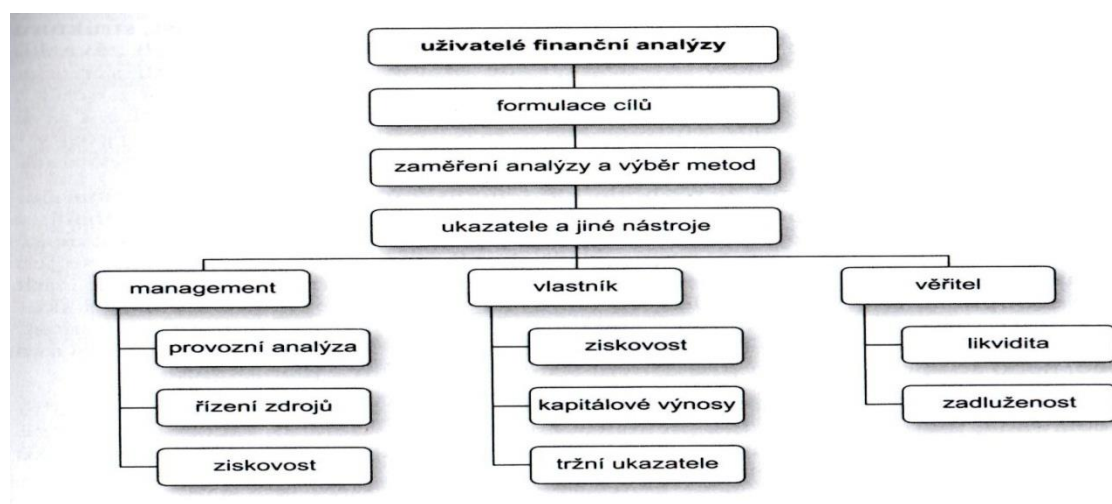
- *„schopnost vytvářet zisk, zajišťovat přírůstek majetku a zhodnocovat vložený kapitál – toto kritérium je obecně považováno za nejdůležitější, neboť postihuje podstatu podnikání jako takového. Každý vstupuje do podnikání s myšlenkou zhodnocování peněz, respektive rozšíření vlastního bohatství.*
- *Zajištění platební schopnosti podniku – je to sice na první pohled cíl druhotný, nicméně je potřeba si uvědomit, že bez platební schopnosti (a mnoho firem si to vyzkoušelo a vyzkouší) většinou neexistuje možnost nadále fungovat a předznamenává konec podnikatelské činnosti firmy.“*

Růčková (Růčková, 2011, s. 21) také uvádí, že „podstatou finanční analýzy je splnění dvou základních funkcí: prověřit finanční zdraví podniku (*ex post analýza*) a vytvořit základ pro finanční plán (*ex ante analýza*). U první funkce hledáme odpověď na otázku, jaká je finanční situace podniku k určitému datu – jde o historický vývoj a odhad toho, co lze očekávat v nejbližší budoucnosti. Druhá funkce se opírá o poznatky finanční analýzy, které jsou základem pro plánování hlavních finančních veličin.“

Účel finanční analýzy lze posoudit také z pohledu uživatele jejích výstupů. Finanční analýza slouží:

- Manažerům firmy pro finanční řízení podniku ať z krátkodobého, tak z dlouhodobého časového období a pro rozhodování (investiční, využití volných zdrojů financování, zaměstnanost v podniku, rozvoj nebo útlum činností v podniku aj.)
- Vlastníkům firmy – ti sledují zhodnocování svých investic do podniku a návratnost vložených prostředků, růst hodnoty firmy, postavení na trhu a budoucí vývoj
- Zaměstnancům firmy – perspektiva zaměstnání, výše mzdy, benefity nad rámec mzdy aj.
- Okolí firmy – dodavatelé, odběratelé výrobků a služeb, investoři, banky, úřady a státní instituce aj. – všechny tyto zajímá především schopnost firmy dostát svým závazkům, zda je dostatečně zisková, likvidní a stabilní.

Zájmy, které jednotliví uživatelé sledují, naznačuje následující schéma (Růčková, 2011, s. 11):

Obrázek č. 1: Schéma uživatelů finanční analýzy

Výstupem z analýzy jsou potom informace:

- Interní – slouží pro vnitřní potřebu firmy, může být omezena jejich dostupnost pro okolí, slouží manažerům, vlastníkům
- Externí – slouží pro potřeby okolí podniku (banky, investoři, státní instituce aj.).

1.2.3 Zdroje informací pro finanční analýzu

Za hlavní zdroj finanční analýzy lze označit především účetnictví firmy a jeho výstupy, tedy účetní výkazy. Účetní výkazy můžeme rozdělit na výkazy:

- Finanční (externí) – slouží pro potřeby okolí firmy, mají předepsanou formu a strukturu,
- Vnitropodnikové (interní) – nemají předepsanou závaznou strukturu a obsah, slouží pouze pro potřeby firmy a mohou poskytnout informace pro zpřesnění finanční analýzy.

V průběhu kalendářního roku (případně hospodářského roku) zachycuje firma ve svém účetnictví příjmy a výdaje, náklady a výnosy, finanční toky a v závěru období potom sestavuje účetní závěrku. Výstupem účetní závěrky jsou strukturované výkazy v předepsané formě a obsahu (dle zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví):

- Rozvaha
- Výkaz zisku a ztráty
- Příloha, která vysvětluje předchozí výkazy, může obsahovat také přehled o peněžních tocích (výkaz cash flow).

Firma, která podle zákona o účetnictví, podléhá povinnému auditu, předkládá také výroční zprávu za dané období.

Informace pro finanční analýzu lze získat přímo z firmy po účetní závěrce anebo z dalších zdrojů, které jsou veřejně dostupné. Většina firem zveřejňuje svoji výroční zprávu na svých webových stránkách. Zákon o účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb.) dává firmám, které jsou zapsané v obchodním rejstříku, za povinnost zveřejňovat svoji účetní závěrku uložení do sbírky listin vedené u příslušného obchodního rejstříku. Ve sbírce listin jsou potom tyto informace volně dostupné.

Za další zdroj informací pro analýzu lze považovat také články v tisku, na internetu, statistické výkazy, databáze.

1.2.3.1 Rozvaha

Rozvaha je základním účetním výkazem, který každá firma sestavuje. Rozvaha (také bilance) je rozdělena do dvou částí – aktiva a pasiva – s tím, že musí být dodrženo základní bilanční pravidlo: aktiva = pasivům. Bellová a Zlámal (Bellová, Zlámal, 2008, s. 153) říkají, že „rozvaha zobrazuje finanční situaci instituce, tj. stav jejího majetku a závazků k určitému okamžiku“. Rozvaha je strukturovaným výkazem a je zobrazena v následující tabulce (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 23):

AKTIVA		PASIVA	
A.	Pohledávky za upsaný ZK	A.	Vlastní kapitál
B.	Dlouhodobý majetek	A.I.	Základní kapitál
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	A.II.	Kapitálové fondy
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	A.III.	Rezervní fondy, ...
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	A.IV.	VH minulých let
		A.V.	VH běžného úč. období
C.	Oběžná aktiva	B.	Cizí zdroje
C.I.	Zásoby	B.I.	Rezervy
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	B.II.	Dlouhodobé závazky
C.III.	Krátkodobé pohledávky	B.III.	Krátkodobé závazky
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek	B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci
D.	Časové rozlišení	C.	Časové rozlišení

Obrázek č. 2: Struktura rozvahy

Z výše uvedené tabulky je vidět, že **aktiva** lze podle jejich struktury rozdělit na:

- Pohledávky za upsaný základní kapitál – nesplacené akcie nebo podíly firmy, jsou to pohledávky za jednotlivými upisovateli, obvykle jsou nulové
- Dlouhodobý majetek – je to majetek hmotné, nehmotné a finanční povahy, jehož doba použitelnosti je delší než 1 rok a cena pořízení je vyšší než cena stanovená zákonem nebo vnitřním předpisem firmy. Hodnota dlouhodobého majetku se v účetnictví zachycuje v pořizovacích cenách a jsou k němu vytvářeny oprávky ve výši účetních odpisů (zachycují opotřebení majetku).
- Oběžný majetek – jedná se o majetek krátkodobé povahy, tedy s dobou použitelnosti kratší než jeden rok. Opět jde o majetek hmotný, nehmotný a finanční. Běžnou součástí oběžného majetku jsou zásoby, peníze v hotovosti a na běžných účtech v bankách, pohledávky za odběrateli, krátkodobé cenné papíry.
- Časové rozlišení – zachycují se zde náklady příštích období a příjmy příštích období.

pasiva se potom člení na:

- Vlastní kapitál – vlastní kapitál je tvořen základním kapitálem (tvoří se při vzniku firmy – upsaný kapitál), kapitálovými fondy (emisní ážio, oceňovací rozdíly aj.) a rezervními fondy (jsou tvořeny uvnitř firmy nejčastěji ze zlepšeného výsledku hospodaření).
- Cizí zdroje – do cizích zdrojů jsou zahrnovány rezervy (jde o částky, které budou vynaloženy v příštích obdobích, tvoří se jako nákladové položky), dlouhodobé závazky (závazky se splatností delší než 1 rok – závazky vůči dodavatelům, dluhopisy aj.), krátkodobé závazky (závazky splatné za časové období kratší než 1 rok – závazky z běžného obchodního styku, závazky vůči zaměstnancům, závazky na zdravotní a sociální pojištění aj.), dále tvoří cizí zdroje bankovní úvěry a výpomoci (opět se dělí na krátkodobé a dlouhodobé).
- Časové rozlišení - výdaje příštích období, výnosy příštích období.

Z hlediska času rozdělujeme aktiva a pasiva na dlouhodobá a krátkodobá (oběžná). Platí, že dlouhodobý majetek a zdroje mají dobu trvání (použitelnosti) více jak jeden rok, krátkodobý majetek a zdroje mají dobu trvání (použitelnosti) kratší než jeden rok. Růčková (Růčková, 2011, s. 23) říká, že při analýze rozvahy budeme sledovat zejména:

- „stav a vývoj bilanční sumy;
- *Strukturu aktiv, její vývoj a přiměřenost velikostí jednotlivých položek;*
- *Strukturu pasiv, její vývoj s důrazem na podíl vlastního kapitálu, bankovních a dodavatelských úvěrů;*
- *Relace mezi složkami aktiv a pasiv, tj. velikost stálých aktiv a dlouhodobých pasiv, velikost stálých aktiv a vlastního kapitálu, velikost oběžných aktiv a krátkodobých cizích pasiv, finanční majetek a krátkodobé pohledávky ke krátkodobým pasivům.*“

1.2.3.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty je výkazem, který přehledně zachycuje součet nákladů a výnosů firmy v daném účetním období a zobrazuje hospodářský výsledek. Výkaz zisku a ztráty je logicky členěn podle oblasti, ve které náklady, výnosy a hospodářský výsledek vznikají, a to takto:

- Provozní náklady, výnosy a hospodářský výsledek,
- Finanční náklady, výnosy a hospodářský výsledek,
- Mimořádné náklady, výnosy a hospodářský výsledek.

Náklady Synek (Synek, 2003, s. 73) charakterizuje jako „*peněžně oceněná spotřeba výrobních faktorů*“. Je mnoho hledisek, podle kterých se náklady třídí. Rozeznáváme náklady podle závislosti na objemu výkonu, výroby:

- Variabilní – mění se podle výkonu, výroby
- Fixní – zůstávají stálými i při změnách výkonu či výroby,

dále můžeme náklady členit podle výkonů na:

- Náklady jednicové (přímé – lze je přiřadit k jednotlivým výkonům) a
- Náklady režijní (nepřímé – nelze je přiřadit ke konkrétnímu výkonu.

Druhově členíme náklady podle povahy jejich vzniku na náklady materiálové, náklady a služby, náklady na energie, mzdové a osobní náklady, odpisy, nákladové úroky, náklady na tvorbu rezerv a další.

Náklady jsou sledovány v účetnictví firmy a v okamžiku jejich vzniku zachycovány na příslušných účtech stanovené účetní osnovy. Při účetní závěrce se zápisy na jednotlivých nákladových účtech sumarizují a vstupují do výkazu zisku a ztráty.

Výnosy Synek (Synek, 2003, s. 456) charakterizuje jako „*peněžní vyjádření výsledků plynoucích s provozováním firmy, z nichž hlavní jsou tržby; protipól nákladů, rozdíl výnosů a nákladů tvoří hospodářský výsledek*“.

Také výnosy jsou sledovány v účetnictví firmy a v okamžiku jejich vzniku zachycovány na příslušných účtech stanovené účetní osnovy. Při účetní závěrce se zápisy na jednotlivých výnosových účtech sumarizují a vstupují do výkazu zisku a ztráty.

Hospodářský výsledek je podle Synka (Synek, 2003, s. 67) „*rozdíl mezi výnosy a náklady... převyšují-li výnosy náklady, jde o zisk, převyšují-li náklady výnosy, jde o ztrátu*“. V Růčkové (Růčková, 2011, s. 32) se uvádí, že „*ve struktuře výkazu zisku a ztráty je možno nalézt několik stupňů výsledků hospodaření. Jednotlivé výsledky hospodaření se od sebe liší tím, jaké náklady a výnosy do jejich struktury vstupují. Výsledek hospodaření členíme na:*

- *Výsledek hospodaření provozní*
- *Výsledek hospodaření z finančních operací*

- *Výsledek hospodaření za běžnou činnost*
- *Výsledek hospodaření mimořádný*
- *Výsledek hospodaření za účetní období*
- *Výsledek hospodaření před zdaněním“.*

Za nejdůležitější výsledek hospodaření Růčková (Růčková, 2011, s. 32) označuje hospodářský výsledek z provozní činnosti, a to zejména z toho důvodu, že *„odráží schopnost firmy ze své hlavní činnosti vytvářet kladný výsledek hospodaření.“*

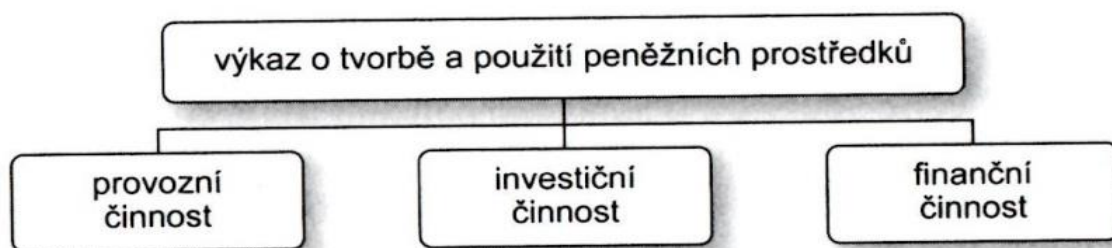
Růčková (Růčková, 2011, s. 32) dále říká: *„V rámci analýzy výkazu zisku a ztráty obvykle hledáme odpověď na otázku, jak jednotlivé položky výkazu zisku a ztráty ovlivňují nebo spíše ovlivňovaly výsledek hospodaření. Informace z výkazu zisku a ztráty jsou tedy významným podkladem pro hodnocení firemní ziskovosti. Při slovním hodnocení vypočítaných výsledků bychom měli mít na paměti zásady souměřitelnosti nákladů a výnosů“.*

Zatímco rozvaha je výkazem statickým (zachycuje stav k určitému okamžiku), výkaz zisku a ztráty je výkazem dynamickým (zachycuje toky v časovém intervalu). Určitým problémem se může jevit fakt, že toky výnosů a nákladů nejsou stejné jako peněžní toky (příjmy a výdaje). V účetnictví je náklad nebo výnos zachycen v okamžiku jeho vzniku, zatímco příjmy a výdaje jim mohou předcházet nebo naopak a častěji zaostávat. Z tohoto důvodu je také účtováno na účtech časového rozlišení, aby nedocházelo ke zkreslování hospodářského výsledku.

1.2.3.3 Přehled o peněžních tocích – výkaz cash flow

Zatímco rozvaha sleduje majetek a zdroje financování, výkaz zisku a ztráty náklady, výnosy a hospodářský výsledek, přehled o peněžních tocích (také výkaz cash flow) sleduje příjmy a výdaje firmy. Růčková (Růčková, 2011, s. 34) charakterizuje výkaz cash flow jako *„účetní výkaz srovnávající bilanční formou zdroje tvorby peněžních prostředků (příjmy) s jejich užitím (výdaji) za určité období – slouží k posouzení skutečné finanční situace. Odpovídá tedy na otázku: Kolik peněžních prostředků podnik vytvořil a k jakým účelům je použil? Tento výkaz také dokládá fakt, že zisk a peníze nejsou jedno a totéž.“*

Podobně jako výkaz zisku a ztráty se přehled o peněžních tocích dělí na tři základní části, jak je naznačeno v následujícím schématu (Růčková, 2011, s. 34):

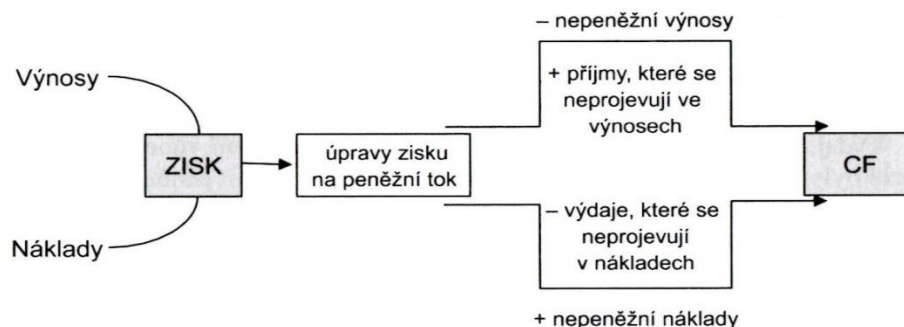
Obrázek č. 3: Schéma rozdělení cash flow

Jsou známy dvě metody sestavení výkazu cash flow, a to metoda přímá a metoda nepřímá. Při sestavování výkazu cash flow metodou přímou se výkaz sestavuje podle skutečných peněžních toků. Příjmy a výdaje jsou zahrnovány do předem vymezených skupin. Výhodou přímé metody je zobrazení hlavních skupin příjmů a výdajů, nevýhodou potom je skutečnost, že nejsou zřejmé zdroje a použití peněžních prostředků. U metody nepřímé se vychází z účetnictví formou transformace nákladů a výnosů na tok peněz. Základem je zisk, tedy rozdíl mezi výnosy a náklady, který je dále upravován podle charakteru dané nákladové nebo výnosové položky spolu s položkami příjmů a výdajů. Tento postup je ukázán na následujícím obrázku (Růčková, 2011, s. 36):

Zisk po úhradě úroků a zdanění
+ odpisy
+ jiné náklady
– výnosy, které nevyvolávají pohyb peněz
Cash flow ze samofinancování
± změna pohledávek (+ úbytek, – přírůstek)
± změna krátkodobých cenných papírů (+ úbytek)
± změna zásob (+ úbytek)
± změna krátkodobých závazků (+ přírůstek)
Cash flow z provozní činnosti
± změna fixního majetku (+ úbytek)
± změna nakoupených obligací a akcií (+ úbytek)
Cash flow z investiční činnosti
± změna dlouhodobých závazků (+ přírůstek)
+ přírůstek vlastního jmění z titulu emise akcií
– výplata dividend
Cash flow z finanční činnosti

Obrázek č. 4: Struktura výkazu cash flow sestaveného nepřímou metodou

Způsob, jakým se náklady, výnosy a zisk transformuje na peněžní tok, je názorně ukázán v následujícím schématu (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 52):

Obrázek č. 5: Schéma transformace zisku na cash flow

Růčková (Růčková, 2011, s. 34) dále uvádí, že „nejdůležitější částí tohoto výkazu je část týkající se **provozní činnosti**. Tato část nám umožňuje zjistit, do jaké míry výsledek hospodaření za běžnou činnost odpovídá skutečně vydělaným penězům a jak je produkce peněz ovlivněna změnami pracovního kapitálu a jeho složkami. Jde nám tedy o výsledky provozní činnosti, ale také o změny pohledávek u odběratelů, změny závazků u dodavatelů, změny zásob apod. neméně důležité jsou však i druhé dvě části.

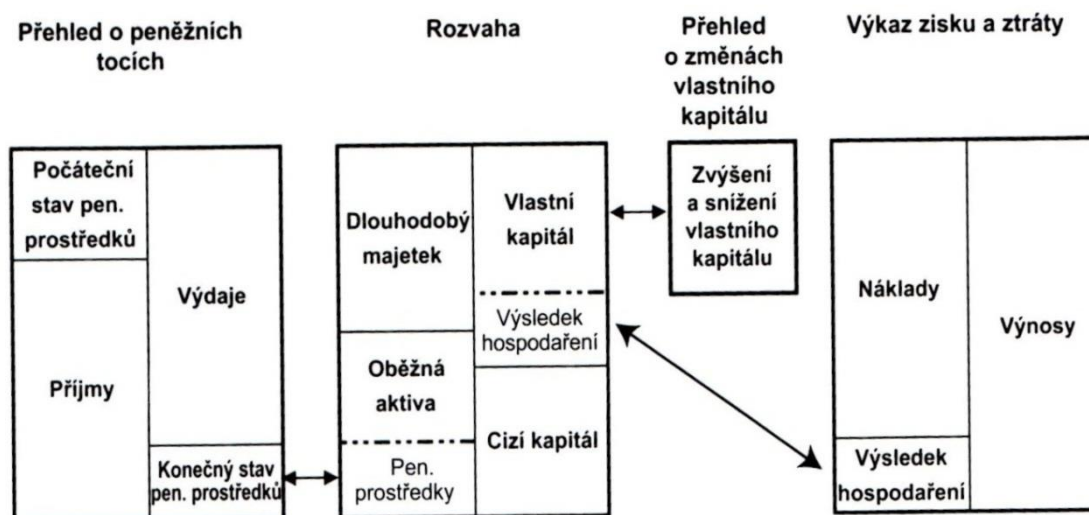
Oblast **investiční činnosti** nám ukazuje nejen výdaje týkající se pořízení investičního majetku a strukturu těchto výdajů, ale také rozsah příjmů z prodeje investičního majetku, který je vykazován právě v tomto účetním výkazu. Zde je už zřejmá vzájemná provázanost jednotlivých účetních výkazů – zjistíme-li v rámci horizontální analýzy rozvahy významné změny v oblasti dlouhodobého hmotného majetku, je možné v návaznosti na výkaz cash flow a jeho analýzu lépe interpretovat zjištěné údaje z rozvahy.

Poslední oblastí je oblast **finanční činnosti**, ve které hodnotíme vnější financování, zejména tedy pohyb dlouhodobého kapitálu – splácení a přijímání dalších úvěrů, peněžní toky související s pohybem vlastního jmění (výplata dividend, zvyšování vlastního jmění apod.).“

1.2.3.4 Vzájemná provázanost účetních výkazů

Při sestavování účetní závěrky a příslušných závěrkových výkazů je nutné respektovat vzájemné mezivýkazové vazby. Při sledování a kontrole vzájemných vazeb se začíná u rozvahy, která představuje výchozí výkaz. Položka na straně aktiv –

peníze musí mít návaznost na přehled o peněžních tocích, a to jak na počátku, tak na konci sledovaného období. Hospodářský výsledek v rozvaze na straně pasiv musí odpovídat hospodářskému výsledku vykázanému ve výkazu zisku a ztráty. Vzájemná provázanost jednotlivých výkazů je naznačena v následujícím schématu (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 58):

Obrázek č. 6: Vzájemná provázanost účetních výkazů

Při hodnocení firmy není jediným hlediskem schopnost generovat zisk, tedy kladný výsledek hospodaření, ale zároveň také generovat dostatečné množství peněžních prostředků k zajištění činnosti firmy. Při sledování vzájemného vztahu mezi ziskem a peněžními prostředky může dojít k těmto čtyřem situacím (Růčková, 2011, s. 38):

- **„Výsledkem hospodaření z provozní činnosti je zisk, peněžní tok z provozní činnosti je kladný.** Je to jednoznačně nejlepší varianta, jaká může nastat. Dá se předpokládat, že firma vhodně hospodaří se svěřenými finančními prostředky, ale i zde je samozřejmě nutná hlubší analýza.
- **Výsledkem hospodaření z provozní činnosti je zisk, peněžní tok z provozní činnosti je záporný.** Z výsledku vyplývá, že firma neinkasuje dostatečně rychle finanční prostředky. Podnik může v takovéto situaci mít problémy se zajištěním dostatečného množství finančních prostředků pro svůj běžný chod. Z analytického hlediska hrozí potenciální problémy s likviditou a aktivitou společnosti.
- **Výsledkem hospodaření z provozní činnosti je ztráta, peněžní tok z provozní činnosti je kladný.** Tato situace naznačuje neschopnost managementu

dostatečným způsobem zhodnocovat vložený kapitál a signalizuje to také budoucí možné problémy v hospodaření firmy (neochota investorů vstupovat do firmy, která nezajistí zhodnocení finančních prostředků). Z analytického hlediska jde o signalizaci problémů s rentabilitou i dalšími investicemi.

- ***Výsledkem hospodaření z provozní činnosti je ztráta, peněžní tok z provozní činnosti je záporný. Tato situace je nejnepříznivější, neboť oba výkazy signalizují problémy v hospodářské situaci podniku. Z dlouhodobého hlediska je tato firma jednoznačně neudržitelná.***

1.2.3.5 Příloha k účetní závěrce

Součástí účetní závěrky bývá mimo základní výkazy rozvaha, výkaz zisku a ztráty a přehled o peněžních tocích také příloha k účetní závěrce. V příloze jsou uvedeny doplňující informace, které nejsou součástí výše jmenovaných výkazů.

Kromě základní charakteristiky firmy (obchodní jméno, sídlo, právní forma, výše vkladu, společníci, podíly aj.) jsou zde popsány například:

- Účetní metody, které jsou ve firmě používány včetně oceňování dlouhodobého majetku a metod jeho odepisování, tvorby rezerv a časových rozlišení,
- Zaměstnanci – jejich skutečný a přepočítaný stav na začátku a na konci období, struktura zaměstnanců, fluktuace, osobní náklady, benefity,
- Další zdroje financování činnosti podniku jako jsou leasingy, půjčky z nebankovních zdrojů,
- Doplňující informace k výkazům včetně vysvětlení mimořádných změn, investic atd.

Příloha k účetní závěrce slouží jako cenný zdroj informací při prováděné analýze firmy i vzhledem k tomu, že mimo výše uvedené příklady, obsahuje také popis cílů firmy včetně toho, jak byly tyto cíle v daném období naplňovány.

1.2.4 Metody finanční analýzy

Při výběru metod finanční analýzy máme široký výběr i díky úrovni znalostí z oblasti ekonomiky, účetnictví a statistiky. Metody finanční analýzy se po předchozím

vývoji již určitým způsobem ustálily a standardizovaly a zároveň i zjednodušily díky používání výpočetní techniky. Při výběru metody finanční analýzy by se mělo dbát na její přiměřenost s ohledem na (Růčková, 2011, s. 40):

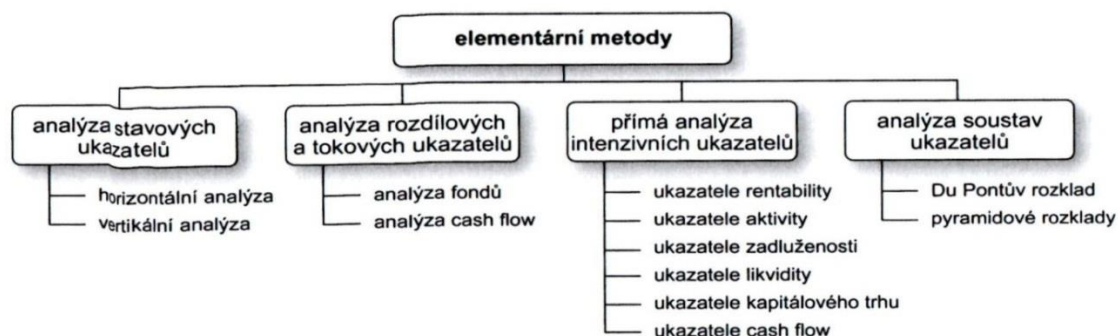
- **„Účelnost** – to znamená, že musí odpovídat předem zadanému cíli. Finanční analytik pracuje vždy na zakázku, a musí si tedy uvědomit, k jakému účelu má výsledná analýza sloužit. Na jednoduché otázky hledáme odpovědi na jednoduchých prostředcích analýzy. Neznamená to však, že budeme poskytovat dogmatické odpovědi. Je potřeba mít stále na paměti, že ne pro každou firmu se hodí stejná soustava ukazatelů či jedna konkrétní metoda. Interpretace musí být provedena citlivě, ale s důrazem na možná rizika, která by z chybného použití analýzy plynula.
- **Nákladnost** – analýza potřebuje čas a kvalifikovanou práci, což s sebou nese celou řadu nákladů, které by však měly být přiměřené návratnosti takto vynaložených nákladů; hloubka a rozsah analýzy musí odpovídat očekávanému ohodnocení rizik spojených s rozhodováním.
- **Spolehlivost** – tu nelze zvýšit množstvím srovnávaných podniků (neboť i zde máme omezené spektrum skutečně srovnatelných firem), ale kvalitnějším využitím všech dostupných dat. Čím spolehlivější budou vstupní informace, tím spolehlivější by měly být výsledky plynoucí z analýzy. “

Metody, které jsou nejčastěji při finanční analýze využívány, jsou následující (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 61):

- **„Analýza stavových (absolutních) ukazatelů.** Jedná se o analýzu majetkové a finanční struktury; užitečným nástrojem je analýza trendů (horizontální analýza) a procentní rozbor jednotlivých dílčích položek rozvahy (vertikální analýza).
- **Analýza tokových ukazatelů.** Týká se především analýzy výnosů, nákladů, zisku a cash flow; opět je vhodné využití horizontální i vertikální analýzy.
- **Analýza rozdílových ukazatelů.** Nejvýraznějším ukazatelem je čistý pracovní kapitál.
- **Analýza poměrových ukazatelů.** Jde především o analýzu ukazatelů likvidity, rentability, aktivity, zadluženosti, ukazatelů kapitálového trhu, analýza ukazatelů na bázi cash flow a dalších ukazatelů.
- **Analýza soustav ukazatelů.**

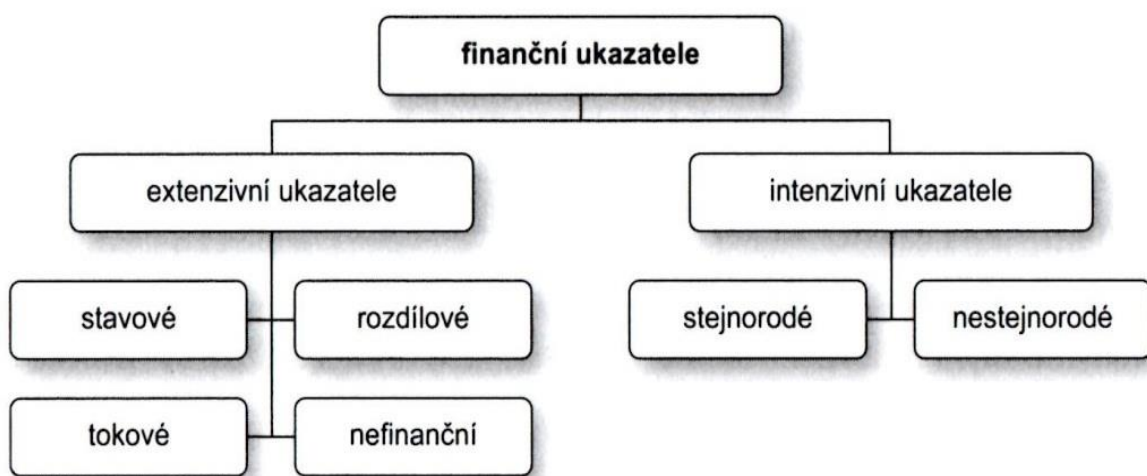
- ***Souhrnné ukazatele hospodaření.***“

Přehled základních metod je přehledně uspořádán v následujícím schématu (Růčková, 2011, s. 44):

Obrázek č. 7: Přehled elementárních metod finanční analýzy

Při volbě metody finanční analýzy je nutné si uvědomit, komu budou její výsledky sloužit a k jakému účelu je využije. Tomuto hledisku přizpůsobíme výběr vhodných finančních ukazatelů. Finanční ukazatele opět členíme podle různých hledisek, základní členění naznačuje následující schéma (Růčková, 2011, s. 42):

Obrázek č. 8: Členění finančních ukazatelů

Popis jednotlivých finančních ukazatelů v rámci metod finanční analýzy následuje v dalších kapitolách.

1.2.4.1 Průběh finanční analýzy

Před zahájením finanční analýzy je nutné si především uvědomit, k jakému účelu bude analýza sloužit a kdo ji využije. Zvolená metoda a ukazatele finanční analýzy se budou lišit při analýze vyhotovené pro vnitřní potřeby firmy a její řízení a rozhodování manažerů, jiné nároky budou při zpracování analýzy pro externí požadavky, například banky při žádosti o poskytnutí úvěru.

Synek (Synek, 2003, s. 355) uvádí tyto kroky při provádění finanční analýzy:

1. *„agregace ukazatelů rozvahy, výsledovky a výkazu cash flow (např. v rozvaze na straně zdrojů vytvoříme tyto agregované položky: vlastní kapitál, dlouhodobé cizí zdroje, krátkodobé cizí zdroje – silně agregováno),*
2. *analýza absolutních ukazatelů (např. v rozvaze podle bilančních pravidel), a to v čase, pomocí indexů řetězových a bazických, popř. odvození trendů regresní a korelační analýzou nebo pomocí grafů,*
3. *analýza výkazů sestavených v procentním vyjádření, a to v čase i mezipodnikově (benchmarking),*
4. *výpočet poměrových ukazatelů (ratios = koeficient),*
5. *srovnání poměrových ukazatelů s odvětvovými průměry (komparativní analýza, též zvaná sektorová analýza), se standardními nebo prahovými hodnotami (prahu, obvykle čísla 0 nebo 1 by podnik neměl dosáhnout), s konkurenčními podniky nebo s nejlepším podnikem v oboru),*
6. *hodnocení poměrových ukazatelů v čase (základ finančního hodnocení podniku),*
7. *hodnocení vzájemných vztahů mezi poměrovými ukazateli (systém DuPont, pyramidová soustava ukazatelů),*
8. *výpočet a hodnocení dalších ukazatelů (většinou absolutních – např. MVA, EVA),*
9. *aplikace specifických postupů (modely predikce finanční tísně, SWOT analýza, spider graf),*
10. *návrh na opatření (analýza odhaluje slabá a silná místa ekonomiky podniku a slouží tak jako podklad pro finanční řízení, plánování a prognózování).*

1.2.4.2 Metoda horizontální analýzy

Horizontální analýza poskytuje výstup v podobě srovnání v rámci několika časových období. Je zřejmé, že čím delší časové období (časová řada) se analyzuje, tím přesnější je potom výstup analýzy a menší riziko chybné interpretace výsledku (trendu). Rozeznáváme dva typy vyjádření meziročních rozdílů:

- Rozdíl v absolutních hodnotách = difference
- Rozdíl v relativních hodnotách = index.

Matematicky lze index vyjádřit takto (Kislingerová, Hnilica, 2008, s. 10) :

$$I_{t/t-1}^i = \frac{B_i(t)}{B_i(t-1)}, \text{ příp. } I_{t/t-1}^i = \frac{B_i(t) - B_i(t-1)}{B_i(t-1)} = \frac{B_i(t)}{B_i(t-1)} - 1.$$

t = časové období

(t-1) = předcházející období

B = daná veličina

První uvedený vzorec přináší výpočet indexu, který je možno vynásobit 100 a získat tak údaj o celkové změně v procentech. Druhý vzorec přímo vyčísluje, o kolik se údaj v daném roce oproti roku minulému změnil, opět je možné násobit 100 a vyjádřit tuto změnu v procentech.

Metodou horizontální analýzy je možné porovnávat jakékoliv časové řady, při finanční analýze se využívá horizontální analýza rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přehledu o peněžních tocích. Problémem se zde může jevit rozdílnost znamének při výpočtu relativních hodnot, proto je vhodné při analýze uvádět ve stejné rovině také vyjádření absolutních hodnot u jednotlivých položek.

1.2.4.3 Metoda vertikální analýzy

Při vertikální analýze se zjišťuje podíl jednotlivých položek výkazu k určené základně. Tento podíl se vyjadřuje v procentech, tedy v relativních hodnotách. Jednoduše lze výpočet při vertikální analýze zobrazit takto (Kislingerová, Hnilica, 2008, s. 13):

$$P_i = \frac{B_i}{\sum B_i}.$$

B_i = položka výkazu

Pro výsledek v procentech je nutné násobit $P_i \cdot 100$.

Při rozhodování o základně (sumě) u rozvahy se zcela logicky volí suma aktiv/pasiv. U výsledovky je volba základny (sumy), ke které se budou jednotlivé položky přirovnávat složitější, nicméně zde se logiky nabízí například celkové výnosy nebo tržby z prodeje výrobků a služeb, případně jiná příjmová položka, která se významně podílí na tvorbě zisku. Vertikální analýza přehledu o finančních tocích příliš smysluplná není z důvodu výskytu kladných i záporných hodnot ve výkazu.

1.2.4.4 Metoda poměrové analýzy

Zatímco horizontální analýza zkoumá vývoj položek výkazů v čase, vertikální analýza podíl jednotlivých položek na zvolené sumární hodnotě, poměrová analýza dává jednotlivé položky rozvahy, výkazu zisku a ztrát i přehledu o finančních tocích do vzájemného vztahu – poměru. Poměrová analýza vytváří několik skupin ukazatelů, které poskytují další informace o hospodaření firmy než jen prostý vývoj a strukturu. Těchto ukazatelů lze sestavit mnoho, v praxi patří mezi nejběžněji používané skupiny ukazatelů poměrové analýzy tyto:

- Ukazatelé rentability (výnosnosti)
- Ukazatelé aktivity (obratu)
- Ukazatelé zadluženosti (dlouhodobé finanční rovnováhy)
- Ukazatelé likvidity (platební schopnosti).

1. 2. 4. 4. 1. Ukazatelé rentability (výnosnosti)

Ukazatelé rentability jsou nejčastěji používanými ukazateli při finanční analýze hospodaření. Říká se jim také ukazatelé výnosnosti z toho důvodu, že přináší informace o tom, jak je během činnosti firmy zhodnocován vložený kapitál. Knápková, Pavelková, Šteker (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 98) charakterizují rentabilitu takto: „*Rentabilita, resp. výnosnost vloženého kapitálu, je měřítkem schopnosti dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu, tj. schopnost podniku*

vytvářet nové zdroje. Je formou vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu.“

Při výpočtu ukazatelů rentability se vychází z výkazu zisku a ztráty a z rozvahy. Při výpočtu ukazatele se do jmenovatele dává vybraný druh výnosu nebo hospodářského výsledku z výkazu zisku a ztráty, do čitatele se umísťuje vybraná položka z rozvahy, obvykle na straně pasiv, případně se do čitatele umísťují tržby či vybrané náklady.

Růčková (Růčková, 2011, s. 52) říká, že „*obecně je rentabilita vyjadřována poměrem zisku k částce vloženého kapitálu,*“ a dále uvádí, že „*pro finanční analýzu jsou nejdůležitější tři kategorie zisku, které je možno vyčíst přímo z výkazu zisku a ztráty. První kategorií je EBIT (zisk před odečtením úroků a daní); odpovídá provoznímu výsledku hospodaření... druhou kategorií je EAT – zisk po zdanění nebo také čistý zisk (net-profit – NP); jde o tu část zisku, kterou můžeme dělit na zisk k rozdělení (dividendy prioritních a kmenových akcionářů) a zisk nerozdělený (slouží k reprodukci podniku). Ve výkazu zisku a ztráty jej nalezneme jako výsledek hospodaření za běžné účetní období... Třetí kategorií je EBT – zisk před zdaněním, tedy provozní zisk již snížený nebo zvýšený o finanční a mimořádný výsledek hospodaření, od kterého ještě nebyly odečteny daně*“.

Mezi nejčastěji počítané ukazatele rentability patří:

- **Rentabilita tržeb (ROS)** = zisk/tržby. Mluví-li se o zisku v čitateli, je možné si do něj dosadit kterýkoliv typ zisku uvedený v předchozím odstavci. Výpočet říká, kolik zisku připadá na 1 korunu tržeb. Vzorec může být obměněn také ve jmenovateli, kdy namísto tržeb se mohou využít například celkové výnosy.
- **Rentabilita celkového kapitálu (ROA)** = zisk/aktiva. Tento ukazatel říká, jaká je výkonnost analyzované firmy, její schopnost výdělku.
- **Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)** = zisk/vlastní kapitál. Tento ukazatel vypovídá o tom, kolik zisku (obvykle čistého) připadá na 1 korunu vloženého vlastního kapitálu.
- **Rentabilita investovaného kapitálu (ROI)** = zisk/dlouhodobý kapitál. Za dlouhodobý kapitál se obvykle považuje dlouhodobý cizí kapitál a vlastní kapitál. Tento ukazatel vypovídá o tom, kolik zisku připadá na 1 korunu vloženého dlouhodobého kapitálu.

- **Rentabilita nákladů** = zisk/náklady. Za náklady je možné ve jmenovateli zvolit buď celkové náklady, anebo jednotlivé nákladové druhy (materiál, mzdové a osobní náklady aj.). Tento ukazatel říká, kolik zisku připadá na 1 korunu vynaložených nákladů. Platí, že čím nižší je vypočítaná rentabilita nákladů, tím lepší je výsledek hospodaření.

Obecně platí, že ukazatelé rentability by měly v čase růst, aby bylo možno hospodaření firmy v průběhu let hodnotit kladně.

1.2.4.4.2 Ukazatelé aktivity (obratu)

Růčková (Růčková, 2011, s. 60) charakterizuje ukazatele aktivity jako ukazatele, které „měří schopnost společnosti využívat investované finanční prostředky a vázanost jednotlivých složek kapitálu v jednotlivých druzích aktiv a pasiv. Tyto ukazatele nejčastěji vyjadřují počet obrátek jednotlivých složek zdrojů nebo aktiv nebo dobu obratu – což je reciproká hodnota k počtu obrátek. Jejich rozbor slouží především k hledání odpovědí na otázku, jak hospodaříme s aktivy a s jejich jednotlivými složkami a také jaký vliv má toto hospodaření na výnosnost a likviditu.“ Při výpočtech ukazatelů aktivity se pracuje jednak s tokovými veličinami, které představují tržby, jednak se stavovými veličinami ve formě aktiv. Proto rozeznáváme dva druhy ukazatelů aktivity:

- Ukazatele obratu (doba obratu),
- Ukazatele obrátkovosti (rychlosti obratu).

Mezi nejčastěji používané ukazatele aktivity se řadí tyto ukazatele:

- **Obrat aktiv** = tržby/aktiva. Tento ukazatel říká, kolikrát se vložená aktiva obrátí v tržbách v daném období. Všeobecně platí, že čím vyšší je jeho hodnota, tím je situace pro firmu lepší s tím, že $\min > 1$. Je-li hodnota tohoto ukazatele nižší než 1, je firma nadvybavena aktivy a nedokáže je dostatečně využívat pro dosahování tržeb. Tento ukazatel může být obměňován tak, že za aktiva se mohou dosadit pouze některé složky aktiv, například dlouhodobý majetek. Ukazatel obratu aktiv může být nadhodnocen v případě, že firma ve větší míře využívá dlouhodobý majetek pořízený na leasing, důvodem je nezahrnutí leasingového majetku do rozvahy. Ukazatel obratu aktiv je součástí pyramidového rozkladu ukazatele rentability vlastního kapitálu (ROE).

- **Obrat zásob** = $\text{tržby} / \text{zásoby}$. Tento ukazatel vysvětluje, kolikrát se zásoby obrátí v tržbách v daném období. Při posuzování tohoto ukazatele je nutné provést posouzení za určitou časovou řadu, obecně platí, že obrat zásob by se měl zrychlovat v nepřímé úměře s dobou obratu zásob:
- **Doba obratu zásob** = $\text{zásoby} / (\text{tržby} / 360)$. Tento ukazatel vypovídá o tom, kolik otáček udělají zásoby za sledované období, tedy jak dlouhá je doba, než se zásoby vrátí do firmy zpět ve formě peněžní. Posouzení tohoto ukazatele je opět nutné provést v určité časové řadě.
- **Doba obratu aktiv** = $\text{aktiva} / (\text{tržby} / 360)$. Ukazatel vypovídá o tom, kolik otáček udělají aktiva za sledované období, tedy jak dlouho jsou aktiva vázána - jak dlouho aktivům trvá, než se vrátí zpět v peněžní formě.
- **Doba obratu (inkasa) pohledávek** = $\text{pohledávky} / (\text{tržby} / 360)$. Doba obratu pohledávek říká, jak dlouho je vložený kapitál vázán v pohledávkách, kdy pohledávka je v tomto kontextu chápána jako určitý úvěr poskytnutý odběrateli. Jednoduše se dá doba obratu vysvětlit také jako průměrný počet dnů, za který jsou pohledávky placeny. Hodnota tohoto ukazatele je závislá na dohodnutých dobách splatnosti (případně obvyklých dobách splatnosti), v případě, že je doba obratu pohledávek příliš dlouhá, může firmu dovést až k druhotné platební neschopnosti. S dobou obratu pohledávek úzce souvisí i s následujícím ukazatelem:
- **Doba obratu (splatnosti) krátkodobých závazků** = $\text{krátkodobé závazky} / (\text{tržby} / 360)$. Jde o vyjádření průměrného počtu dnů, za který jsou krátkodobé závazky ve firmě hrazeny. Jde v podstatě o formu krátkodobého obchodního úvěru, který firmě poskytují její dodavatelé. Podobně jako u pohledávek i zde záleží na dohodnuté nebo obvyklé době splatnosti. Hodnota doby obratu krátkodobých závazků by se měla blížit hodnotě doby obratu krátkodobých pohledávek, v ideálním případě ji dokonce převyšovat.

Doba obratu pohledávek a závazků má významný vliv na platební schopnosti podniku (likviditě). Příliš dlouhá doba inkasa pohledávek spolu s kratší dobou splatnosti krátkodobých závazků může mít závažný dopad na schopnosti firmy hradit své závazky a dostat ji do druhotné platební neschopnosti. Tento stav je z dlouhodobého hlediska neudržitelný a může být jedním z důvodů ukončení činnosti firmy.

1.2.4.4.3 Ukazatelé zadluženosti (dlouhodobé finanční rovnováhy)

Při sledování ukazatelů zadluženosti (ukazatelů dlouhodobé finanční rovnováhy) jde o vyjádření poměru mezi vlastním a cizím kapitálem, tedy nakolik firma k financování aktiv využívá vlastní a cizí kapitál. V dnešní době je neudržitelné, aby firma k financování svých potřeb užívala pouze vlastní kapitál, z hlediska rentability je tento stav neefektivní. Stejně tak nemožné je financovat aktiva pouze z cizího kapitálu. Platí fakt, že (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 85) „určitá výše zadlužení je však obvykle pro firmu užitečná z důvodu, že cizí kapitál je levnější než vlastní. Je to dáno skutečností, že úroky z cizího kapitálu snižují daňové zatížení podniku, protože úrok jako součást nákladů snižuje zisk, ze kterého se platí daně (tzv. daňový efekt nebo daňový štít). V případě výplaty podílů na zisku se o daňové uznatelnou položku nejedná.“

Při financování aktiv firmy jde v podstatě o nalezení vhodného poměru mezi vlastním a cizím kapitálem tak, aby byla zaručena výnosnost vloženého vlastního kapitálu a zároveň nedošlo k nadměrnému zadlužení firmy a zvyšování věřitelského rizika.

Nejpoužívanějšími ukazateli zadluženosti firmy jsou tyto:

- **Equity ratio** = vlastní kapitál/aktiva. Tento ukazatel se také označuje jako koeficient samofinancování, neboť vypovídá o tom, nakolik jsou aktiva kryta vlastním kapitálem. Pro sledování struktury majetku a jeho krytí lze tento ukazatel rozšířit na **ukazatel krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem** = vlastní kapitál/dlouhodobý majetek. Vyjde-li tento koeficient > 1 , znamená to, že dlouhodobý majetek je kryt vlastním kapitálem a společnost je finančně stabilní, nicméně hrozí riziko nižší rentability kapitálu.

Dalším ukazatelem, který vypovídá o majetkové struktuře a týká se vlastního kapitálu, je **ukazatel krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji** = (vlastní kapitál + dlouhodobé cizí zdroje)/dlouhodobý majetek. Platí pravidlo, že dlouhodobý majetek by měl být kryt dlouhodobými zdroji, proto by měl tento koeficient roven 1. Je-li koeficient < 1 , znamená to, že dlouhodobý majetek firmy je kryt také ze zdrojů krátkodobých, firma je podkapitalizována a nese určitá rizika (platební neschopnost aj.). V opačném případě, kdy koeficient je > 1 , hovoří se o překapitalizované firmě, kdy jsou rizika

financování firmy nízká, nicméně mohou být na úkor výnosovosti vloženého kapitálu.

- **Debt ratio** = cizí zdroje/aktiva. Tento ukazatel je základním ukazatelem celkové zadluženosti firmy. Platí, že čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je riziko pro věřitele. Ukazatel celkového zadlužení nelze posuzovat samostatně, ale v souvislosti s ukazatelem rentability a se strukturou kapitálu. V případě, že je sice zadlužení vyšší, ale díky němu je dosahováno také vyšší rentability vložených prostředků, nelze hodnotu ukazatele celkového zadlužení nad doporučenou mez 30% (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 85) vnímat jako negativní trend.
- **Debt equity ratio** = cizí zdroje/vlastní kapitál. Tento ukazatel, označovaný také jako míra zadluženosti, poměřuje cizí zdroje k vlastnímu kapitálu. Pro posouzení tohoto ukazatele je nutné sledovat jeho vývoj v čase a odvozovat z něj riziko pro věřitele.
- **Úrokové krytí** = provozní výsledek hospodaření (EBIT)/úroky. Tento ukazatel říká, kolikrát je dosažený provozní výsledek hospodaření schopen pokrýt úroky placené z cizích zdrojů.
- **Doba splácení dluhů** = cizí zdroje /provozní cash flow. Ukazatel vyjadřuje dobu, za kterou je firma schopna splatit svoje dluhy ze své hlavní činnosti. Tento koeficient by měl v průběhu časové řady klesat, aby bylo možné jeho vývoj hodnotit kladně. Je závislý na získání cizích zdrojů např. ve formě bankovních půjček, jejichž růst znamená také růst tohoto koeficientu. Pokud by měla být doba splácení dluhů vyjádřena ve dnech, je potřeba nahradit provozní cash flow ve jmenovateli počtem dnů v období, tedy 360.

1.2.4.4.4 Ukazatelé likvidity (platební schopnosti)

Likvidita vyjadřuje platební schopnost firmy, tedy její schopnost hradit své závazky. Při výpočtech ukazatelů likvidity se porovnávají různé úrovně likvidních prostředků firmy k jejím závazkům, nejčastěji krátkodobým. Likvidností prostředků se rozumí schopnost určitých forem majetku přeměnit se na peníze. Z tohoto pohledu se rozeznávají 3 stupně likvidity – likvidita běžná, pohotovostní a okamžitá:

- **Likvidita 3. stupně – běžná likvidita** = oběžná aktiva/krátkodobé závazky. Ukazatel říká, kolikrát oběžná aktiva pokrývají krátkodobé závazky firmy. *„Doporučená hodnota tohoto ukazatele je v rozmezí 1,5 – 2,5. Při rovnosti oběžného majetku a krátkodobých závazků (hodnota ukazatele je rovna 1) je podniková likvidita značně riziková, pokud je obrat krátkodobých cizích zdrojů vyšší než obrat oběžných aktiv. U obou složek má navíc obratovost proměnlivý charakter. Za velmi rizikové lze považovat hospodaření podniku, který využívá část krátkodobých cizích zdrojů k financování dlouhodobého majetku. Příliš vysoká hodnota ukazatele zase svědčí o zbytečně vysoké hodnotě čistého pracovního kapitálu a drahém financování.“* (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 92).
- **Likvidita 2. stupně – pohotová likvidita** = (krátkodobé pohledávky + finanční majetek)/krátkodobé závazky. Dle Knápkové, Pavelkové, Štekera (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 92) by *„ukazatel měl nabývat hodnot v rozmezí 1 – 1,5. Při poměru menším než 1 musí podnik spoléhat na případný prodej zásob.“*
- **Likvidita 1. stupně – okamžitá likvidita** = finanční majetek/krátkodobé závazky. Knápková, Pavelková, Šteker (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 92) uvádí, že *„ukazatel by měl nabývat hodnot v rozmezí 0,2 – 0,5. Vysoké hodnoty ukazatele svědčí o neefektivním využití finančních prostředků.“*

Výše uvedené ukazatele likvidity vychází z rozvahy, ukazují likviditu k určitému datu. Pro výpočet likvidity lze vyjít také z přehledu o peněžních tocích a **vypočítat likviditu z příjmů z provozní činnosti firmy** = příjmy z provozní činnosti/krátkodobé závazky. Tento ukazatel říká, zda je firma schopna pokrýt své krátkodobé závazky ze své hlavní činnosti.

Potřeba peněžních prostředků se ve firmě neustále mění v závislosti na aktuální situaci. Zvýšenou potřebu peněz lze zaznamenat při investicích do růstu a rozvoje firmy, při získávání nových zákazníků a trhů, při pořizování dlouhodobého majetku atd. Nedostatek peněžních prostředků může znamenat druhotnou platební neschopnost, pokles tržeb anebo zdražení vstupů. Získat více peněžních prostředků lze prostřednictvím snížení nákladů, zvýšením výnosů (např. také prodejem nepotřebného majetku) anebo získáním finančních prostředků z cizích zdrojů (bankovní úvěr, investor, zvýšení základního kapitálu). Nadbytečné peněžní zdroje lze zhodnotit

například uložení na termínované účty anebo nákupem cenných papírů či podílů v jiných firmách. Správná analýza a následné plánování hospodaření s finančními zdroji a sledování ukazatelů likvidity má zásadní vliv na další fungování a existenci firmy.

1.2.4.4.5 Vztahy mezi skupinami ukazatelů

V předchozích čtyřech kapitolách byly popsány jednotlivé skupiny ukazatelů. Přestože poskytují poměrně jednoduše a rychle zjistitelné výsledky, navíc je zde možnost jejich obměny dle potřeby analyzujícího i uživatele finanční analýzy, ne všechny výsledky mají přesnou vypovídací hodnotu, aniž by byly dány do souvislosti s ostatními ukazateli hospodaření.

Knápková, Pavelková, Šteker (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 122 - 123) ve své knize uvádí tyto vztahy mezi jednotlivými skupinami ukazatelů:

„Zadluženost a likvidita

Vysoká zadluženost může vést ke snížení likvidity. Pro posouzení vztahu vývoje likvidity a zadluženosti u konkrétního podniku je nutné analyzovat strukturu cizích zdrojů z hlediska doby jejich splatnosti. Pokud má podnik vysoký podíl krátkodobých, rychle splatných zdrojů a nízkou hodnotu oběžných aktiv vůči hodnotě krátkodobých cizích zdrojů, může mít problémy s likviditou. Pokud má vysoký podíl dlouhodobých cizích zdrojů, tento problém nemusí vzniknout.

Likvidita a rentabilita

Vysoká likvidita znamená schopnost splácet své krátkodobé závazky, což předpokládá dostatečně vysoké množství oběžných prostředků ve formě hotovosti, finančních prostředků na běžném účtu, pohledávkách a zásobách. Z držby tohoto druhu majetku však neplynou téměř žádné výnosy, naopak dochází k umrtvení vloženého kapitálu, což logicky vyústí ve sníženou rentabilitu podniku.

Aktivita a rentabilita

Efektivní využití aktiv, které se projeví ve vysoké obratovosti aktiv či jiných dílčích položek, povede ke zvýšení rentability...

Likvidita a aktivita

Likvidita poměřuje oběžný majetek (nebo jeho části) s krátkodobými cizími zdroji, ukazatele aktivity měří obrat jednotlivých položek rozvahy. Je nutné vzájemné

ovlivňování těchto oblastí hodnocení pozorně sledovat. Např. podnik, který vykazuje nízkou likviditu, ale má delší dobu splatnosti závazků než dobu splatnosti pohledávek, problémy s likviditou mít nemusí.

Zadluženost a rentabilita

Vyšší zadluženost může přispívat k vyšší rentabilitě, nebo naopak může na rentabilitu působit negativně. Pokud podnik dokáže s cizími zdroji pracovat efektivně, pak zvýšená zadluženost podniku působí na rentabilitu vlastního kapitálu pozitivně. Vztah rentability a zadluženosti ovlivňuje působení finanční páky.... je-li výnosnost vloženého kapitálu vyšší než cena úročených cizích zdrojů, působí finanční páka pozitivně a použití cizího kapitálu přispívá ke zhodnocení kapitálu vlastního...“.

1.2.4.5 Souhrnné ukazatele finanční analýzy

Jak bylo vysvětleno v předcházející kapitole, mezi jednotlivými skupinami ukazatelů existují vzájemné vztahy. Pro jejich snadnější interpretaci byly vytvořeny tzv. souhrnné ukazatele.

Existují dva základní typy souhrnných ukazatelů:

- Pyramidová soustava ukazatelů, kde je jeden vrcholový ukazatel, který se směrem dolů rozkládá na další ukazatele,
- Paralelní soustava ukazatelů, kde jsou ukazatelé řazeny za sebou.

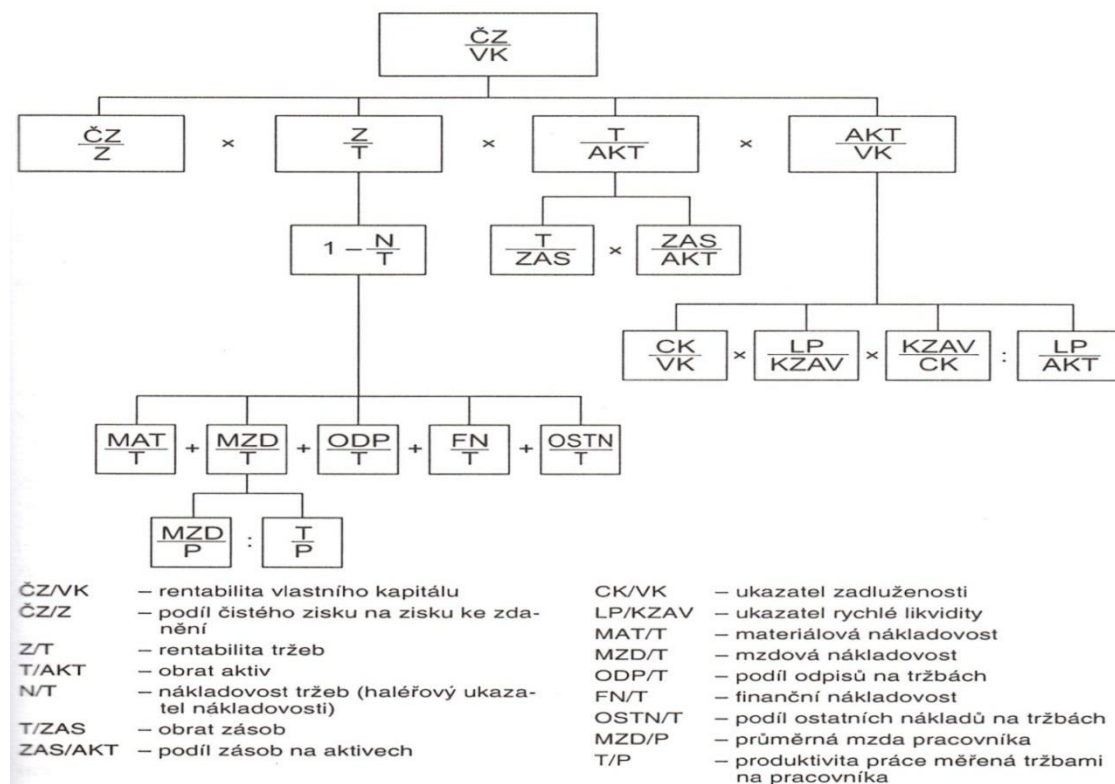
Další typ souhrnných ukazatelů představují dva modely:

- Bankrotní modely, jejichž úkolem je zjistit, zda analyzované firmě hrozí bankrot,
- Bonitní modely, jejichž cílem je analýza finančního zdraví firmy metodou bodového hodnocení jednotlivých oblastí hospodaření.

1.2.4.5.1 Pyramidové soustavy ukazatelů

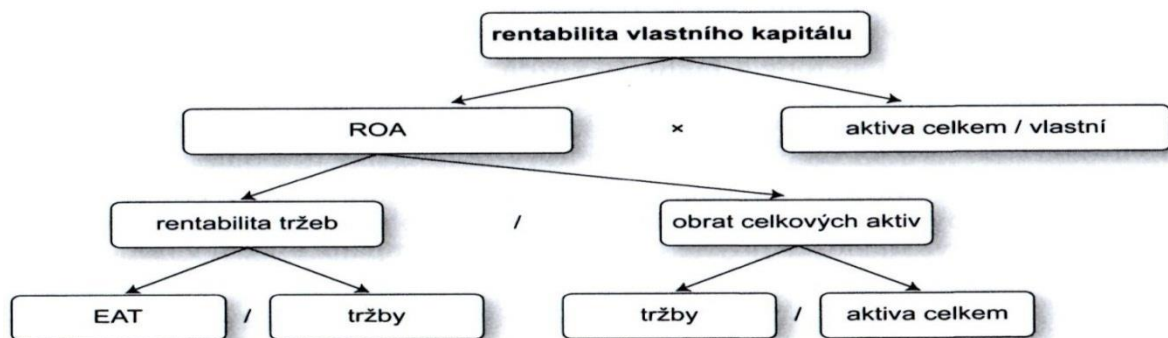
Pyramidový rozklad ukazatelů se odvíjí od základního ukazatele, jehož hodnota je pro firmu považována za důležitou. Tento ukazatel se umístí na vrcholu imaginární pyramidy a rozkládá se směrem dolů na nižší ukazatele. Pyramida může být

vicestupňová. Příklad pyramidové soustavy ukazatelů naznačuje následující schéma (Synek, 2003, s. 369):

Obrázek č. 9: Pyramidová soustava ukazatelů dle Synka

Podobně je tvořen Du Pontův pyramidový rozklad (Růčková, 2011, s. 71):

Obrázek č. 10: Pyramidový rozklad podle Du Ponta

Jak dále Růčková (Růčková, 2011, s. 72) uvádí, „pravá strana Du Pont rozkladu je ukazatel pákového efektu čili převrácené hodnoty k equity ratio. Z přítomnosti tohoto ukazatele je zřejmé, že budeme-li ve větším rozsahu využívat cizí kapitál, můžeme za určitých okolností dosáhnout vyšších hodnot rentability vlastního kapitálu... ze schématu je zřejmé, že vrcholový ukazatel je možno dále členit... podobným způsobem můžeme pracovat s rozkladem rentability celkového vloženého

kapitálu, tedy ROA...příkladů pro rozklad vrcholového ukazatele na dílčí ukazatele by se v praxi dala najít celá řada. Dá se však říct, že vzhledem k tomu, že jedním ze stěžejních cílů firem je dosahování zisku, pak hlubší analýza ukazatelů rentability právě pomocí pyramidových ukazatelů, na nichž je nejvíce patrný vliv změn, je pro většinu cílových skupin finanční analýzy nejzajímavější.“

1.2.4.5.2 Bankrotní modely

Bankrotní modely odpovídají na otázku, zda je firma v blízké době ohrožena bankrotem. Do skupiny bankrotních modelů patří například:

- **Altmanův index důvěryhodnosti, tzv. Altmanovo z-skóre**, v některé literatuře také označován jako Altmanův index finančního zdraví. Index vychází z tzv. diskriminační analýzy, jejímž výsledkem je rovnice pro firmy, které nejsou veřejně obchodovatelné na burze (Růčková, 2011, s. 73):

*„z-skóre = 0,717*X₁ + 0,847*X₂ + 3,107*X₃ + 0,42*X₄ + 0,998*X₅, kde*

X₁ = pracovní kapitál/aktiva

X₂ = nerozdělené zisky/aktiva

X₃ = EBIT/aktiva

X₄ = tržní hodnota vlastního kapitálu/cizí zdroje

X₅ = tržby/aktiva

Interpretace:

- hodnoty < 1,2 *pásmo bankrotu*
- hodnoty od 1,2 do 2,9 *pásmo šedé zóny*
- hodnoty nad 2,9 *pásmo prosperity.“*

Růčková (Růčková, 2011, s. 74) se domnívá, že použití výše uvedeného vzorce není v podmínkách české ekonomiky příliš využitelné z toho důvodu, že české firmy nekladou velký důraz na kapitálový trh. Z tohoto důvodu doporučuje použít spíše modifikovaný vzorec určený pro rozvojové země (Růčková, 2011, s. 74):

„ Z' = 6,56(NWC/aktiva celkem) + 3,26*(zadržené zisky/aktiva celkem) + 6,72*(EBIT/celková aktiva) + 1,05*(účetní hodnota VK/účetní hodnota závazků).*

Interpretace:

$Z\text{-skóre} > 2,6$ *uspokojivá finanční situace*

$1,1 < Z\text{-skóre} < 2,6$ *„šedá zóna“ nevyhraněných výsledků*

$Z\text{-skóre} < 1,1$ *firma je ohrožena vážnými finančními problémy.*“

- **Index důvěryhodnosti – model IN** byl zpracován přímo pro prostředí českých firem. Podobně jako Altmanovo Z-skóre je index důvěryhodnosti vyjádřen rovnicí (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 133):

$$„IN95 = V1*aktiva/cizí\ zdroj + V2*EBIT/nákladové\ úroky + V3*EBIT/aktiva + V4*tržby/aktiva + V5*oběžná\ aktiva/(krátkodobé\ závazky + krátkodobé\ bankovní\ úvěry) - V6*závazky\ po\ době\ splatnosti/tržby.“$$

Váhy V1 až V6 jsou váhy pro jednotlivé ukazatele sestavené pro jednotlivá odvětví hospodářství. Je-li výsledek $IN > 2$, má firma dobré finanční zdraví, výsledek IN od 1 do 2 značí firmu, která by mohla mít problémy, výsledek $IN < 1$ označuje firmu s nedobрым finančním zdravím a problémy. Tento index zobrazuje věřitelské riziko.

Existuje také model pro vlastníky firem, který zohledňuje spíše schopnost nakládat se svěřenými zdroji – tento model je také upřednostňován u firem, jejichž hlavní činnost není primárně zaměřena na podnikání (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 133):

$$„IN99 = -0,017*aktiva/cizí\ zdroj + 4,573*EBIT/aktiva + 0,481*výnosy/aktiva + 0,015*oběžná\ aktiva/(krátkodobé\ závazky + krátkodobé\ bankovní\ úvěry).“$$

1.2.4.5.3 Bonitní modely

Bonitní modely si kladou za cíl zhodnotit finanční zdraví sledované společnosti. Obvyklým způsobem hodnocení je bodové hodnocení jednotlivých kategorií hospodářských ukazatelů.

Mezi bonitní modely používané v podmínkách české ekonomiky patří:

- **Soustava bilančních analýz podle Rudolfa Douchy.** Douchova analýza je využitelná v podmínkách kterékoliv firmy. Skládá se ze tří úrovní, z nichž každá obsahuje stanovené rovnice (Růčková, 2011, s. 77 – 80):

„Bilanční analýza I – soustava čtyř základních ukazatelů a jeden ukazatel celkový = tato analýza je nevhodná při zásadních rozhodnutích a na srovnávání různých podniků, jde pouze o orientační pohled na situaci v podniku.

Ukazatel stability $S = \text{vlastní kapitál} / \text{stálá aktiva}$

Ukazatel likvidity $L = (\text{finanční majetek} + \text{pohledávky}) / 2,17 * \text{krátkodobé dluhy}$

Ukazatel aktivity $A = \text{výkony} / 2 * \text{pasiva celkem}$

Ukazatel rentability $R = 8 * \text{EAT} / \text{vlastní kapitál}$

Celkový ukazatel za celý systém je pro Bilanční analýzy I a II zcela totožný a je možné jej definovat jako vážený průměr hodnot dosažených u celkových ukazatelů jednotlivých skupin:

$\text{Celkový ukazatel} = (2 * S + 4 * L + 1 * A + 5 * R) / 12,$

Přičemž dosahuje-li hodnot nad 1, je systém považován za dobrý, hodnoty mezi 0,5 a 1 jsou považovány za únosné a hodnoty pod 0,5 jsou považovány za špatné...

Bilanční analýza II - soustava sedmnácti ukazatelů, čtyř dílčích ukazatelů a jednoho ukazatele celkového; jde o soustavu ukazatelů hodnotících podnik ve čtyřech základních směrech...

Ukazatele stability:

$S1 = \text{vlastní kapitál} / \text{stálá aktiva}$

$S2 = (\text{vlastní kapitál} / \text{stálá aktiva}) * 2$

$S3 = \text{vlastní kapitál} / \text{cizí zdroje}$

$S4 = \text{celková aktiva} / \text{krátkodobé dluhy} * 5$

$S5 = \text{celková aktiva} / \text{zásoby} * 15$, tento ukazatel se nepoužívá pro společnosti s nízkou úrovní zásob.

Celkový koeficient stability S je vážený průměr všech koeficientů stability:

$$S = (2 * S1 + S2 + S3 + S4 + 2 * S5) / 7 \dots$$

Ukazatele likvidity:

$L1 = 2 * \text{finanční majetek} / \text{krátkodobé dluhy}$

$L2 = ((\text{finanční majetek} + \text{pohledávky}) / \text{krátkodobé dluhy}) / 2,17$

$L3 = (\text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé dluhy}) / 2,5$

$L4 = (\text{pracovní kapitál} / \text{pasiva celkem}) * 3,33$

Celkový ukazatel za skupinu ukazatelů likvidity potom činí:

$$L = (5 * L1 + 8 * L2 + 2 * L3 + L4) / 16$$

Ukazatele aktivity:

$$A1 = (\text{tržby celkem}/2)/\text{pasiva celkem}$$

$$A2 = (\text{tržby celkem}/4)/\text{vlastní kapitál}$$

$$A3 = (\text{přidaná hodnota}*4)/\text{tržby celkem}$$

Celkový ukazatel za ukazatele aktivity stanovíme jako vážený průměr:

$$A = (A1 + A2 + A3)/3$$

Ukazatele rentability:

$$R1 = 10 * \text{EAT} / \text{přidaná hodnota}$$

$$R2 = 8 * \text{EAT} / \text{vlastní kapitál}$$

$$R3 = 20 * \text{EAT} / \text{pasiva celkem}$$

$$R4 = 40 * \text{EAT} / (\text{tržby} + \text{výkony})$$

$$R5 = 1,33 * \text{provozní VH} / (\text{provozní VH} + \text{finanční VH} + \text{mimořádný VH})$$

Celkový ukazatel za skupinu ukazatelů rentability opět stanovíme jako vážený průměr:

$$R = (3 * R1 + 7 * R2 + 4 * R3 + 2 * R4 + R5) / 17$$

Stejně jako u bilanční analýzy I, tak i u bilanční analýzy II se posuzuje finanční zdraví firmy z jediné hodnoty, kterou vypočteme pomocí celkového ukazatele:

$\text{Celkový ukazatel } C = (2 * S + 4 * L + 1 * A + 5 * R) / 12,$
--

a stejně jako v předchozím případě, i zde je hodnocení stejné...

Bilanční analýza III – soustava tvořící nadstavbu bilanční analýzy II. Vzhledem k tomu, že obsahuje větší množství ukazatelů, je podrobnější, přesnější a měla by poskytovat objektivnější výsledky nahlížení na finanční zdraví firmy. Oproti bilanční analýze II dochází k úpravě některých ukazatelů na základě předem stanovených parametrů a navíc bilanční analýza III v sobě zahrnuje výkaz cash flow, takže částečně umožňuje sledovat pohyb finančních prostředků. I u této soustavy je možné doporučit sledování vývoje firmy v čase, ve čtvrtletních intervalech nejméně po dobu dvou let. “

- **Kralickův Quicktest.** Podobně jako soustava bilančních analýz podle Douchy, se i Kralickův Quicktest skládá z rovnic, a to celkem čtyř. Jak uvádí Růčková (Růčková, 2011, s. 81), „první dvě rovnice hodnotí finanční stabilitu firmy, druhé dvě hodnotí výnosovou situaci firmy:

$$R1 = \text{vlastní kapitál} / \text{aktiva celkem}$$

$$R2 = (\text{cizí zdroje} - \text{peníze} - \text{účty u bank}) / \text{provozní cash flow}$$

$$R3 = \text{EBIT} / \text{aktiva celkem}$$

$$R4 = \text{provozní cash flow} / \text{výkony}.$$

Vypočítaným hodnotám se přiřazují body podle následující tabulky:

	0 bodů	1 bod	2 body	3 body	4 body
R1	< 0	0–0,1	0,1–0,2	0,2–0,3	> 0,3
R2	< 3	3–5	5–12	12–30	> 30
R3	< 0	0–0,08	0,08–0,12	0,12–0,15	> 0,15
R4	< 0	0–0,05	0,05–0,08	0,08–0,1	> 0,1

Obrázek č. 11: Bodování výsledků Kralickův Quicktest

Hodnocení firmy je pak provedeno ve třech krocích. Nejprve zhodnotíme finanční stabilitu (**hodnocení finanční stability** – součet bodové hodnoty R1 a R2 dělený 2), následně zhodnotíme výnosovou situaci (**hodnocení výnosové situace** – součet bodové R3 a R4 dělený 2) a v posledním kroku hodnotíme situaci jako celek (**hodnocení celkové situace** – součet bodové hodnoty finanční stability a výnosové situace dělený 2).

Interpretace bodového hodnocení se pak podobá předchozím soustavám. V tomto případě hodnoty pohybující se nad úrovní 3 prezentují firmu, která je bonitní, hodnoty v intervalu 1 – 3 prezentují opět šedou zónu, hodnoty nižší než 1 signalizují potíže ve finančním hospodaření firmy.“

- **Tamariho model.** Tento model je používán v bankovní praxi v zahraničí a pro účely hodnocení firem v českém prostředí se příliš nepoužívá.

1. 3. Nefinanční analýza

Finanční analýza pomocí svých ukazatelů dokáže zhodnotit stav firmy a naznačit její další vývoj pomocí trendů. Nicméně při finanční analýze vystupují pouze kvantitativní data, která mohou být navíc ovlivněna hodnotami veličin, které do příslušných ukazatelů a výpočtů vstupují. Finanční analýza není schopna popsat všechny procesy, které se dějí ve firmě a jejím okolí a mohou mít značný vliv na její další rozvoj. Z tohoto důvodu je vhodné k finanční analýze provést také analýzu nefinanční, například formou SWOT analýzy.

Termín SWOT se skládá z prvních písmen anglických slov:

- **Strenghts** – silné stránky
- **Weaknesses** – slabé stránky

- **Opportunities** – příležitosti
- **Threats** – ohrožení.

Při SWOT analýze se hodnotí firma zevnitř – slabé a silné stránky a zvenčí – příležitosti a ohrožení. Při poznání silných stránek a příležitostí má firma prostor k jejich rozvíjení a tím k dosažení úspěchu a vytyčeného cíle, stejně tak eliminaci slabých stránek a ohrožení. Přestože je SWOT analýza subjektivní, měla by být postavena na konkrétních faktech a údajích.

Cílem SWOT analýzy je rozpoznat pozitivní a negativní stránky firmy a jejího okolí, posílit silné stránky a své příležitosti a získat z nich výhodu, eliminovat nebo posílit slabé stránky a vyhnout se ohrožením.

Mezi **silné stránky** firmy patří například dosahování dobrých hospodářských výsledků (být v zisku), mít správně rozvrženou kapitálovou strukturu, efektivní využívání finančních zdrojů, ale také kvalifikovaní zaměstnanci, kvalitní management, dobré postavení na trhu, dobré jméno v okolí, jakákoliv konkurenční výhoda aj.

K **slabým stránkám** firmy se řadí například ztrátovost činnosti, neefektivnost, nekvalifikovaný personál a špatně pracující management, vysoká fluktuace zaměstnanců, špatné jméno firmy, nedostatečné financování aj.

Příležitosti mohou být noví zákazníci, nový trh pro odbyt výrobků a služeb, změny ve společnosti, legislativě, ekonomickém prostředí, odstranění konkurenční firmy aj.

Ohrožení mohou vyplývat také ze změn ve společnosti, v legislativě a ekonomickém prostředí, růst konkurence, substituční výrobek nebo služba, odchod klíčových zaměstnanců, ztráta zákazníků a trhů aj.

2 Analýza hospodaření Šumperské nemocnice a. s.

Poskytovatelem zdravotní služby, který je podroben analýze hospodaření, je Šumperská nemocnice a.s. Je to nemocnice všeobecná, tzv. okresního typu poskytující péči ve spádové oblasti zahrnující přibližně 220 tisíc obyvatel (především okresy Šumperk, Jeseník, a dále také Bruntál, Rýmařov aj.). Šumperská nemocnice, a.s. je od 30. září 2004 součástí holdingu AGEL a. s.

2.1 Charakteristika nemocnice

Dále v textu jsou uvedeny základní charakteristiky popisující historii i současnost šumperské nemocnice, její právní formu, strukturu vlastnictví, organizační strukturu, základní informace o zaměstnancích, a také o strategii a cílech nemocnice.

2.1.1 Identifikace Šumperské nemocnice, a. s.

Název: Šumperská nemocnice a. s.
Nerudova 640/41
787 52 Šumperk
IČ: 47682795
DIČ: CZ699000899
Právní forma: akciová společnost

2.1.2 Historie nemocnice

Předchůdcem šumperské nemocnice a prvním zařízením poskytujícím péči nemocným byl šumperský hospital (starobinec) založený v polovině 15. století a byl provozován církví. Tento starobinec byl v roce 1756 rozšířen přikoupením přilehlého domu a zahrady a byl zde zřízen první městský špitál nazvaný Nemocnice Sv. Martina. Špitál byl ovšem v roce 1828 zcela zničen při požáru.

Od roku 1880 se městská rada zabývala myšlenkou na výstavbu nové městské nemocnice, roku 1893 dostala významný finanční dar od dr. Carla Chiariho, na který navázala veřejná sbírka. Díky tomu byl v roce 1896 slavnostně otevřen nový komplex nemocnice s hlavní budovou a dvěma pavilony obklopená zahradou, jehož pořizovací cena byla 100 tis. florintů. Nemocnice měla 70 lůžek, z toho 20 bylo nouzových. Byla zde společná oddělení chirurgie a gynekologie. Poté bylo přistavěno oddělení interní a obslužné provozy (prádelna, ubikace pro zaměstnance, kaple. Nemocnice se dále rozvíjela a byla postupně budována nová oddělení. Na konci roku 1945 čítala již 400 lůžek na oddělení interním, chirurgickém, gynekologickém, krčním a očním. Nově vzniklo oddělení dětské, kožní, ortopedické, neurologické, v roce 1954 potom transfúzní stanice. Vzniklo také zázemí pro zdravotnickou dopravní službu a jiné obslužné technické provozy. Důležitou stavbou zahájenou v roce 1988 se stal moderní chirurgický komplex, dokončený v roce 1993. V roce 1996 byla zahájena činnost dialyzačního střediska.

Významným milníkem v historii nemocnice se stal rok 1995, během kterého došlo k privatizaci nemocnice. Privatizační projekt byl předložen roku 1992 původními manažery nemocnice, byla založena soukromá společnost Nemocnice Šumperk, spol. s r. o. Následně po privatizaci se rozšířil počet společníků na 13 osob z řad managementu a lékařů, do společnosti vstoupilo také jako právnická osoba Město Šumperk. Nemocnice se potýkala s finančními problémy a její příjmy nebyly zárukou jejího dalšího rozvoje. Proto se v roce 2004 rozhodla část společníků prodat svůj podíl společnosti AGEL a. s., která se stala většinovým vlastníkem nemocnice s podílem 51%. Od roku 2006 je společnost AGEL a. s. jediným akcionářem Šumperské nemocnice a. s.

2.1.3 Vlastnická struktura a management nemocnice

Datum zápisu:	13. října 1992
Spisová značka:	B 3020 vedená u Krajského soudu v Ostravě
Obchodní firma:	Šumperská nemocnice a.s.
Sídlo:	Šumperk, Nerudova 640/41, PSČ 787 52
Identifikační číslo:	476 82 795
Právní forma:	Akciová společnost

Základní kapitál: 1 ks kmenové akcie na jméno v listinné podobě ve jmenovité hodnotě 2 000 000,- Kč.

Orgány společnosti:

- Statutárním orgánem je představenstvo, které je tříčlenné, má svého předsedu, místopředsedu a jednoho člena. Představenstvo jedná jménem společnosti a to tak, že navenek jednají jménem společnosti vždy dva členové představenstva společně.
- Dozorčí rada – tříčlenná, jeden předseda, dva členové.

2.1.4 Předmět činnosti a předmět podnikání nemocnice¹

Hlavním předmětem činnosti společnosti je poskytování ambulantní a lůžkové, preventivní, diagnostické, léčebné, ošetrovatelské, rehabilitační, poradenské péče v těchto oborech (<https://or.justice.cz>)

- Provozování dopravní zdravotnické služby
- Poskytování lékařské služby první pomoci pro děti a dorost
- Vnitřní lékařství - interní odd., včetně úseku ošetrovatelských lůžek Šumperk
- Chirurgie
- Dětské lékařství a lékařská služba první pomoci v oboru praktické lékařství pro děti a dorost
- Radiologie a zobrazovací metody
- Radiační onkologie
- Dermatovenerologie
- Urologie
- Gynekologie a porodnictví
- Ortopedie
- Neurologie
- Anesteziologie a intenzivní medicína
- Otorinolaryngologie
- Oftalmologie

¹ Příloha č. 1 – Výpis z obchodního rejstříku

- Pneumologie a ftizeologie
- Hematologie a transfúzní lékařství
- Patologie
- Klinická onkologie
- Klinická biochemie
- Rehabilitační a fyzikální medicína
- Paliativní medicína a léčba bolesti
- Cévní chirurgie
- Gastroenterologie
- Revmatologie
- Plastická chirurgie
- Geriatrie
- Diabetologie
- Kardiologie
- Alergologie a klinická imunologie
- Laboratorní metody a příprava léčivých přípravků
- Všeobecná sestra (ošetrovatelská péče)
- Nutriční terapeut
- Dopravní zdravotnická služba
- Všeobecné praktické lékařství.

V rámci předmětu podnikání v nemocnici jako podpůrné činnosti probíhají na základ živnostenského oprávnění tyto činnosti:

- Hostinská činnost
- Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence
- Silniční motorová doprava - nákladní vnitrostátní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti do 3,5 tuny včetně, - nákladní vnitrostátní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti nad 3,5 tuny, - vnitrostátní příležitostná osobní
- Čištění a praní textilu a oděvů
- Vodoinstalatérství, topenářství

- Montáž, opravy, revize a zkoušky plynových zařízení a plnění nádob plyny
- Montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení
- Poskytování služeb v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- Technicko-organizační činnost v oblasti požární ochrany
- Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
- Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče.

2.1.5 Organizační struktura nemocnice

Organizační strukturu společnosti nejlépe vystihuje organizační schéma společnosti². Organizační schéma je uspořádáno do liniově štábní struktury s vazbami funkcionálními, liniovými i štábními. Funkcionální vazby vychází přímo v naznačeného schématu. Liniové vazby lze nalézt například v činnosti náměstkyně pro ošetrovatelskou péči, která přímo řídí 3 vrchní sestry – manažerky pro jednotlivé obory (neoperační, operační, komplement a centrální příjem). Vrchní sestry manažerky jednak přímo řídí dané obory na úseku ošetrovatelské péče, spolupracují s manažery jednotlivých oborů (primáři), a dále k jejich náplni práce patří personalistika a mzdy, kontrolování včetně kvality, organizování chodu oddělení aj. Těmto vrchním sestrám – manažerkám jsou podřízeny vedoucí sestry na jednotlivých odděleních, které dále řídí ošetrovatelský personál aj. Štábní vazby schématu lze nalézt v činnosti rady kvality, která zasahuje do všech oborů a procesů v organizaci.

Řízením společnosti je pověřen ředitel nemocnice, který je zároveň náměstkem pro lékařskou péči a přímo řídí manažery lékařských oborů (lékaři – primáři operačních, neoperačních oborů, komplementu a centrálního příjmu). Spolu s ředitelem se řízení nemocnice účastní finanční náměstek, který řídí technickou část (přímo podřízený je správce nemocnice) a finanční část, a náměstek pro ošetrovatelskou péči (řídí vrchní sestry a dopravní zdravotnickou službu). Jako poradní orgán zde vystupuje rada kvality.

Z organizační struktury lze zjistit, že činnost je rozdělena do 3 oborů:

² Viz příloha č. 2 – organizační schéma společnosti

- Neoperační obory – dále se člení na 7 oddělení (interní, gastro-enterologické, kožní, neurologické, dětské, plicní a klinické onkologie),
- Operační obory – rozděleno na 9 oddělení (chirurgické, ortopedické a kostní banky, ARIP, urologické, gynekologicko-porodnické, oční, ORL, centrální operační sály a centrální příjem),
- Obor komplementu – rozdělen na 4 oddělení (radiodiagnostické, laboratoř, rehabilitační a patologie).

2.1.6 Zaměstnanci nemocnice

Počet zaměstnanců nemocnice v letech 2009 – 2011 je uveden v následující tabulce včetně osobních nákladů na zaměstnance:

Zaměstnanci nemocnice		tabulka č. 1	
Šumperská nemocnice a. s.	rok 2011	rok 2010	rok 2009
celkový počet zaměstnanců	843	854	854
z toho zaměstnanci	816	827	827
vedoucí pracovníci	27	27	27
osobní náklady v tis. Kč	349899	329648	315365
z toho zaměstnanci	309845	293483	280880
vedoucí pracovníci	40054	36165	34485

Struktura zaměstnanců je následující:

- Lékaři
- Nelékařské profese – všeobecné sestry, porodní asistentky, nutriční terapeutky, fyzioterapeuti, zdravotní laboranti, radiologičtí asistenti, farmakologičtí asistenti, zdravotní asistenti, sociální sestry, ošetrovatelé, sanitáři
- Provozní zaměstnanci – technickohospodářští zaměstnanci, řidiči dopravní zdravotnické služby, pracovníci ve stravovacím provozu, úklidu, prádelenské provozu a údržby.

V šumperské nemocnici lze vysledovat celorepublikový trend nedostatku pracovníků v určitých specializacích – jde především o lékaře v oboru neurologie, pediatrie, interny, chirurgie, urologie a ARIP. Nicméně se zde nejedná o kritický nedostatek, šumperská nemocnice hledá tyto lékaře především pro posílení daných specializací. Obtížnější je také stabilizace pracovních míst pro lékařky (mateřské

dovolené, následování manžela za prací). Stabilizaci pracovních míst pro lékaře neprospívá také současný nejasný systém vzdělávání absolventů lékařských fakult a způsob akreditace oborů pro vzdělávání lékařů (1. – 3. stupeň).

V rámci ošetrovatelských oborů byl překonán nedostatek zdravotních sester, který vznikl přechodem na novou formu vzdělávání (zdravotnický asistent – všeobecná sestra (Dis, Bc, Mgr)).

Pro udržení zaměstnanců byl vytvořen motivační systém, který na základě kolektivní smlouvy poskytuje zaměstnancům tyto benefity:

- Zvýhodněné stravování formou stravenek
- Služební mobilní telefony, notebooky a pro klíčové pracovníky automobily
- Wellness pobyty v lázeňských domech
- Podpora zdraví – závodní preventivní péče, očkování
- Dětské rekreace, týden dovolené nad rámec zákonného limitu
- Příspěvek na životní a penzijní připojištění

Dalšími motivačními prvky jsou:

- Nadlimitní podmínky pro vzdělávání
- Mzdová zvýhodnění (příplatky k základní mzdě, odměny, jubilea)
- Každoroční hodnocení zaměstnanců
- Výjezdní porady
- Zábavné odpoledne pro všechny zaměstnance „Cesta z města“

Skutečnost, že systém motivace a benefitů je pro zaměstnance nemocnice atraktivní a dobře fungující, potvrzuje i fakt, že míra fluktuace v nemocnici není vysoká (5,3233) a například během celorepublikové akce „Děkujeme, odcházíme“ neodešel ze šumperské nemocnice ani jeden lékař.

2.1.7 Strategie a cíle nemocnice

Ve výroční zprávě nemocnice (Výroční zpráva, 2011, s. 15) se uvádí: „Jsme nestátní zdravotnické zařízení s velkým potenciálem odborníků, poskytující zdravotnické služby pro spádovou oblast 130 tis. obyvatel. Jsme dynamická společnost, jejímž středem zájmu je kvalitní služba našim klientům. Využíváme nejmodernější zdravotnickou techniku a léčebné metody. Jsme centrem péče o pohybový trakt v

jesenické oblasti. Naším cílem je vstřícný klientský přístup, vysoká kvalita poskytovaných služeb a spokojenost pacientů i zaměstnanců.

Podnikatelský cíl:

- *udržet vysokou stabilitu a růst společnosti,*
- *permanentní zvyšování kvality a produktivity práce,*
- *modernizace provozu,*
- *pokračování v programu kontinuálního zvyšování kvality – udržet akreditaci nemocnice,*
- *budování firemní kultury,*
- *poskytování zdravotní péče na podkladě nejnovějších světových poznatků,*
- *individuální – klientský přístup,*
- *důraz na vzdělávání zaměstnanců,*
- *spolupráce na vědeckých projektech,*
- *prioritou jsou synergické efekty skupiny AGEL.“*

Základním motem nemocnice je klientský přístup. Že je schopna naplnit svoji vizi potvrzuje fakt, že nemocnice byla oceněna 1. místem v Olomouckém kraji v rámci hodnocení Nemocnice ČR očima pacientů.

2.2 Analýza hospodaření Šumperské nemocnice, a. s.

Základním zdrojem analýzy hospodaření nemocnice jsou následující výkazy: rozvaha, výkaz zisků a ztrát a výkaz cash flow doplněné informacemi z výroční zprávy organizace. Výroční zprávy nemocnice jsou veřejně dostupnými zdroji a je možné je získat v obchodním rejstříku anebo přímo na webových stránkách nemocnice. V práci jsou analyzovány metodou finanční analýzy roky 2009, 2010 a 2011. Analýza finanční za uvedené roky je doplněna o nefinanční analýzu metodou SWOT analýzy.

Zatímco finanční výkazy jako je rozvaha, výkaz zisků a ztrát a výkaz cash flow umožňují provést finanční analýzu horizontální, vertikální a poměrovou, výroční zpráva doplňuje informace o zvolených metodách účtování, odpisování majetku, účtování rezerv a dalších účetních operacích, které nejsou výkazy schopny zachytit, ale

přesto mohou mít značný vliv na hospodářský výsledek. Nedílnou součástí výroční zprávy je také zhodnocení úspěchů a neúspěchů organizace, zhodnocení slabých a silných stránek, příležitostí a ohrožení. Přestože je výroční zpráva nezpracovává přímo metodou SWOT analýzy, lze tyto informace v jejím textu nalézt.

2.2.1 Finanční analýza

Jak již bylo uvedeno výše, finanční analýza vychází ze základních finančních výkazů, a je provedena metodou horizontální analýzy, vertikální analýzy, analýzy poměrových ukazatelů a analýzy vybraných skupin nákladů, výnosů a hospodářského výsledku za jednotlivé roky.

Dále v textu bude provedena horizontální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztrát, vertikální analýza rozvahy a výkazu zisků a ztrát a poměrová analýza, která bude vycházet z vybraných položek rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Následovat bude analýza výkazu cash flow. Výkazy rozvaha, výkaz zisku a ztrát a výkaz cash flow v plném znění jsou uvedeny v příloze č. 3 – 5.

2.2.1.1 Horizontální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztrát

Horizontální analýza umožňuje vykázat rozdíly mezi jednotlivými analyzovanými roky jak v absolutních číslech (diference), tak v relativních číslech (indexy). Při horizontální analýze porovnávám jednotlivé položky ve dvou po sobě jdoucích obdobích. Změna položek je vyjádřena v absolutních číslech v Kč a v relativních číslech v % a přehledně uspořádána v následujících tabulkách.

Tabulka č. 2

Horizontální analýza rozvahy (ve zkráceném rozsahu)					
Šumperská nemocnice a. s.		relativní změna (v %)		absolutní změna (v tis. Kč)	
		2011/2010	2010/2009	2011/2010	2010/2009
	AKTIVA CELKEM	-1,1%	16,4%	-3 099	40 007
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	4,3%	24,9%	5 738	26 599
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	-12,3%	110,2%	-84	358
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	0,9%	49,0%	974	35 627

B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	20,0%	-27,9%	4 848	-9 386
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	-5,6%	10,5%	-8 360	14 212
C.I.	Zásoby	2,1%	-6,4%	188	-609
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	271,9%	2105,6%	2 159	758
C.III.	Krátkodobé pohledávky	-10,5%	11,8%	-14 543	14 513
C.IV.	Finanční majetek	152,8%	-15,2%	3 836	-450
D.	OSTATNÍ AKTIVA - přechodné účty aktiv	-39,2%	-39,8%	-477	-804
D.I.	Časové rozlišení	-39,2%	-39,8%	-477	-804
Šumperská nemocnice a. s.		relativní změna (v %)		absolutní změna (v tis. Kč)	
		2011/2010	2010/2009	2011/2010	2010/2009
	PASIVA CELKEM	-1,1%	16,4%	-3 099	40 007
A.	VLASTNÍ KAPITÁL	-12,3%	3,3%	-17 075	4 378
A.I.	Základní kapitál	0,0%	0,0%	0	0
A.II.	Kapitálové fondy	31,2%	-34,2%	5 366	-8 928
A.III.	Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	-1,47%	22,36%	-16	199
A.IV.	Hospodářský výsledek minulých let	-8,9%	-6,4%	-6 675	-5 069
B.	CIZÍ ZDROJE	10,4%	33,5%	14 709	35 636
B.II.	Dlouhodobé závazky	38,3%	11,8%	1 579	436
B.III.	Krátkodobé závazky	-9,7%	41,3%	-13 183	39 644
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	1184,2%	-66,7%	26 313	-4 444
C.	OSTATNÍ PASIVA - přechodné účty pasiv	-18,1%	-0,2%	-733	-7
C.I.	Časové rozlišení	-18,1%	-0,2%	-733	-7

Při horizontální analýze rozvahy (horizontální analýza rozvahy v plném rozsahu viz příloha č. 6) začínám nejdříve analyzovat sumární položky rozvahy, tedy aktiva a pasiva, dále navazuji zkoumáním jednotlivých položek, hledám rozdíly a významně odlišné hodnoty ve struktuře majetku a závazků. Je nutné porovnávat analyzovaná data nejen v rámci vypočítaných indexů a diferencí, ale vztáhnout je i k původním výkazům, ze kterých byla získána, protože difference a indexy mohou v určitých položkách vykazovat významný rozdíl, ve srovnání s původními daty však zjistíme, že tomu tak není.

Při pohledu na aktiva (pol. B v rozvaze, strana aktiv) nemocnice lze vysledovat velmi mírný pokles celkových aktiv v roce 2011 oproti roku 2010 – 1,1% tj. o 3 099 tis. Kč, zatímco při porovnání roku 2010 k roku 2009 nastal nárůst aktiv o 16,4%, tj. 40 007 tis. Kč. Při sledování jednotlivých struktur majetku lze zjistit, že v roce 2011

oproti roku 2010 došlo k poklesu v položce B I. dlouhodobého nehmotného majetku o 12,3%, tj. 84 tis. Kč, zatímco v roce 2010 došlo k nárůstu tohoto majetku oproti roku 2009 o 110,2%, tj. o 358 tis. Kč. Z výroční zprávy nemocnice za rok 2010 lze z doplňujících údajů k účetní závěrce zjistit, že v roce 2010 došlo k nákupu softwaru (software pro zpracování ekonomických a účetních dat a databáze).

V položce aktiv BII. – dlouhodobý hmotný majetek došlo v roce 2011 k mírnému nárůstu o 0,9%, tj. 974 tis. Kč, tento nárůst byl způsobem zakoupením technologie pro digitalizaci rentgenových snímků jako nejvýznamnější částky dané položky spolu s nákupem další zdravotnické, komunikační a výpočetní techniky. V roce 2010 došlo v této položce k velmi významnému nárůstu dlouhodobého majetku o 49,0%, tj. o 35 627 tis. Kč. Tento nárůst byl způsoben nákupem zdravotnické techniky především pro zobrazování, digitalizaci, vybavení operačních sálů traumatologie a ortopedie, monitorovací a další zařízení pro oddělení ARIP, a dále změnou technologií (výtahy, parní technologie, regulační zařízení aj.). O významných investicích do dlouhodobého hmotného majetku svědčí i fakt, že v rámci této položky aktiv se nejvíce zvýšila hodnota BII/3 – samostatné movité věci a soubory movitých věcí, a to v roce 2011 oproti roku 2010 o 70,1%, tj. 24 670 tis. Kč, a v roce 2010 oproti roku 2009 o 68,7%, tj. o 14 329 tis. Kč. Z časového hlediska lze zaznamenat zvyšující se investice do samostatných movitých věcí a souborů a pokračování tohoto trendu dosvědčuje i zvýšení položky BII/8 – poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek, jehož nárůst v roce 2011 oproti roku 2010 činil 242,5%, tj. 291 tis. Kč.

Zatímco dlouhodobý finanční majetek (pol. BIII v rozvaze na straně aktiv) v roce 2010 klesl o 27,9%, tj. 9386 tis. Kč, v roce 2011 oproti roku 2010 tento majetek vzrostl o 20%, tj. 4 848 tis. Kč. **Úbytek dlouhodobého finančního majetku v roce 2010 a přírůstek v roce 2011 byl způsoben změnou výše vlastního kapitálu ve společnosti Dialýza Šumperk, spol. s r. o. (podíl v ovládaných a řízených osobách).**

Oběžná aktiva (pol. C v rozvaze na straně aktiv) v roce 2011 oproti roku 2010 klesla o 5,6%, tj. 8 360 tis. Kč, zatímco v roce 2010 oproti roku 2009 stoupla o 10,5%, tj. 14 212 tis. Kč. Z oběžných aktiv vykazuje významný rozdíl položka CII/6 – dlouhodobé pohledávky, které představují především zaplacené zálohy na investiční činnost, v roce 2010 oproti roku 2009 vzrostly o 2105,6%, tj. 758 tis. Kč, v roce 2011 poté klesly o 57,8%, tj. o 459 tis. Kč. Další významný rozdíl lze nalézt v položce CIII/8 – dohadné účty aktivní, která v roce 2010 oproti roku 2009 vzrostla o 2 246,3%,

tj. o 1 797 tis. Kč a v roce 2011 oproti roku 2010 vzrostla o 415,4%, tj. o 7 797 tis. Kč. Tato položka je tvořena v roce 2010 kompenzací na platy sester a ostatních zdravotnických pracovníků, v roce 2011 opět kompenzací platů a také výnosy za výkony zdravotních pojišťoven, které byly vykonány v roce 2011, ale budou zaplacený až v roce 2012. Položka CIII/9 – jiné pohledávky také vykazuje významný rozdíl jak v roce 2011, tak v roce 2010, tato položka vypovídá o výši pohledávek v rámci propojení se skupinou AGEL.

Krátkodobý finanční majetek (položka CIV v rozvaze na straně aktiv) vykázal v roce 2010 oproti roku 2009 pokles o 15,2%, tj. 450 tis. Kč, v roce 2011 oproti roku 2010 nárůst o 152,8%, tj. 3 836 tis. Kč. Tento rozdíl je způsoben poklesem položky CIV/1 – peníze, která klesla v obou analyzovaných obdobích, zatímco položka CIV/2 – účty v bankách v roce 2010 oproti roku 2009 klesla, zatímco v roce 2011 oproti roku 2010 zaznamenala významný nárůst o 167,2%, tj. o 3 899 tis. Kč.

V položkách D – ostatní aktiva/přechodné účty aktiv došlo v obou porovnávaných obdobích k poklesu. Položka DI/1 – náklady příštích období je v roce 2010 tvořena budoucími náklady na akreditaci v letech 2011 – 2012 a dále leasingovými náklady na pořízení zdravotnické techniky, v roce 2011 potom náklady na leasing. Položka DI/2 příjmy příštích období tvoří fakturace za opravy provedené na majetku města Šumperk v pronájmu nemocnice v roce 2010 i v roce 2011.

Celková pasiva vykázala při porovnání roků 2010 a 2009 nárůst o 16,4%, tj. 40 007 tis. Kč, v roce 2011 oproti roku 2010 celková pasiva poklesla o -1,1%, tj. o 3 099 tis. Kč. V položce A – vlastní kapitál došlo v roce 2010 k mírnému nárůstu o 3,3%, tj. 4 378 tis. Kč, v roce 2011 vlastní kapitál klesl o 12,3%, tj. o 17 075 tis. Kč. Zatímco položka AI – vlastní kapitál zůstala ve sledovaných obdobích konstantní, došlo k významné změně v položce AII – kapitálové fondy, a to konkrétně v položce 3 – oceňovací rozdíly z přecenění majetků a závazků – tato položka zobrazuje záporný oceňovací rozdíl převzatého majetku, pohledávek a závazků při privatizaci nemocnice v roce 1995 (tento záporný oceňovací rozdíl se rovnoměrně odepisuje do výnosů).

Důležitým ukazatelem hospodaření organizace je hospodářský výsledek – položka rozvahy na straně pasiv AIV. Hospodářský výsledek bude dále v textu součástí horizontální analýzy výsledovky.

Horizontální analýza výsledovky (ve zkráceném rozsahu)

Šumperská nemocnice a. s.			relativní změna (v %)		absolutní změna (tis. Kč)	
			2011/2010	2010/2009	2011/2010	2010/2009
I.	Tržby za prodej zboží	01			0	0
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02			0	0
+	OBCHODNÍ MARŽE	03			0	0
II.	Výkony	04	4,1%	1,0%	24 917	6 190
B.	Výkonová spotřeba	08	-3,0%	0,0%	-7 946	22
+	PŘIDANÁ HODNOTA	11	9,7%	1,9%	32 863	6 168
C.	Osobní náklady	12	6,1%	4,5%	20 251	14 283
D.	Daně a poplatky	17	46,9%	-11,3%	1 784	-485
E.	Odpisy dl. nehmotného a hmotného majetku	18	35,2%	18,4%	3 943	1 739
III.	Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	19	-41,5%	129,8%	-879	1 197
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22	-53,0%	75,8%	-557	453
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	-59,5%	142,6%	-88	87
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	-18,9%	3,0%	-5 877	909
H.	Ostatní provozní náklady	27	24,3%	19,5%	958	643
V.	Převod provozních výnosů	28			0	0
I.	Převod provozních nákladů	29			0	0
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	-0,8%	-27,1%	-184	-8 446
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31			0	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32			0	0
VII.	Výnosy z dl. finančního majetku	33	-60,0%		-15 000	25 000
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37			0	0
K.	Náklady z finančního majetku	38			0	0
IX.	Výnosy z přecenění CP a derivátů	39			0	0

L.	Náklady z přecenění CP derivátů	40			0	0
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	41			0	0
X.	Výnosové úroky	42	-20,8%	104,4%	-115	282
N.	Nákladové úroky	43	487,4%	-58,3%	658	-189
XI.	Ostatní finanční výnosy	44			0	0
O.	Ostatní finanční náklady	45	-7,8%	13,7%	-11	17
XII.	Převod finančních výnosů	46			0	0
P.	Převod finančních nákladů	47			0	0
*	FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	48	-62,4%	-14300,0%	-15 762	25 454
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	49	-4,5%	-21,1%	-196	-1 168
**	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	52	-36,1%	71,4%	-15 750	18 176
XIII.	Mimořádné výnosy	53			0	0
R.	Mimořádné náklady	54			0	0
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	55			0	0
*	MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	58			0	0
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	59			0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období	60	-36,1%	71,4%	-15 750	18 176
	Výsledek hospodaření před zdaněním	61	-33,2%	54,9%	-15 946	17 008

Podobně jako u horizontální analýzy rozvahy je u analýzy výsledovky (horizontální analýza výsledovky v plném rozsahu viz příloha č. 7) vhodné vybrat takové položky výsledovky, které mají nejvyšší vypovídací hodnotu o hospodaření nemocnice a jsou z hlediska tvorby hospodářského výsledku nejvýznamnější. Mezi tyto položky položku II/1 – tržby za prodej vlastních výrobků a služeb, dále položku B – výkonová spotřeba, položku C – osobní náklady a v neposlední řadě také celkový výsledek hospodaření.

Z horizontální analýzy vybraných položek výsledovky je vidět, že v letech 2011 oproti roku 2010 **tržby (pol. II/1) vzrostly** o 4,1%, tj. 24 917 tis. Kč, v roce 2010 oproti roku 2009 vzrostly o 1%, tj. o 6 190 tis. Kč. **Oproti tomu výkonová spotřeba (pol. B) klesla** o 3%, tj. o 7946 tis. Kč, v roce 2010 proti roku 2009 neklesla téměř vůbec (v % vyjádření pouze o 0,008%), v Kč tento pokles představuje částku 22 tis. Kč. Položka C – **osobní náklady rovněž v porovnávaných letech vykazuje růst**, a to

v roce 2011/2010 o 6,1%, tj. 20 251 tis. Kč, v roce 2010/2009 o 4,5%, tj. o 14 283 tis. Kč.

U položky **hospodářský výsledek běžného účetního období lze vysledovat významný rozdíl** v roce 2010, když oproti roku 2009 vzrostl o 71,4%, tj. o 18 176 tis. Kč, poté v roce 2011 klesl oproti roku 2010 o 36,1%, tj. o 15 750 tis. Kč. Při pohledu do výkazu zisku a ztrát z roku 2010 lze zjistit, že **nárůst kladného hospodářského výsledku byl v tomto roce způsoben finančním výsledkem hospodaření**, který v daném roce činil 25 276 tis. Kč a byl tvořen především výnosy z finančního majetku (přijaté dividendy a podíly na zisku) ve výši 25 000 tis. Kč.

2.2.1.2 Vertikální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztrát

Vertikální analýza výkazu vypovídá o struktuře a podílu jednotlivých položek na zvolené základně. Při vertikální analýze rozvahy volím jako logickou základnu aktiva a pasiva, která tvoří 100%, u analýzy výsledovky je rozhodování o vhodné základně složitější a variabilnější, ze svého subjektivního hlediska považuji za důležitý ukazatel výkonnosti nemocnice tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb, a proto je volím jako základnu pro provedení vertikální analýzy výkazu zisku a ztrát.

Tabulka č. 4

Vertikální analýza rozvahy (ve zkráceném rozsahu)				
Šumperská nemocnice a. s.		% podíl na bilanční sumě		
		rok 2011	rok 2010	rok 2009
	AKTIVA CELKEM	100,0%	100,0%	100,0%
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	49,4%	46,8%	43,6%
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	0,2%	0,2%	0,1%
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	38,8%	38,1%	29,7%
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	10,3%	8,5%	13,7%
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	50,4%	52,8%	55,6%
C.I.	Zásoby	3,2%	3,1%	3,9%
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	1,0%	0,3%	0,0%
C.III.	Krátkodobé pohledávky	43,8%	48,5%	50,4%
C.IV.	Finanční majetek	2,3%	0,9%	1,2%

D.	OSTATNÍ AKTIVA - přechodné účty aktiv	0,2%	0,4%	0,8%
D.I.	Časové rozlišení	0,2%	0,4%	0,8%
Šumperská nemocnice a. s.		% podíl na bilanční sumě		
		rok 2011	rok 2010	rok 2009
	PASIVA CELKEM	100,0%	100,0%	100,0%
A.	VLASTNÍ KAPITÁL	43,2%	48,7%	54,9%
A.I.	Základní kapitál	0,7%	0,7%	0,8%
A.II.	Kapitálové fondy	8,0%	6,0%	10,7%
A.III.	Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	0,4%	0,4%	0,4%
A.IV.	Hospodářský výsledek minulých let	24,1%	26,2%	32,6%
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	9,9%	15,3%	10,4%
B.	CIZÍ ZDROJE	55,6%	49,9%	43,5%
B.II.	Dlouhodobé závazky	2,0%	1,4%	1,5%
B.III.	Krátkodobé závazky	43,5%	47,7%	39,2%
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	10,1%	0,8%	2,7%
C.	OSTATNÍ PASIVA - přechodné účty pasiv	1,2%	1,4%	1,6%
C.I.	Časové rozlišení	1,2%	1,4%	1,6%

V předchozí tabulce je zpracována vertikální analýza rozvahy, tedy struktura majetku a zdrojů financování (vertikální analýza rozvahy v plném rozsahu viz příloha č. 8). Při pohledu do tabulky na straně aktiv je vidět, že **dlouhodobý i krátkodobý majetek tvoří v roce 2011 každý přibližně polovinu aktiv** – dlouhodobý majetek 49,4% a krátkodobý (oběžný) majetek 50,4%. V roce 2010 tento podíl činil 45,8% dlouhodobého majetku a 52,7% krátkodobého (oběžného) majetku a v roce 2009 představoval dlouhodobý majetek 43,6% a krátkodobý (oběžný) majetek 55,6%. Z pohledu na vývoj obou podílů lze usoudit, že **každým rokem dochází ke snižování podílu krátkodobého a zvyšování podílu dlouhodobého majetku na celkových aktivech nemocnice.**

U dlouhodobého majetku dochází k významnějším změnám pouze u položky BII/3 – samostatné movité věci a soubory movitých věcí, která každým rokem vzrůstá – v roce 2009 tvořila 8,8% z celkových aktiv, v roce 2010 12,4% a v roce 2011 21,3% z celkových aktiv.

U oběžných aktiv lze vysledovat trend snižujícího se podílu na celkových aktivech, který způsobuje především pokles u položky CIII – krátkodobé

pohledávky, které činily v roce 2009 50,4% z celkových aktiv, v roce 2010 48,5% a v roce 2011 43,8%, přičemž se snižují jak pohledávky z obchodního styku, tak pohledávky za ovládanými a řízenými osobami.

Při pohledu na stranu pasiv v rozvaze vidíme, že **poměr vlastního a cizího kapitálu se v průběhu let mění** – zatímco v roce 2009 činil vlastní kapitál 54,9% a cizí zdroje 43,5%, v roce 2010 byl tvořil vlastní kapitál 48,7% a cizí zdroje 49,9%, pak v roce 2011 představoval vlastní kapitál již jen 43,2% a cizí zdroje 55,6% z celkových pasiv.

Zatímco položky AI – základní kapitál, AII – kapitálové fondy a AIII – rezervní fond a ostatní fondy ze zisku jsou víceméně konstantní, snížil se podíl položky AIV – hospodářský výsledek minulých let a AV – výsledek hospodaření běžného účetního období na celkových pasivech.

U cizích zdrojů je růst poměru na celkových pasivech způsoben zejména nárůstem položky BIV – bankovní úvěry a výpomoci, která v roce 2009 činila 2,7% z celkových pasiv, v roce 2010 pouze 0,8%, zatímco v roce 2011 se vyšplhala až na 10,1% celkových pasiv.

Tabulka č. 5

Vertikální analýza výsledovky (ve zkráceném rozsahu)					
Šumperská nemocnice a. s.			podíl v %		
			rok 2011	rok 2010	rok 2009
I.	Tržby za prodej zboží	01	0,0%	0,0%	0,0%
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	0,0%	0,0%	0,0%
+	OBCHODNÍ MARŽE	03	0,0%	0,0%	0,0%
II.	Výkony	04	100,3%	100,4%	100,4%
B.	Výkonová spotřeba	08	41,3%	44,4%	44,9%
+	PŘIDANÁ HODNOTA	11	59,0%	56,0%	55,6%
C.	Osobní náklady	12	55,4%	54,4%	52,6%
D.	Daně a poplatky	17	0,9%	0,6%	0,7%
E.	Odpisy dl. nehmotného a hmotného majetku	18	2,4%	1,9%	1,6%
III.	Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	19	0,2%	0,3%	0,2%

F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22	0,1%	0,2%	0,1%
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	0,0%	0,0%	0,0%
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	4,0%	5,1%	5,0%
H.	Ostatní provozní náklady	27	0,8%	0,7%	0,6%
V.	Převod provozních výnosů	28	0,0%	0,0%	0,0%
I.	Převod provoz. nákladů	29	0,0%	0,0%	0,0%
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	31	3,6%	3,8%	5,2%
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	32	0,0%	0,0%	0,0%
J.	Prodané cenné papíry a podíly	33	0,0%	0,0%	0,0%
VII.	Výnosy z dl. finančního majetku	34	1,6%	4,1%	0,0%
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	38	0,0%	0,0%	0,0%
K.	Náklady z finančního majetku	39	0,0%	0,0%	0,0%
IX.	Výnosy z přecenění CP a derivátů	40	0,0%	0,0%	0,0%
L.	Náklady z přecenění CP derivátů	41	0,0%	0,0%	0,0%
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	42	0,0%	0,0%	0,0%
X.	Výnosové úroky	43	0,1%	0,1%	0,0%
N.	Nákladové úroky	44	0,1%	0,0%	0,1%
XI.	Ostatní finanční výnosy	45	0,0%	0,0%	0,0%
O.	Ostatní finanční náklady	46	0,0%	0,0%	0,0%
XII.	Převod finančních výnosů	47	0,0%	0,0%	0,0%
P.	Převod finančních nákladů	48	0,0%	0,0%	0,0%
*	FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	49	1,5%	4,2%	0,0%
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	50	0,7%	0,7%	0,9%
**	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	53	4,4%	7,2%	4,3%
XIII.	Mimořádné výnosy	54	0,0%	0,0%	0,0%
R.	Mimořádné náklady	55	0,0%	0,0%	0,0%
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	56	0,0%	0,0%	0,0%

*	MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	59	0,0%	0,0%	0,0%
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	60	0,0%	0,0%	0,0%
***	Výsledek hospodaření za účetní období	61	4,4%	7,2%	4,3%
	Výsledek hospodaření před zdaněním	62	5,1%	7,9%	5,2%

Pro zpracování vertikální analýzy výsledovky (vertikální analýza výsledovky v plném rozsahu viz příloha č. 9) jsem zvolila jako základnu položku II/1 – tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb, která představuje 100% a ostatní položky výsledovky jsou z ní počítány jako poměr vyjádřený v relativních hodnotách (%). Každá položka ve výkazu potom představuje podíl na tržbách nemocnice a může být interpretována také jako rentabilita dané položky.

Nejvýznamnější podíly na tržbách představují položky B – výkonová spotřeba a C – osobní náklady. Zatímco **výkonová spotřeba v průběhu analyzovaných let klesala**, v roce 2009 činila 44,9% z tržeb, v roce 2010 44,4% a v roce 2011 41,3%, osobní náklady rostly z 52,6% v roce 2009, na 54,4% v roce 2010 a konečně 55,4% v roce 2011.

Výsledek hospodaření běžného období se na tržbách v roce 2009 podílel 4,3%, v roce 2010 činil 7,2%, přičemž nárůst byl tvořen zejména zvýšením finančního výsledku hospodaření, a v roce 2011 pak podíl byl 4,4%.

2.2.1.3 Poměrová analýza rozvahy a výkazu zisku a ztrát

Při poměrové analýze mezi sebou vzájemně porovnávám vybrané položky rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Při analýze se zaměřuji na ukazatele rentability (výnosovosti nebo také ziskovosti), ukazatele aktivity (neboli doby obratu) a ukazatele finanční rovnováhy (zadluženosti) v jednotlivých letech.

Tabulka č. 6

POMĚROVÁ ANALÝZA				
Šumperská nemocnice a. s.				
UKAZATELE RENTABILITY (VÝNOSNOSTI)		rok 2011	rok 2010	rok 2009
1	ROA - Rentabilita celkových aktiv (HV před zdaněním/AKT)	11,39%	16,87%	12,67%
	Rentabilita tržeb (HV před zdaněním/tržby)	5,08%	7,92%	5,17%
2	ROCE - Rentabilita kapitálu (HV před zd./(VK+DI.K))	21,53%	33,64%	22,12%

3	ROE - Rentabilita vlastního kapitálu (čistý zisk/VK)	36,38%	34,64%	23,10%
	Finanční páka (AKT/VK)	2,32	2,05	1,82
4	Rentabilita z vlastních finančních zdrojů (HV před zd.+odp/VK)	35,44%	39,59%	26,04%
5	Rentabilita nákladů (celkové náklady/tržby)	5,03%	7,72%	5,10%
6	Mzdová náročnost tržeb (mzdové náklady/tržby)	40,90%	40,16%	39,33%

Při výpočtu ukazatelů rentability v předchozí tabulce byl za údaj, ke kterému je prováděna poměrová analýza, zvolen výsledek hospodaření před zdaněním. Ukazatel rentability je v každé organizaci velmi důležitý, protože ukazuje schopnost organizace dosahovat co nejvyšších výnosů a maximalizovat tak svoji tržní hodnotu.

Podíváme-li se na poměrovou analýzu Šumperské nemocnice, vidíme, že vypočítané **hodnoty především u rentability počítané z výsledků hospodaření před zdaněním vykazují v jednotlivých letech zřejmé rozdíly**. Tyto jsou **způsobeny vyšší výnosů z finančního majetku v daných letech**. Aby bylo porovnání rentability z běžného provozu přiměřené, očistila jsem výsledek hospodaření před zdaněním o tyto výnosy z finančního majetku a ukazatele rentability znovu vypočítala tak, jak je uvedeno v následující tabulce:

Tabulka č. 7

POMĚROVÁ ANALÝZA				
Šumperská nemocnice a. s.				
UKAZATELE RENTABILITY (VÝNOSNOSTI) KORIGOVANÉ O VÝNOSY Z FINANČNÍHO MAJETKU		rok 2011	rok 2010	rok 2009
1	ROA - Rentabilita celkových aktiv	7,84%	8,08%	12,81%
	Rentabilita tržeb	3,50%	3,80%	5,23%
2	ROCE - Rentabilita kapitálu	14,81%	16,12%	22,36%
3	ROE - Rentabilita vlastního kapitálu	14,73%	13,46%	18,98%
4	Rentabilita z vlastních finančních zdrojů	27,20%	21,55%	26,04%
5	Rentabilita nákladů	3,44%	3,70%	5,10%

Z vypočítaných hodnot jednotlivých ukazatelů rentability v daných rocích po korekci je zřejmé, že s výjimkou rentability vlastního kapitálu a rentability vlastních finančních zdrojů všechny **ukazatele klesají**. Při porovnání údajů v předchozích dvou tabulkách vidíme například, že rentabilita nákladů (ř. 5) činí v roce 2009 5,10%, v roce 2010 7,72% a v roce 2011 5,03%. Nicméně po očištění o výsledek hospodaření z finančního majetku tato rentabilita klesá pod 5% tak, že v roce 2010 dosahuje pouze 3,7% a v roce 2011 dokonce jen 3,44%. **Tento trend nelze hodnotit jako pozitivní.**

POMĚROVÁ ANALÝZA

Šumperská nemocnice a. s.				
UKAZATELE AKTIVITY (DOBY OBRATU)		rok 2011	rok 2010	rok 2009
1	Obrat aktiv (tržby/AKT)	2,24	2,13	2,45
2	Obrat zásob (tržby/zásoby)	69,34	67,97	62,93
3	Doba obratu aktiv (AKT/(tržby/360))	160,57	169,08	146,91
4	Doba obratu zásob (zásoby/(tržby/360))	5,19	5,30	5,72
5	Doba inkasa krátkodobých pohledávek (pohledávky/(tržby/360))	70,36	81,92	74,11
6	Doba splatnosti krátkodobých závazků (závazky/(tržby/360))	69,83	80,57	57,64

Ukazatele aktivity (doby obratu) vypovídají o efektivnosti činností v organizaci a o vhodném alokování zdrojů. Posuzuje se aktivita jednotlivých položek rozvahy vztažených k tržbám, jaká je rychlost jejich obratu a jaký má obrat vliv na výnosnost a likviditu. Zatímco obrat ukazuje, kolikrát se daná položka rozvahy v daném období otočila (zde za 1 kalendářní rok), doba obratu vypovídá o počtu dní potřebných na jednu obrátku.

Sledování obratu a doby obratu u zásob, krátkodobých pohledávek a závazků má významnou vypovídací hodnotu o efektivním využívání zdrojů v organizaci. Zvyšující se obrat zásob a snižující se doba jejich obratu vypovídá o tom, že organizace snižuje množství zásob na skladě a snaží se s nimi efektivně nakládat (neplýtvá volnými finančními zdroji na zásoby ležící zbytečně ve skladu). Vidíme, že **obrat zásob v šumperské nemocnici se každým rokem zrychluje**, v roce 2009 jsme u zásob zaznamenali 62,93 otáček, v roce 2010 67,97 otáček a v roce 2011 již 69,34 otáček. **Zároveň se snižoval počet dnů mezi jednotlivými obrátkami zásob** z 5,72 dne v roce 2009 na 5,30 dne v roce 2010 a 5,19 dne v roce 2011.

Podobně důležité je porovnání obratu a doby obratu krátkodobých pohledávek a závazků. Z tabulky lze zjistit, že v roce 2009 byly krátkodobé pohledávky uhrazeny za 74,13 dne a závazky za 57,64 dne, v roce 2010 počet dnů stoupl u pohledávek na 82,39 a u závazků na 80,57 a konečně v roce 2011 počet dnů úhrady pohledávek klesl na 72,04 dne a závazků na 69,83 dnů. S výjimkou roku 2009, kdy rozdíl mezi dny úhrady pohledávek a závazků činil 16,49 dne, v roce 2010 pak 1,82 dne a v roce 2011 2,21 dne, je **počet dnů úhrady krátkodobých pohledávek a závazků přibližně stejný**.

POMĚROVÁ ANALÝZA

Šumperská nemocnice a. s.		rok 2011	rok 2010	rok 2009
UKAZATELE	DLOUHODOBÉ FINANČNÍ ROVNOVÁHY (ZADLUŽENOSTI)			
1	Krytí dlouhodobého majetku VK (VK/dlouhodobý majetek)	87,41%	103,99 %	125,81 %
2	Debt Ratio I. (CZ/AKT)	55,66%	49,88%	43,47%
3	Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji ((VK + CZdl)/dl. majetek)	107,15 %	107,08 %	131,36 %
4	Debt Equity Ratio (CZ/VK)	1,29	1,02	0,79
5	Úrokové krytí (HV před zdaněním/nákladové úroky)	40,42	355,58	95,66
6	Doba splácení dluhů ((cizí zdroje)/provozní cash flow)	10,35	2,36	1,75

Ukazatele dlouhodobé finanční rovnováhy (zadluženosti) jsou výsledkem vzájemného porovnání vlastních a cizích zdrojů. Ukazatele krytí dlouhodobého majetku, Debt Ratio a Debt Equity Ratio vycházejí z rozvahy (ukazatel úrokového krytí vychází z výkazu zisku a ztrát a doba splácení dluhů z přehledu o finančních tocích. Zatímco první tři ukazatele porovnávají různé položky rozvahy k celkovým aktivům organizace a čtvrtý ukazatel k položce pasivní, úrokové krytí vypočítává schopnost krýt náklady na cizí kapitál.

Sledujeme-li **ukazatele krytí dlouhodobého majetku**, zjistíme, že krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem **v průběhu sledovaných let klesá** z 125,81% v roce 2009, na 103,99% v roce 2010 až na 87,41% v roce 2011. Také krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji, které v roce 2009 bylo 131,36%, kleslo v roce 2010 na 107,28% a v roce 2011 bylo podobné jako v roce 2010, a to 107,15%. S ohledem na tento fakt je logické, že Debt ratio, tedy poměr cizích zdrojů k aktivům ve sledovaných obdobích roste, a to z 43,47% v roce 2009 na 49,88% v roce 2010 a 55,66% v roce 2011. Zároveň roste poměr mezi cizími zdroji a vlastním kapitálem, který byl v roce 2009 0,79, v roce 2010 1,02 a v roce 2011 již 1,29. Při pohledu do rozvahy a z její horizontální analýzy zjistíme, že **cizí zdroje v každém dalším roce rostly**, přičemž významný nárůst se objevuje u položky BIV. Rozvahy – bankovní úvěry a výpomoci. Při růstu zadlužení logicky rostou také ukazatel Debt Ratio.

Úrokové krytí ukazuje, kolikrát je organizace schopna z hospodářského výsledku před zdaněním uhradit nákladové úroky. Tato hodnota vykazuje meziročně značnou rozkolísanost, která je daná úrovní zadluženosti v daném roce. Zatímco v roce 2009 převyšoval hospodářský výsledek před zdaněním nákladové úroky 96,66x, v roce

2010 tento poměr značně stoupl díky snížení krátkodobých úvěrů a absenci dlouhodobých úvěrů na hodnoty 356,58x, v roce 2011, kdy organizace získala nové dlouhodobé i krátkodobé úvěry, klesl tento poměr na 41,42x.

Doba splácení dluhů byla v roce 2009 1,75, v roce 2010 vzrostla na 2,36 a v roce 2011 dokonce až na koeficient 10,35.

Tabulka č. 10

POMĚROVÁ ANALÝZA			
Šumperská nemocnice a. s.			
UKAZATELE PLATEBNÍ SCHOPNOSTI (LIKVIDITY)	rok 2011	rok 2010	rok 2009
Čistý pracovní kapitál (oběžná aktiva – krátkodobé závazky)	9 562	11 476	35 444
Likvidita z provozního CF (provozní CF/krátkodobé závazky)	0,12	0,44	0,63
Ukazatel kapitalizace (dlouhodobý majetek / dlouhodobé zdroje)	0,93	0,93	0,76
Běžná likvidita (oběžná aktiva / krátkodobé závazky)	1,10	1,09	1,35
Pohotovlá likvidita ((krátkodobé pohledávky + finanční majetek) / krátkodobé závazky)	1,00	1,02	1,26
Okamžitá likvidita (finanční majetek/krátkodobé závazky)	0,05	0,02	0,03

Ukazatele čistého pracovního kapitálu vypovídají o množství zdrojů, které má organizace k dispozici pro zajištění běžného provozu. Zatímco v roce 2009 připadalo na 1 korunu krátkodobých závazků 35 444 korun oběžných aktiv, tj. podíl oběžných aktiv na celkových aktivech byl 14,49%, v roce 2010 **došlo k poklesu** na 11 476 Kč, tj. 4,03% a v roce 2011 k dalšímu poklesu na 9 562 Kč, tj. 3,40%. K těmto poklesům došlo **vlivem růstu krátkodobých závazků, který byl rychlejší než růst oběžných a celkových aktiv.**

Hodnota ukazatele likvidity z provozního cash flow byla v roce 2009 0,63, v roce 2010 pak klesla na 0,44 a v roce 2011 nastal pokles až na 0,12.

Ukazatel kapitalizace, tedy podíl dlouhodobého majetku a dlouhodobých zdrojů činil v roce 2009 0,76, v roce 2010 a 2011 pak shodně 0,93. **Obecně by měl být dlouhodobý majetek hrazen z dlouhodobých zdrojů, zde je poměr nižší než 1 a to znamená, že dlouhodobé zdroje převyšují dlouhodobý majetek.**

Ukazatele platební schopnosti (likvidity) jsou důležitým ukazatelem schopnosti organizace hradit v daném okamžiku své krátkodobé závazky. Jednotliví ukazatele likvidity se mezi sebou liší úrovní likvidnosti (schopnosti přeměny prostředku na hotovost) jednotlivých složek oběžného majetku.

Ukazatel běžné likvidity ukazuje schopnost organizace uhradit své krátkodobé závazky z oběžných aktiv. Ve všech třech letech je **hodnota běžné likvidity nižší, než je doporučená hodnota** (1,5 – 2,5). Nejvíce se doporučené hodnotě blížila v roce 2009, kdy činila 1,35, poté klesla v roce 2010 na 1,09 a v roce 2011 pak na 1,10. Hodnota běžného likvidity tedy nedosahuje v žádném z roků doporučené hodnoty a **nepříznivě lze hodnotit i fakt, že v průběhu let tato hodnota dále klesá.**

Ukazatel pohotovostní likvidity vypovídá o schopnosti organizace uhradit své krátkodobé závazky z krátkodobých pohledávek a finančního krátkodobého majetku (peníze v hotovosti a v na běžných účtech). Doporučená hodnota tohoto ukazatele je 1, případně až 1,5. V případě šumperské nemocnice činí pohotovostní likvidita v roce 2009 1,26, v roce 2010 klesá na 1,02 a v roce 2011 až na 1,00. **Ukazatel pohotovostní likvidity sice splňuje doporučené hodnotové rozmezí, nicméně lze vysledovat trend, že v průběhu let klesá.**

Okamžitá likvidita představuje schopnost organizace hradit krátkodobé závazky z krátkodobého finančního majetku, tedy hotovostních peněz a peněz na běžných účtech v bankách. Doporučené rozmezí hodnot je 0,2 – 0,5, pokud je tato hodnota vyšší, vypovídá o neefektivním držení hotových peněžních prostředků bez adekvátního využívání. Nicméně z tabulky je zřejmé, že **vypočtené ukazatele okamžité likvidity nedosahují ani doporučeného rozmezí**, v roce 2009 činí 0,03, v roce 2010 0,02 a v roce 2011 mírně stoupají na 0,05. Dá se říct, že nemocnice nemá dostatek finanční hotovosti na hrazení svých krátkodobých závazků.

2.2.1.4 Analýza výkazu cash flow

Výkaz cash flow (viz příloha č. 5) je třetím výkazem, který organizace sestavují při roční uzávěrce svého hospodaření a je standardní přílohou výroční zprávy. Pro porovnání vývoje jednotlivých položek výkazu cash flow lze provést analýzu horizontální pomocí diferencí, případně i relativních hodnot mezi jednotlivými roky (viz příloha č. 10).

Výkaz cash flow je rozdělen do 3 logických částí:

- čistý peněžní tok z provozní činnosti (pol. A ve výkazu cash flow)
- čistý peněžní tok z investiční činnosti (pol. B ve výkazu cash flow)
- čistý peněžní tok z finanční činnosti (pol. C ve výkazu cash flow).

Při pohledu do výkazu cash flow (přehled peněžních toků) vidíme **velké rozdíly a výkyvy u jednotlivých peněžních toků v daných letech**. Zatímco v roce 2009 činil čistý peněžní tok z provozní činnosti 60 668 tis. Kč, podobně v roce 2010 činil 60 133 tis. Kč, v roce 2011 tento peněžní tok poklesl na 15 135 tis. Kč. U čistého peněžního toku z investiční činnosti vidíme v roce 2009 záporný tok ve výši -53 213 tis. Kč, v roce 2010 také záporný tok ve výši -26 181 tis. Kč, v roce 2011 pak kladný peněžní tok ve výši 9 631 tis. Kč. U čistého peněžního toku z finanční činnosti sledujeme záporný finanční tok v každém roce – v roce 2009 je to -5 816 tis. Kč, v roce 2010 pak -34 401 tis. Kč a v roce 2011 tok ve výši -20 930 tis. Kč.

Porovnáme-li stav peněžních prostředků na začátku a konci každého sledovaného období, lze konstatovat, že v letech 2009 a 2011 se stav peněžních prostředků na konci období zvýšil oproti počátku období (v roce 2009 z 1 321 tis. Kč na počátku na 2 960 tis. Kč na konci období, tj. o 124%, v roce 2011 z 2 510 tis. Kč na počátku na 6 346 tis. Kč na konci období, tj. o 153%), v roce 2010 stav peněžních prostředků na konci období klesl oproti stavu peněžních prostředků na počátku období (z 2 960 tis. Kč na počátku na 2 511 tis. Kč na konci období, tj. o 15%).

Z položek, které významně ovlivňují přehled o peněžních tocích, je nutné si povšimnout také odpisů stálých aktiv (pol. A.1.1. ve výkazu cash flow). Zde vidíme nárůst jejich výše, když v roce 2009 činily 9 472 tis. Kč, v roce 2010 vzrostly na 11 211 tis. Kč, tj. nárůst 18,36% oproti roku 2009, a v roce 2011 dále rostly na 15 154 tis. Kč, tj. nárůst o 35,17% oproti roku 2010.

Vzhledem k tomu, že ve výkazu cash flow se objevují kladné i záporné hodnoty, nemá smysl provádět vertikální analýzu.

2.2.2 Analýza vybraných nákladů, výnosů a hospodářského výsledku

V této kapitole se zaměřím více na vybrané druhy nákladů, výnosů a hospodářského výsledku a provedu jejich srovnání a vývoj v jednotlivých letech.

Nejprve se zaměřím na hospodářský výsledek:

Výsledek hospodaření za běžné účetní období v tis. Kč			tabulka č. 11
Šumperská nemocnice a. s.	rok 2011	rok 2010	rok 2009
Provozní výsledek hospodaření	22543	22727	31173
Finanční výsledek hospodaření	9514	25276	-178

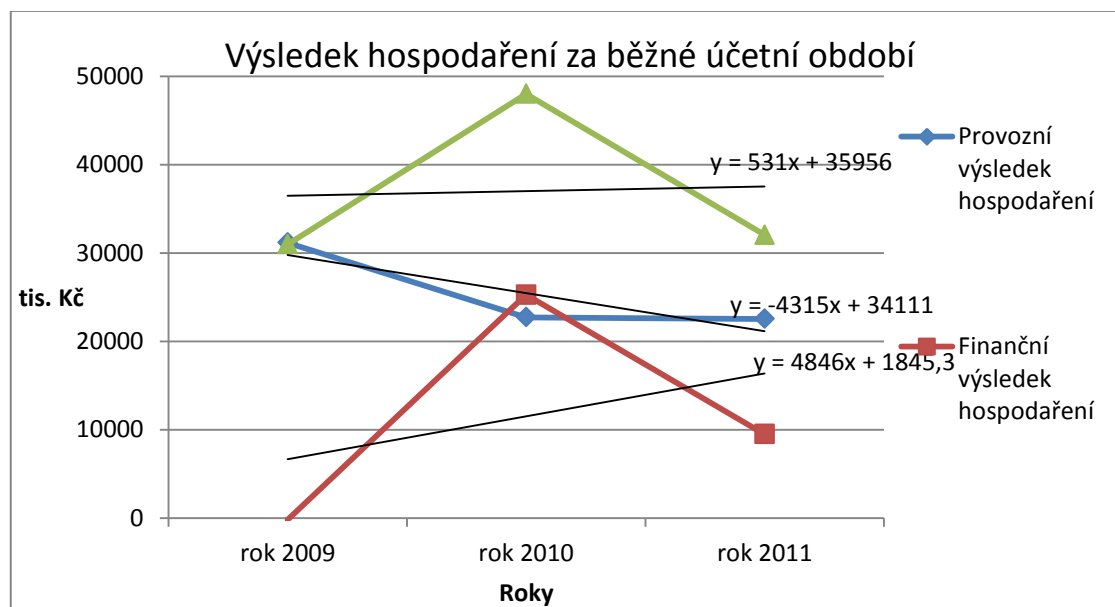
Výsledek hospodaření za běžné účetní období v tis. Kč	32057	48003	30995
---	-------	-------	-------

Při pohledu do tabulek na jednotlivé výsledky hospodaření vidíme, že provozní hospodářský výsledek činil v roce 2009 31 173 tis. Kč, poté v roce 2009 klesl na 22 727 tis. Kč, tj. pokles o 8 446 tis. Kč a 27,1%. V roce 2011 klesl provozní výsledek hospodaření na 22 543 tis. Kč, tj. o 184 tis. Kč a 0,8%.

Finanční výsledek hospodaření byl v roce 2009 záporný – 178 tis. Kč a to zejména proto, že v tomto roce neměla organizace žádné výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách, jako tomu bylo v následujících letech, kdy v roce 2010 činily tyto výnosy 25 000 tis. Kč a v roce 2011 činily tyto výnosy 10 000 tis. Kč. Proto také finanční výsledek hospodaření v roce 2010 vzrostl na 25 276 tis. Kč, tj. o 14 300%, v roce 2011 potom poklesl oproti roku 2010 na 9 514 tis. Kč, tj. o 62,4%.

Celkový výsledek hospodaření představoval v roce 2009 částku 30 995 tis. Kč, v roce 2010 vzrostl o 54,9% na částku 48 003 tis. Kč a v roce 2011 klesl oproti roku 2010 o 33,2% na částku 32 057 tis. Kč. V následujícím grafu lze vidět vývoj provozního, finančního a celkového hospodářského výsledku včetně naznačení jejich trendů.

Graf č. 1

Spojnice trendů naznačují, že zatímco finanční výsledek hospodaření vykazuje růst, celkový výsledek hospodaření roste jen velmi mírně a provozní

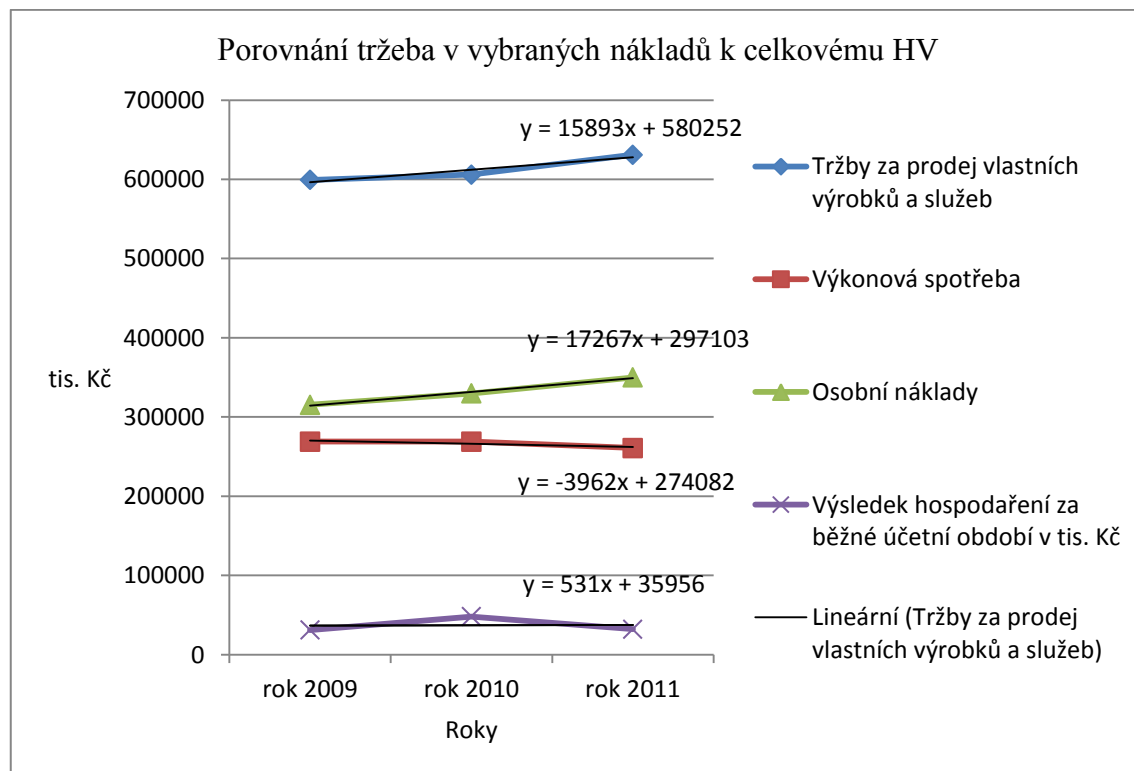
výsledek hospodaření klesá. Pro přesnější analýzu trendů by bylo potřeba získat více dat z minulých let.

Do následující tabulky jsem vybrala údaje o tržbách, výkonové spotřebě a osobních nákladech a porovnám je k výsledku hospodaření v jednotlivých letech. Tržby, výkonovou spotřebu a osobní náklady vybírám záměrně z toho důvodu, že jsou z hlediska struktury výkazu zisku a ztrát nejvýznamnějšími položkami a představují největší objem výnosů a nákladů nemocnice.

Porovnání tržeb a vybraných nákladů k celkovému hospodářskému výsledku			tabulka č. 12
Šumperská nemocnice a. s.	rok 2009	rok 2010	rok 2011
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	599242	605842	631027
Výkonová spotřeba	268792	268814	260868
Osobní náklady	315365	329648	349899
Výsledek hospodaření za běžné účetní období v tis. Kč	30995	48003	32057

Při pohledu na data v tabulce zjistíme, že **tržby každým rokem rostou, výkonová spotřeba klesá a osobní náklady také rostou.** Jejich vývoj je zaznamenán v následujícím grafu, opět včetně naznačení spojnice trendů:

Graf č. 2

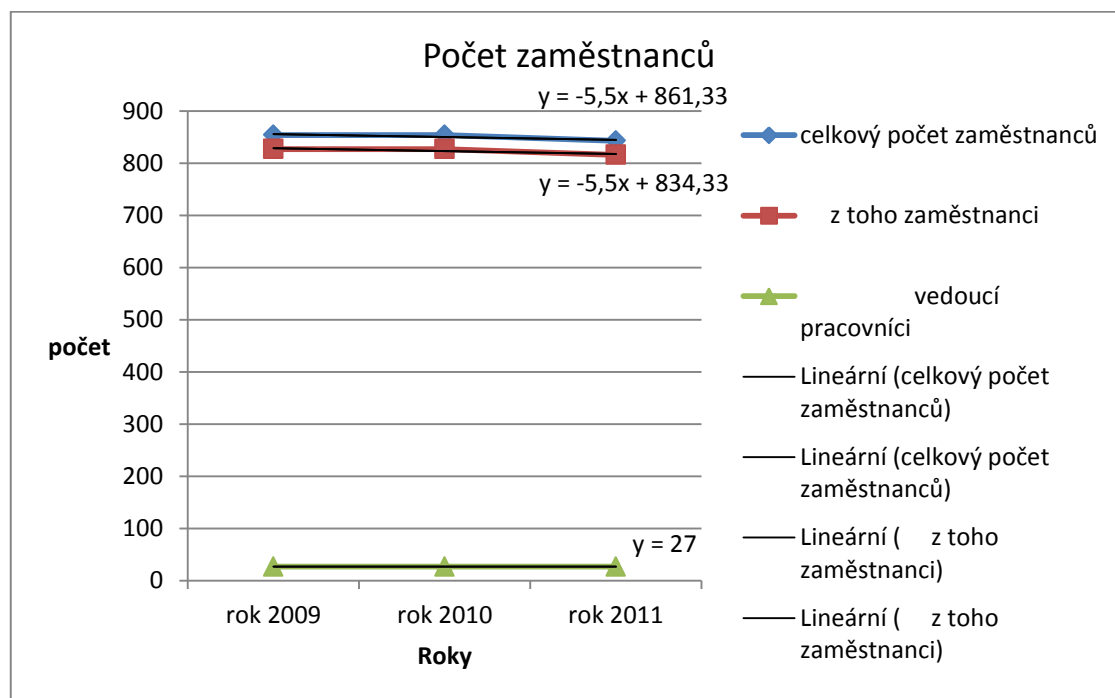

Mezi skupinu nákladů, které si zaslouží svoji analýzu, rozhodně patří osobní náklady, které tvoří velmi významnou část celkových nákladů nemocnice. Následující tabulka zahrnují počet zaměstnanců nemocnice v daných letech a osobní náklady na zaměstnance:

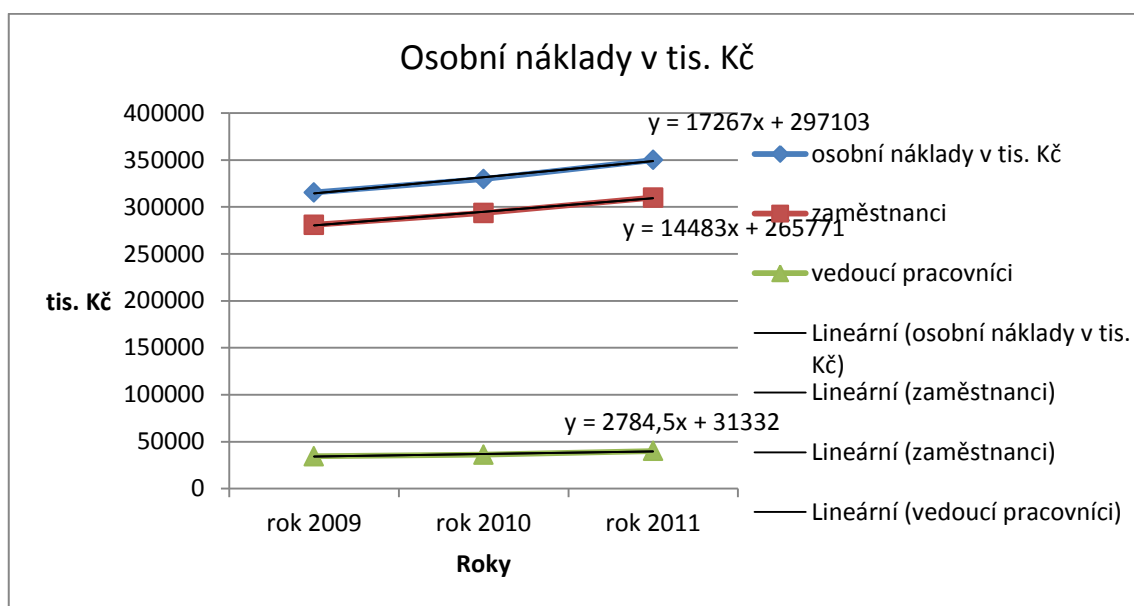
Zaměstnanci nemocnice		Tabulka č. 13		
Šumperská nemocnice a. s.	rok 2009	rok 2010	rok 2011	
celkový počet zaměstnanců	854	854	843	
z toho zaměstnanci	827	827	816	
vedoucí pracovníci	27	27	27	
osobní náklady v tis. Kč	315365	329648	349899	
z toho zaměstnanci	280880	293483	309845	
vedoucí pracovníci	34485	36165	40054	

Vidíme, že **celkový počet zaměstnanců v průběhu let klesá**, a zatímco počet vedoucích pracovníků zůstává stejný, ubývají ostatní zaměstnanci. Na rozdíl od zaměstnanců **osobní náklady v daných letech rostou** jak u zaměstnanců, tak u vedoucích pracovníků. V následujících grafech je naznačen vývoj počtu zaměstnanců a růst osobních nákladů pro skupinu zaměstnanců a skupinu vedoucích pracovníků:

Graf č. 3

Graf č. 4

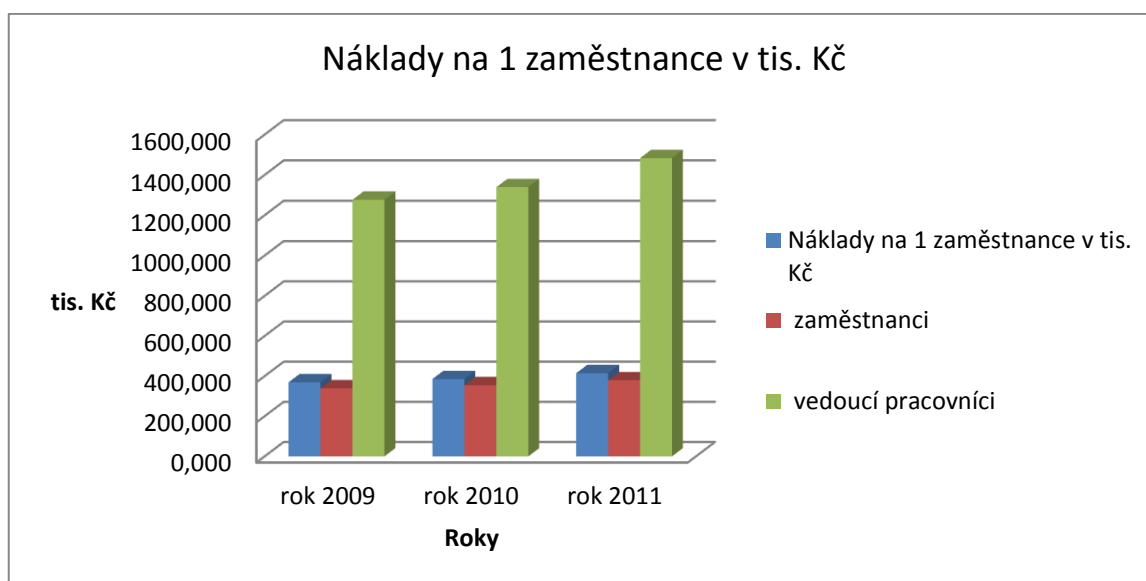

Z údajů v tabulce č. 13 jednoduchým výpočtem zjistíme výši osobních nákladů na jednoho zaměstnance v jednotlivých letech:

Náklady na 1 zaměstnance v tis. Kč		Tabulka č. 14		
Šumperská nemocnice a. s.	rok 2009	rok 2010	rok 2011	
Náklady na 1 zaměstnance v tis. Kč	369,280	386,005	415,064	
z toho zaměstnanci	339,637	354,877	379,712	
vedoucí pracovníci	1277,222	1339,444	1483,481	

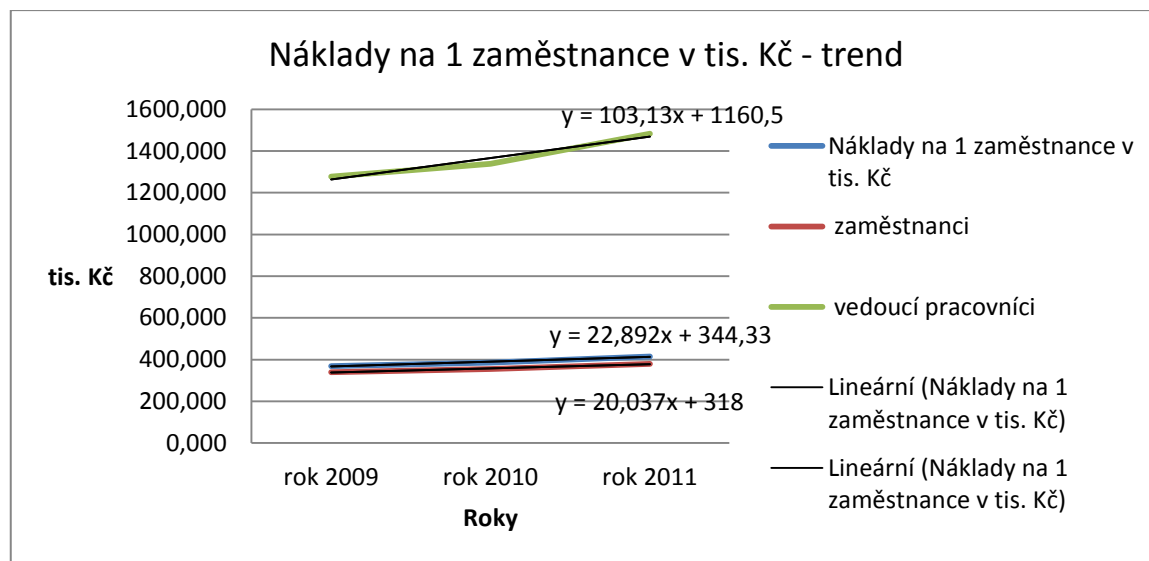
Náklady na 1 zaměstnance můžeme opět mezi sebou porovnat graficky:

Graf č. 5

V grafu č. 5 vidíme mezi sebou porovnané celkové náklady a náklady na 1 zaměstnance a vedoucího pracovníka – rozdíl mezi nákladem na 1 pracovníka a nákladem na vedoucího pracovníka činí v roce 2009 937,585 tis. Kč, v roce 2010 je to 984,567 tis. Kč a v roce 2011 pak 1103,769 tis. Kč – můžeme usuzovat, že **osobní náklady na vedoucího pracovníka rostou rychleji než osobní náklady na ostatní zaměstnance.**

Graf č. 6

V grafu č. 6 je naznačen vývoj nákladů na 1 zaměstnance celkem a dle jednotlivých skupin, a také jejich spojnice trendů, které potvrzují růst osobních nákladů na 1 zaměstnance v nemocnici.

Pro doplnění analýzy zaměstnanců uvádím v tabulce č. 15 horizontální analýzu osobních nákladů:

Horizontální analýza osobních nákladů				Tabulka č. 15	
Šumperská nemocnice a. s.	relativní změna v %		absolutní změna v Kč		
	2011/2010	2010/2009	2011/2010	2010/2009	
celkový počet zaměstnanců	98,71	100	-11	0	
z toho zaměstnanci	98,67	100	-11	0	
vedoucí	100	100	0	0	
osobní náklady celkem v tis. Kč	106,14	104,53	20251	14283	
z toho zaměstnanci	105,58	104,49	16362	12603	
vedoucí	110,75	104,87	3889	1680	

Stejně jako u předchozí analýzy hospodářského výsledku, tržeb a vybraných nákladů, také u osobních nákladů platí, že **pro sledování dlouhodobějšího trendu jejich vývoje by bylo potřebné získat více dat z minulých období, případně jejich vývoj sledovat dále do budoucnosti**. Naznačeným způsobem analýzy nákladů a výnosů lze sledovat vývoj a trend kterékoliv položky výkazu zisku a ztráty.

2.2.3 Souhrnné ukazatele hodnocení hospodaření

Při analýze hospodaření nemocnice se nelze zaměřit pouze na dílčí analýzu jednotlivých výkazů či skupin nákladů a výnosů, je nutné mít také takové ukazatele, které zhodnotí celkovou situaci organizace. Pro tento účel se používají souhrnné ukazatele hodnocení hospodaření. Pro zhodnocení celkového stavu šumperské nemocnice vybírám následující souhrnné ukazatele:

- pyramidovou soustavu ukazatelů – viz příloha č. 11
- bankrotní model Altmanův (z-skóre)
- index důvěryhodnosti IN99
- soustava bilančních analýz podle Rudolfa Douchy
- bonitní model Kralickův.

2.2.3.1 Bankrotní modely – Altmanovo z-skóre, IN99

Pro zjištění, zda je nemocnice ohrožena v blízké době bankrotem, slouží jednoduchý výpočet **Altmanova z-skóre**, jehož hodnoty jsou uvedeny v následující tabulce:

Altmanovo z-skóre					tabulka č. 16			
Šumperská nemocnice, a. s.		hodnota ukazatele			váha	hodnota ukazatele přepočtená		
ukazatel		2009	2010	2011		2009	2010	2011
X1	ČPK/AKT	0,1451	0,0431	0,0445	0,717	0,1040	0,0309	0,0319
X2	ROA = ČZ/AKT	0,4042	0,1534	0,0991	0,847	0,3424	0,1299	0,0839
X3	ČZ př. zd./AKT	0,1267	0,1687	0,1139	3,107	0,3937	0,5242	0,3539
X4	VK/CK	1,2622	0,9762	0,7755	0,42	0,5301	0,4100	0,3257
X5	T/AKT	2,4504	2,1291	2,242	0,998	2,4455	2,1248	2,2375
	z-skóre	x	x	x	x	3,8157	3,2198	3,0330

Vidíme, že **z-skóre se každým rokem snižuje**, zatímco v roce 2009 činil koeficient 3,8157, v roce 2010 klesl na 3,2198 a v roce 2011 až na 3,0330. Víme, že hodnota výsledného ukazatele $> 2,9$ znamená, že se firma **nachází v pásmu prosperity**. Z pohledu na z-skóre šumperské nemocnice vidíme, že toto kritérium splňuje v každém roce, nicméně ukazatel se každým rokem snižuje a tento fakt nelze hodnotit jako pozitivní trend. Rozhodně by bylo vhodné, aby management nemocnice sledoval jednotlivé ukazatele, analyzoval je a sledoval jejich vývoj tak, aby byl schopen včas udělat taková opatření, která zabrání pádu nemocnice pod hodnotu 2,9, tedy do pásma šedé zóny. Samozřejmě Altmanovo z-skóre je jedním z modelů a nelze je brát zcela dogmatically, avšak jeho relativně jednoduchý výpočet a dostupnost údajů z účetnictví z něj mohou učinit významný nástroj sledování finančního zdraví nemocnice.

V následující tabulce je spočítán **index důvěryhodnosti IN99**:

Index důvěryhodnosti IN99						tabulka č. 17		
Šumperská nemocnice, a. s.		hodnota ukazatele			váha	hodnota ukazatele přepočtená		
ukazatel		2009	2010	2011		2009	2010	2011
X1	CZ/AKT	0,4347	0,4988	0,5566	-0,17	-0,0739	-0,0848	-0,0946
X3	ČZ př. Zd./AKT	0,1267	0,1687	0,1139	4,573	0,5794	0,7715	0,5209
X4	Výnosy/AKT	2,4661	2,2342	2,2905	0,481	1,1862	1,0747	1,1017
X5	OA/KZ	1,3534	1,0890	1,0969	0,015	0,0203	0,0163	0,0165
	z-skóre	x	x	x	x	1,7120	1,7777	1,5444

Z tabulky lze zjistit, že index důvěryhodnosti činil v roce 2009 1,7120, v roce 2010 vzrostl na hodnotu 1,7777 a v roce 2011 pak poklesl až na hodnotu 1,5444. Podle hodnocení výsledků IN99 víme, že dané výsledky spadají do druhého intervalu IN od 0,684 do 2,07, který **značí potenciální problémy firmy**. Pozitivní je, že se hodnota koeficientů v jednotlivých rocích blíží spíše k horní hranici intervalu, nicméně snižující se hodnota koeficientu v roce 2011 nenaznačuje pozitivní vývoj. Stejně jako u předcházejícího Altmanova z-skóre, i tento výpočet je relativně snadný a dostupný a firma jej může zařadit mezi své pravidelně používané analytické nástroje.

2.2.3.2 Bonitní modely – podle Douchy, Kralickův Quicktest

V následující tabulce je zpracována soustava bilančních analýz podle Rudolfa Douchy:

Soustava bilančních analýz podle R. Douchy		tabulka č. 18	
Šumperská nemocnice a. s.	rok		
Bilanční analýza I	2009	2010	2011
ukazatel stability S	1,2581	1,0399	0,8741
ukazatel likvidity L	0,5798	0,4694	0,4625
ukazatel aktivity A	1,2306	1,0685	1,1245
ukazatel rentability R	0,8332	1,2271	1,8370
celkový ukazatel C	0,8526	0,9301	1,1590
Bilanční analýza II			
ukazatel stability S1	1,2581	1,0399	0,8741
ukazatel stability S2	2,5162	2,0798	1,7482
ukazatel stability S3	1,2622	0,9762	0,7755
ukazatel stability S4	0,4872	0,4129	0,4357
ukazatel stability S5	5,1364	6,3851	6,1851
celkový ukazatel stability S	2,4364	2,6170	2,4397
ukazatel liktivity L1	0,0590	0,0364	0,0982
ukazatel likvidity L2	0,5798	0,4694	0,4625
ukazatel likvidity L3	0,5414	0,4356	0,4387
ukazatel likvidity L4	0,4831	0,1436	0,1481
celkový ukazatel likvidity L	0,4062	0,3095	0,3260
ukazatel aktivity A1	1,2252	1,0646	1,1210
ukazatel aktivity A2	1,1165	1,0931	1,2986
ukazatel aktivity A3	2,2234	2,2399	2,3588
celkový ukazatel aktivity A	1,5217	1,465867	1,5928
ukazatel rentability R1	0,7647	1,2865	0,7496
ukazatel rentability R2	1,5186	2,5200	1,8370
ukazatel rentability R3	2,0831	3,0677	1,9823
ukazatel rentability R4	1,6927	2,8711	1,7628
ukazatel rentability R5	1,3376	0,6297	0,9353
celkový ukazatel rentability R	1,528218	2,361306	1,617524
celkový ukazatel C	1,3050	1,6454	1,3220

Podíváme-li se na bilanční analýzu I, vidíme, že celkový koeficient C se každým rokem zvyšuje – v roce 2009 dosahovat hodnoty 0,8526, v roce 2010 se zvýšil na 0,9301 a v roce 2011 překročil 1, když dosáhl hodnoty 1,1590. Při hodnocení výsledku vycházíme z toho, že hodnoty mezi 0,5 až 1 hodnotí systém jako únosný a hodnoty > 1 říkají, že systém je dobrý, tedy že firma dobře funguje. Z tohoto pohledu

je **hodnocení jako únosný splněno v roce 2009 a 2010, zatímco hodnocení dobrý náleží roku 2011. Podle bilanční analýzy I se situace nemocnice každým rokem lepší.**

Výsledek bilanční analýzy II již nemá stoupající tendenci jako výsledky bilanční analýzy I. V roce 2009 dosáhl celkový koeficient C hodnotu 1,3050, v roce 2010 vzrostl na 1,6454 a v roce 2011 opět poklesl na hodnotu 1,3220. Při hodnocení bilanční analýzy II platí stejný systém hodnocení jako u bilanční analýzy I. Vidíme, že při širším zkoumání firmy a zahrnutí více ukazatelů do výpočtu, dojdeme k lepším výsledkům než u bilanční analýzy I: při sestavení bilanční analýzy II můžeme **každý sledovaný rok hodnotit situaci v nemocnici jako dobrý, protože všechny koeficienty ukazatele C jsou větší než 1.**

Jako další bonitní model, který slouží k rychlé analýze finančního zdraví firmy, slouží Kralickův Quicktest, jehož hodnoty jsou v následující tabulce:

Kralickův Quicktest				tabulka č. 19		
Šumperská nemocnice a. s.	rok			bodové ohodnocení		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
R1 (VK/AKT)	0,5487	0,4869	0,4316	4	4	4
R2 ((CZ-FM)/provozní CF)	1,7034	2,3187	9,9308	0	0	2
R3 (EBIT/AKT)	0,1275	0,0799	0,0801	3	1	2
R4 (provozní CF/výkony)	0,1008	0,0989	0,0239	4	3	4
hodnocení finanční stability	x	x	x	2	2	3
hodnocení výnosové situace	x	x	x	3,5	2	3
hodnocení celkové situace	x	x	x	2,75	2	3

Při hodnocení Kralickova Quicktestu hodnotíme firmu s výsledkem > 3 body jako bonitní, firmu s výsledkem v rozmezí 1 až 3 body jako firmu šedé zóny. Z tabulky vidíme, že hodnocení finanční stability nemocnice se v průběhu sledovaných let zvyšuje, z 2 bodů v roce 2009 i 2010 na 3 body v roce 2011. **Z hlediska finanční stability se tedy nemocnice dostala z šedé zóny do zóny bonitní.** Bodové hodnocení výnosové situace bylo v roce 2009 nejvyšší, a to 3,5, v roce 2009 kleslo na 2 body a v roce 2011 opět vzrostlo, a to na 3 body. Také hodnocení výnosové situace je v zóně bonitní s výjimkou roku 2010, kdy kleslo do zóny šedé. Hodnocení celkové situace je obdobné jako přechozí hodnocení – v roce 2009 bylo bodové ohodnocení celkové situace nemocnice na 2,75 bodech, v roce 2009 kleslo na 2 body a v roce 2011 opět

stouplo, a to na 3 body. Celková situace nemocnice spadala v roce 2009 a 2010 do šedé zóny hodnocení, v roce 2011 vystoupala do zóny bonitní.

2.2.4 Analýza nefinanční – SWOT analýza

Jako doplnění finanční analýzy přidávám analýzu nefinanční zpracovanou metodou SWOT analýzy, kde se zaměřuji na příležitosti a ohrožení nemocnice z vnějšího okolí a na slabé a silné stránky, které mají interní charakter:

Tabulka č. 20

Příležitosti	Ohrožení
Spádovost nemocnice v rámci daného regionu	Neustále se měnící legislativa ve zdravotnictví, politická nejednotnost a neexistence jedné koncepce dalšího rozvoje zdravotnictví, ostatní legislativa a její změny (daňová aj.)
Zvyšující se informovanost obyvatelstva a zájem o vlastní zdraví	Neexistence konkurence v daném regionu v důsledku rozdělení podle spádovosti oblasti – potencionální ohrožení
Tlak na zvyšování kvality poskytované zdravotní péče	Turbulence a nejistota v ČR, ale také v EU, dopady ekonomické krize
Přístup k výsledkům vědeckého výzkumu, nových medicínských poznatků a léků v rámci ČR i zahraničí a jejich aplikace do denní praxe	Krize zdravotních pojišťoven, ne hospodárnost jejich činnosti, nedůsledný dohled nad jejich hospodařením
Zvyšující se životní úroveň obyvatelstva a ochota investovat do prevence onemocnění a zlepšení svého zdravotního stavu	Plýtvání veřejnými zdroji ve zdravotnictví, korupční prostředí, ne hospodárnost při nákupech a investicích
Silné stránky	Slabé stránky
Kvalifikovaný zdravotnický personál na vysoké odborné úrovni, další vzdělávání zdravotnických pracovníků, podpora studentů, moderní zařízení a vybavení některých oddělení nemocnice	Nižší mzdové ohodnocení středního a nižšího zdravotnického personálu, obslužného a provozního personálu oproti průměrné mzdě v dané profesi v ČR
Akreditovaná pracoviště a oddělení, pracující podle mezinárodních standardů zdravotnické péče	Nízká motivovanost ke zlepšování a výkonu práce u nižšího zdravotnického personálu a zapojení se do projektů nemocnice
Kvalifikovaný management řízení, sledování kvality, personální, ekonomický a finanční, tvorba zisku	Zastaralé budovy a vybavení některých nemocničních oddělení
Fungující systém přijímání a propouštění pacientů, objednávání, vyšetřování, vydávání léků, péče na lůžkových odděleních i ambulancích, včetně správně vedené dokumentace	Nejednotnost řízení jednotlivých oddělení, které je závislé na daném typu vedoucího oddělení, rozdíly ve způsobu práce, metodice řízení a organizace práce na jednotlivých odděleních

Zapojení do vědecko-výzkumných projektů, zapojení do projektů EU v rámci podpory zdraví a prevence nemocí, prezentace nemocnice před laickou i odbornou veřejností	Nedostatek vhodného a potřebného materiálu pro provoz jednotlivých oddělení, materiálu pro pacienty, nástroje, léky a léčebný materiál
--	--

2.2.2.1 Příležitosti nemocnice

Nemocnice v Šumperku je spádovou nemocnicí pro oblast obývanou přibližně 220 tisíci obyvatel a poskytuje zdravotní péče pro okresy Šumperk, Jeseník, Bruntál. Využívá přitom nedostupnost určitých typů specializované zdravotní péče v těchto regionech (ortopedie, porodní a gynekologie, oční). Z tohoto důvodu má nemocnice zajištěn přísun pacientů a převis poptávky po zdravotnických službách nad nabídkou.

Výhodu pro zdravotnická zařízení představuje také zvyšující se zájem obyvatelstva o vlastní zdravotní stav, osvěta a prevence onemocnění, které přivádí nové klienty a žadatele o zdravotní služby. V rámci projektů dnů zdraví a prevence se provádí screeniny základních onemocnění (vysoký krevní tlak, diabetes mellitus, vyšetření očního pozadí, osteoporóza aj.), čímž dochází k včasnému zachycení případného zdravotního problému a jeho léčení. Tímto je zajištěna účinnější a efektivnější léčba oproti případům zachyceným v rozvinutějších stádiích.

Zvýšený zájem veřejnosti o prevenci a zdraví a neustále se vyvíjející nové a účinnější metody diagnostiky a léčby onemocnění s sebou nese i tlak na neustálé zvyšování kvality poskytované péče. Důsledkem je zapojení nemocnice do výzkumu, aplikace nových poznatků do denní praxe, snižování nákladů při účinnější a efektivněji poskytované péči, zkracování doby pobytu na lůžku, efektivnější nakládání s léky a zdravotnickým materiálem, další vzdělávání zdravotnických pracovníků a pomoc osobám, které se připravují na zdravotnické povolání.

Příležitostí pro nemocnici jsou také lidé, kteří jsou ochotni investovat do svého zdraví a prevence onemocnění částky přesahující úhrady z veřejného zdravotního pojištění. Jednak motivují nemocnici k dalšímu zlepšování a navyšování kvality poskytovaných služeb, aby tyto lidi získala, jednak přinášejí nemocnici dodatečný zisk ve formě platby nadstandardních služeb.

2.2.2.2 Ohrožení nemocnice

Ohrožením pro všechny nemocnice v ČR, tedy nejen pro šumperskou nemocnici, je neustále se měnící zdravotnická legislativa, změna ministrů zdravotnictví, nestabilní politická situace a nejednotnost dlouhodobé zdravotnické koncepce, která by byla platná napříč politickým spektrem i v případě změn ve vládě. Stejně tak ohrožující je ekonomická nestabilita v Evropské unii, nečekané a obtížně předvídatelné změny ve finančním sektoru, legislativě a politice. Ohrožením jsou také změny v ostatních zákonech, především daňových (daň z příjmu, daň z přidané hodnoty), účetních (změny účtování majetku), důchodových aj., které snižují schopnost dlouhodobějšího plánování rozvoje nemocnic.

V českém prostředí se navíc přidává již zcela otevřeně přiznané korupční prostředí v oblasti zdravotnictví, nedostatečný dozor ze strany ministerstva zdravotnictví, nejvyššího kontrolního úřadu aj. Nepříznivě ovlivňují hospodaření nemocnic také zdravotní pojišťovny a zejména všeobecná zdravotní pojišťovna, která se v důsledku mimo jiné i nedostatečných plateb státu za své pojištěnce spolu s ekonomickou krizí a propadem výběru zdravotního pojištění, dostává do ztráty a není schopná poskytovat záruky na další bezproblémové fungování zdravotní péče v nemocnicích.

Pro šumperskou nemocnici je potenciálním ohrožením i neexistence blízké konkurenční nemocnice podobného typu. Nedochází zde k tlaku nejbližšího okolí na neustálé zlepšování a zvyšování kvality poskytované zdravotnické péče tak jako v regionech, kde blízko sebe fungují zdravotnická zařízení podobného typu a činnosti.

2.2.2.3 Silné stránky

Mezi silné stránky nemocnice patří její vybavenost dostatečně kvalifikovaným personálem na vysoké odborné úrovni. Jedná se jak o lékaře, tak o střední zdravotnický personál (všeobecné sestry). Vzhledem k existenci zaměstnaneckých benefitů se daří stabilizovat tento personál a snížit jeho fluktuaci. Zdravotnický personál je nemocnicí podporován k dalšímu vzdělávání (úprava služeb, volno na zkoušky, garance pracovního místa). Nemocnice zároveň podporuje studenty připravující se na výkon zdravotnického personálu, uzavírá smlouvy se školami, které

vzdělávají budoucí lékaře a sestry, těmto nabízí vykonávání odborné praxe na všech odděleních nemocnice.

Nemocnici řídí kvalifikovaný management, o čemž svědčí i několikaleté dosahování zisku a další rozvoj nemocnice. Jsou vkládány prostředky pro další rozvoj oddělení, která jsou stavebně upravována tak, aby vyhovovala dnešním trendům a požadavkům na poskytování zdravotní péče (nové koupelny, výtahy, úprava pokojů a chodeb aj. Kvalitu poskytované péče sleduje samostatný odbor managementu kvality, který zpracovává standardy ošetrovatelské péče, sleduje nenadálé události, pády pacientů, reoperace, rehospitalizace, výskyt nozokomiálních nákaz aj. ukazatele kvality.

Šumperská nemocnice získala akreditaci v roce 2009, letos v listopadu prochází obnovovací akreditací. Akreditace dává klientům nemocnice jistotu, že poskytované zdravotnické služby jsou prováděny v souladu se standardy a bezpečně. Akreditace poskytuje stabilitu a jistotu také zaměstnancům nemocnice a spolu s tvorbou zisku a investicemi do nemocnice jim dává výhled na stabilitu a rozvoj jejich pracoviště do budoucna.

Nemocnice je zapojena do projektu EU – projekt ESF Lidské zdroje a zaměstnanost s názvem Rozvoj profesních znalostí a dovedností zaměstnanců společností působících v odvětví zdravotní péče ke zvýšení jejich profesionality, adaptability a konkurenceschopnosti. K dalším projektům, které jsou v nemocnici realizovány, patří také projekt WHO Zdravá nemocnice. Nemocnice vytváří také vlastní projekty v rámci jednotlivých oddělení (Geriatric – Úsměv pro život, dětské oddělení – Doktora se nebojíme, je to náš kamarád). Tyto projekty jsou také veřejně prezentovány a přispívají ke zviditelnění nemocnice.

V nemocnici je plně funkční systém přijímání a propouštění pacientů, dobře zavedený systém dokumentace zdravotní péče, objednávkový systém. Všechna pracoviště jsou propojena v síti jednotným počítačovým systémem, který usnadňuje zaměstnancům práci nejen při poskytování přímé zdravotní péče, ale také v obslužných provozech (doprava, stravování).

2.2.2.4 Slabé stránky

Vzhledem k tomu, že se jedná o nemocnici nestátního typu, je zde nižší platové ohodnocení především středního a nižšího zdravotnického personálu a také obslužného

personálu než v jiných nemocnicích. Také neexistence blízké konkurence podobného typu přispívá k této mzdové politice. Ohodnocení lékařského personálu je standardní až vyšší především s ohledem na nutnost jeho stabilizace v zařízení.

Nízké mzdové ohodnocení vede k nižší motivaci a zapojení se do projektů u středního a ještě výrazněji u nižšího zdravotnického personálu. Neexistuje zde systém podpory a motivace pro zlepšování své práce a zvyšování kvality poskytovaných služeb ze strany nižšího personálu. K nižší motivaci a zaujetí pro práci přispívá také horší vybavenost některých zastaralých budov a oddělení, nedostatek zdravotnického materiálu a vhodných léčiv.

Slabou stránkou je také nejednotnost při řízení a organizaci jednotlivých oddělení, kde záleží na osobnosti každého vedoucího, jak je oddělení řízeno a organizováno, zda hospodaří efektivně a pracuje na zvyšování kvality poskytované péče. Některá oddělení mají velmi dobře zorganizovanou práci, přehledně a účelně, jiná ne. Tyto rozdíly by bylo možné eliminovat dalším vzděláváním vedoucích oddělení v oblasti řízení a organizace.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo analyzovat hospodaření poskytovatele zdravotních služeb, konkrétně Šumperské nemocnice a. s., člena holdingu AGEL a. s. a pomocí jednotlivých ukazatelů i soustav ukazatelů zhodnotit její ekonomickou situaci a finanční zdraví. V teoretické části práce jsem vymezila základní pojmy, jednak charakteristiku poskytovatele zdravotních služeb, jednak hospodářské ukazatele a jejich soustavy vhodné k popisu hospodaření nemocnice. Následně jsem tyto teoretické poznatky uplatnila v praktické části diplomové práce, když jsem analyzovala hospodaření konkrétní nemocnice.

Šumperská nemocnice a. s. je nemocnicí okresního typu a několik let již také součástí holdingu AGEL a. s. Cílem nemocnice je být nejlepší nemocnicí v regionu a poskytovat kvalitní služby svým klientům a zároveň být ekonomicky stabilní a prosperující. V současné době nemocnice rozvíjí své investice do vybavení, ale i do svého „dobrého jména“, zapojuje se do různých projektů a prezentuje se na veřejnosti. Úkolem managementu je udržet její hospodaření i přes investiční záměry v „černých číslech“, tedy v zisku, a zajistit stabilitu a prosperitu i do budoucna. Zda má nemocnice šanci být stabilní a ziskovou, finančně zdravou firmou, jsem se pokusila zhodnotit ve své diplomové práci.

Budu-li hodnotit hospodaření šumperské nemocnice a její hospodářský výsledek, musím v první řadě zmínit fakt, že v roce 2010 byl hospodářský výsledek a tím zároveň i ukazatele, které vychází z výkazu zisku a ztráty a výkazu cash flow, ovlivněny výši výnosů z dlouhodobého finančního majetku, které činily v tomto roce částku 25 000 tis. Kč, a v roce 2011 pak částku 10 000 tis. Kč. Z tohoto důvodu všechny ukazatele, které počítají se ziskem, vykazují v roce 2010 skokový růst oproti roku 2009 a logicky potom rok 2011 vykazuje oproti roku 2010 pokles.

Při zkoumání hospodaření jsem se zaměřila na jednotlivé výsledky hospodaření zvlášť a zjistila jsem, že zatímco finanční výsledek hospodaření má tendenci růst, provozní výsledek hospodaření klesá. Při zkoumání jednotlivých položek výkazu zisku a ztráty jsem hledala příčinu poklesu provozního výsledku hospodaření a zjistila jsem, že na jedné straně sice rostou tržby za výrobky a služby, na straně druhé také rostou náklady, a to osobní. Za velmi pozitivní trend považuji pokles výkonové spotřeby, tedy

spotřeby materiálu a energie, a zrychlení obratu zásob. Doba obratu zásob lehce přes 5 dnů znamená, že firma má efektivní a pružné zásobování a neumrtvuje finanční prostředky do zásob ležících ve skladu.

Ukazatele rentability vykazují poměrně stabilní hodnoty, když odmyslíme výkyvy v roce 2010 způsobené výší výnosů z dlouhodobého finančního majetku. Ukazatele likvidity jsou v každém sledovaném roce podhodnocené pod doporučenými rozmezími, a to u likvidity běžné a okamžité, výjimku tvoří likvidita pohotová, která se v každém roce blíží spodní hranici doporučeného rozmezí. Z ukazatelů aktivity musím zdůraznit podobnou dobu inkasa pohledávek a splatnosti krátkodobých závazků, což znamená, že „úvěr“, který nemocnice poskytuje svým odběratelům, je kryt „úvěrem“, který získává od svých dodavatelů. Ukazatele zadluženosti ukázaly růst podílu cizích zdrojů na financování nemocnice s tím, že jsem zaznamenala nárůst rentability vlastního kapitálu v roce 2011 oproti roku 2009 (z 18,98% v roce 2009 na 22,96% v roce 2011). Spolu s tím, jak nemocnice získává bankovní úvěry pro svůj rozvoj, roste podíl cizího kapitálu na vlastním kapitálu, snižuje se ukazatel úrokového krytí a prodlužuje doba splácení dluhů. Struktura rozvahy ukázala, že nemocnice má správně rozvržené financování majetku, kdy dlouhodobý majetek nemocnice je krytý vlastním kapitálem a dlouhodobými cizími zdroji.

Hodnocení podle Altmanova z-skóre ukázalo, že nemocnice sice spadá do pásma bonitní společnosti, nicméně se tento koeficient každým rokem snižuje. Index důvěryhodnosti IN99 zařadil nemocnici do šedého pásma s výsledky blízko horní hranice hodnotícího intervalu. Bonitní model podle Douchy vyhodnotil celkovou situaci hospodaření nemocnice v letech 2009 a 2010 jako únosný, v roce 2011 potom jako dobrý, ale koeficient se opět blíží k hranici hodnocení únosný/dobrý. Podle Kralickova Quicktestu, který hodnotí finanční stabilitu, výnosovou a celkovou situaci, byla nemocnice v roce 2009 v pásmu bonitním s výjimkou finanční stability, kdy spadla do pásma šedé zóny, v roce 2010 byly všechny kategorie v pásmu šedé zóny a v roce 2011 splňovaly všechny ukazatele podmínku bonitní firmy s tím, že opět byly všechny bonitní výsledky blízko spodní hranice.

Z provedené analýzy je zřejmé, že šumperská nemocnice je stabilní a zdravou firmou. Některé ukazatele však naznačují, že by mohla mít do budoucna problémy například s likviditou, na kterou je nutné se zaměřit a sledovat. Nemocnice by měla získávat více peněžních zdrojů ze své provozní činnosti, protože právě výsledek

z provozní činnosti vykázal pokles, a toto nelze hodnotit jako kladný trend, když jde o výnos z hlavní činnosti. V současné době, kdy se mění platby od zdravotních pojišťoven a panuje nejistota ohledně financování a proplácení výkonů zdravotní péče, je nejisté, zda by nemocnice byla schopna zvýšit své tržby. Cestou, jak zvýšit příjem z provozní činnosti, je úspora nákladů – v této situaci především výkonové spotřeby, tedy další úspora materiálu a energií, a samozřejmě nepopulární cestou je také nenavýšování osobních nákladů.

Mám-li Šumperskou nemocnici a. s., člena holdingu AGEL a. s. celkově zhodnotit, mohu říci, že se jedná o finančně zdravou a stabilní firmu a její zisk je v současné době zárukou její stability i rozvoje do budoucna. Management by měl hlídat oblasti, které vykazují v současné době jen mírné náznaky budoucích problémů, jako je likvidita, zvyšující se zadluženost nemocnice a tomu neodpovídající zvyšující se výnosovost. Metodou, jak se na problematiku zaměřit, je pravidelné provádění finanční analýzy vybranými ukazateli.

Seznam zkratek

AKT	aktiva
ARIP	anesteziologicko – resuscitační oddělení
Bc.	Bakalář
CF	cash flow, peněžní tok
CK	celkový kapitál
CZ	cizí zdroje
CZdl	cizí zdroje dlouhodobé
ČPK	čistý pracovní kapitál
ČZ	čistý zisk
Dis.	Diplomovaný specialista
EAT	čistý zisk, zisk po zdanění
EBIT	zisk před odečtením úroků a daní, provozní výsledek hospodaření
EBT	provozní + finanční + mimořádný výsledek hospodaření
FM	finanční majetek
HV	hospodářský výsledek
KZ	krátkodobé závazky
Mgr.	Magistr
OA	oběžná aktiva
ODP	odpisy
ORL	oddělení ušní, nosní, krční
Před zd.	před zdaněním
ROA	rentabilita aktiv
ROCE	rentabilita celkového investovaného kapitálu
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
ROI	rentabilita investovaného kapitálu

ROS	rentabilita tržeb
T	tržby
VK	vlastní kapitál

Seznam literatury

1. BELLOVÁ, Jana, ZLÁMAL, Jaroslav. *Základy účetnictví pro management zdravotnictví*. 1. Vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. ISBN 978-80-244-1967-1
2. GLADKIJ, Ivan, a kol. *Management ve zdravotnictví*. Vydání první. Brno: Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-996-8
3. KNÁPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ, Drahomíra, ŠTEKER, Karel. *Finanční analýza. Komplexní průvodce s příklady. 2., rozšířené vydání*. Druhé vydání. Praha: Grada Publishing, a. s., 2013. ISBN 978-80-247-4456-8
4. KISLINGEROVÁ, Eva, HNILICA, Jiří. *Finanční analýza – krok za krokem. 2.* Vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7179-713-5
5. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza. 4. Rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2011. ISBN 978-80-247-3916-8
6. SYNEK, Miloslav, a kol. *Manažerská ekonomika. 3., přepracované a aktualizované vydání*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2003. ISBN 80-247-0515-X
7. Internetové stránky Obchodního rejstříku: www.justice.cz
8. <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-dotaz?dotaz=%c5%a1umpersk%c3%a1+nemocnice>
9. Internetové stránky Šumperské nemocnice, a. s.: www.nemspk.cz
10. <http://www.nemspk.cz/o-nemocnici/organizacni-schema.html>
11. <http://www.nemspk.cz/o-nemocnici/vyrocnizpravy/vyrocnizprava2010.pdf>
12. <http://www.nemspk.cz/o-nemocnici/vyrocnizpravy/vyrocnizprava2011.pdf>
13. Internetové stránky Ministerstva zdravotnictví: www.mzcr.cz

14. <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=372~2F2011&rpp=15#seznam>

Seznam grafů

- Graf č. 1 Výsledek hospodaření za běžné účetní období
- Graf č. 2 Porovnání tržeb a vybraných nákladů k hospodářskému výsledku
- Graf č. 3 Počet zaměstnanců
- Graf č. 4 Osobní náklady v tis. Kč
- Graf č. 5 Náklady na jednoho zaměstnance
- Graf č. 6 Náklady na jednoho zaměstnance - trend

Seznam tabulek

- Tabulka č. 1 Zaměstnanci nemocnice
- Tabulka č. 2 Horizontální analýza rozvahy (ve zkráceném rozsahu)
- Tabulka č. 3 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (ve zkráceném rozsahu)
- Tabulka č. 4 Vertikální analýza rozvahy (ve zkráceném rozsahu)
- Tabulka č. 5 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty (ve zkráceném rozsahu)
- Tabulka č. 6 Poměrová analýza – ukazatele rentability
- Tabulka č. 7 Poměrová analýza – ukazatele rentability korigované o výnosy z finančního majetku
- Tabulka č. 8 Poměrová analýza – ukazatele aktivity
- Tabulka č. 9 Poměrová analýza – ukazatele zadluženosti
- Tabulka č. 10 Poměrová analýza – ukazatele likvidity
- Tabulka č. 11 Výsledek hospodaření za běžné účetní období v tis. Kč
- Tabulka č. 12 Porovnání tržeb a vybraných nákladů k celkovému hospodářskému výsledku
- Tabulka č. 13 Zaměstnanci nemocnice – celkem/vedoucí
- Tabulka č. 14 Náklady na jednoho zaměstnance v tis. Kč
- Tabulka č. 15 Horizontální analýza osobních nákladů
- Tabulka č. 16 Altmanovo z- skóre
- Tabulka č. 17 Index důvěryhodnosti IN99
- Tabulka č. 18 Soustava bilančních analýz podle R. Douchy
- Tabulka č. 19 Kralickův Quicktest
- Tabulka č. 20 SWOT analýza Šumperské nemocnice a. s.

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Schéma uživatelů finanční analýzy

Obrázek č. 2 Struktura rozvahy

Obrázek č. 3 Schéma rozdělení cash flow

Obrázek č. 4 Struktura výkazu cash flow – nepřímá metoda

Obrázek č. 5 Schéma transformace zisku na cash flow

Obrázek č. 6 Provázanost účetních výkazů

Obrázek č. 7 Přehled elementárních metod finanční analýzy

Obrázek č. 8 Ukazatelé finanční analýzy

Obrázek č. 9 Pyramidová soustava ukazatelů dle Synka

Obrázek č. 10 Pyramidová soustava ukazatelů podle Du Ponta

Obrázek č. 11 Bodové ohodnocení Kralicek Quicktest

Obrázek č. 12 Pyramidový rozklad ROE

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Výpis z obchodního rejstříku Šumperské nemocnice, a. s.
- Příloha č. 2 Organizační schéma společnosti
- Příloha č. 3 Rozvaha za roky 2009 – 2011
- Příloha č. 4 Výkaz zisku a ztráty za roky 2009 – 2011
- Příloha č. 5 Přehled o peněžních tocích za roky 2009-2011
- Příloha č. 6 Horizontální analýza rozvahy za roky 2009 – 2011 v plném rozsahu
- Příloha č. 7 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty za roky 2009 – 2011 v plném rozsahu
- Příloha č. 8 Vertikální analýza rozvahy za roky 2009 – 2011 v plném rozsahu
- Příloha č. 9 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty za roky 2009 – 2011 v plném rozsahu
- Příloha č. 10 Horizontální analýza přehledu o peněžních tocích za roky 2009 – 2011 v plném rozsahu
- Příloha č. 11 Pyramidový rozklad ROE Šumperská nemocnice a. s.

Tento výpis z obchodního rejstříku elektronicky podepsal "Krajský soud v Ostravě" dne 5.3.2013 v 10:29:10.
EPVid:OY4hCHTONmwZUIVW7hGSmw

Výpis

z obchodního rejstříku, vedeného
Krajským soudem v Ostravě
oddíl B, vložka 3020

Datum zápisu:	13. října 1992
Spisová značka:	B 3020 vedená u Krajského soudu v Ostravě
Obchodní firma:	Šumperská nemocnice a.s.
Sídlo:	Šumperk, Nerudova 640/41, PSČ 787 52
Identifikační číslo:	476 82 795
Právní forma:	Akciová společnost
Předmět podnikání:	hostinská činnost
	Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence
	silniční motorová doprava - nákladní vnitrostátní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti do 3,5 tuny včetně, - nákladní vnitrostátní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti nad 3,5 tuny, - vnitrostátní příležitostná osobní
	Čištění a praní textilu a oděvů
	vodoinstalatérství, topenářství
	montáž, opravy, revize a zkoušky plynových zařízení a plnění nádob plyny
	montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení
	poskytování služeb v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
	technicko-organizační činnost v oblasti požární ochrany
	výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
	sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče
Předmět činnosti:	Druh a rozsah poskytované péče: poskytování ambulantní a lůžkové, preventivní, diagnostické, léčebné, ošetrovatelské, rehabilitační, poradenské péče a to v níže uvedených oborech. Provozování dopravní zdravotnické služby Poskytování lékařské služby první pomoci pro děti a dorost Vnitřní lékařství - interní odd., včetně úseku ošetrovatelských lůžek Šumperk Chirurgie Dětské lékařství a lékařská služba první pomoci v oboru praktické lékařství pro děti a dorost Radiologie a zobrazovací metody Radiační onkologie Dermatovenerologie Urologie

Gynekologie a porodnictví
 Ortopedie
 Neurologie
 Anesteziologie a intenzivní medicína
 Otorinolaryngologie
 Oftalmologie
 Pneumologie a ftizeologie
 Hematologie a transfúzní lékařství
 Patologie
 Klinická onkologie
 Klinická biochemie
 Rehabilitační a fyzikální medicína
 Paliativní medicína a léčba bolesti
 Cévní chirurgie
 Gastroenterologie
 Revmatologie
 Plastická chirurgie
 Geriatrie
 Diabetologie
 Kardiologie
 Alergologie a klinická imunologie
 Laboratorní metody a příprava léčivých přípravků
 Všeobecná sestra (ošetřovatelská péče)
 Nutriční terapeut
 Dopravní zdravotnická služba
 Všeobecné praktické lékařství

**Statutární orgán -
představenstvo:**

předseda představenstva:

MUDr. Radan Volnohradský, dat. nar. 16. května 1959
 Šumperk, Bludovská 2597/14, PSČ 787 01
 den vzniku funkce: 20. dubna 2011
 den vzniku členství: 20. dubna 2011

místopředseda představenstva:

Ing. Marie Poláchová, dat. nar. 8. května 1960
 Revoluční 1678/18a, 787 01 Šumperk
 den vzniku funkce: 2. října 2012
 den vzniku členství: 2. října 2012

člen představenstva:

MUDr. Dušan Fügner, dat. nar. 23. ledna 1950
 Zábřeh, Sokolská 1443/4, PSČ 789 01
 den vzniku členství: 20. dubna 2011

Způsob jednání:

Jménem společnosti jedná představenstvo. Za představenstvo
 jednají navenek jménem společnosti vždy dva členové
 představenstva společně.

Dozorčí rada:

předseda dozorčí rady:

MUDr. Filip Horák, dat. nar. 30. srpna 1966
 Ostrava - Lhotka, Bobrovnícká 347, PSČ 725 28
 den vzniku funkce: 13. prosince 2010
 den vzniku členství: 16. listopadu 2010

člen dozorčí rady:

Mgr. Milan Šubrt, dat. nar. 13. února 1975

Mohelnice, Na Zámečku 855/7, PSČ 789 85
den vzniku členství: 20. dubna 2011

člen dozorčí rady:

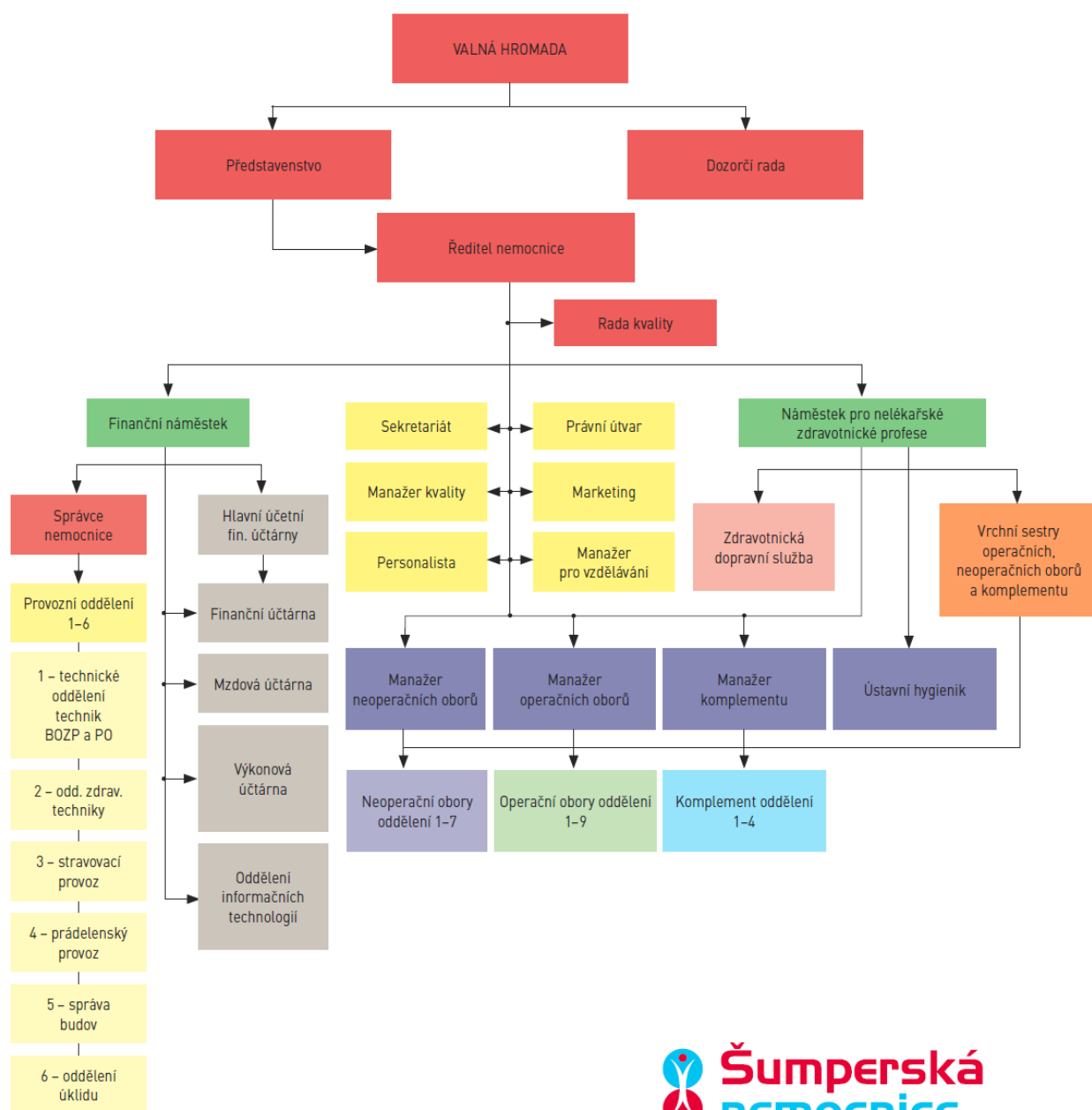
MUDr. Petr Fischer, dat. nar. 11. ledna 1963
Rapotín, Pod Holubím Vrchem 753, PSČ 788 13
den vzniku členství: 15. března 2012

Jediný akcionář:	AGEL a.s. Prostějov, Mathonova 291/1, PSČ 796 04 Identifikační číslo: 005 34 111
Akcie:	1 ks kmenové akcie na jméno v listinné podobě ve jmenovité hodnotě 2 000 000,- Kč
Základní kapitál:	2 000 000,- Kč
Ostatní skutečnosti:	Dne 24.11.2005 byla uzavřena smlouva o prodeji části podniku, mezi prodávající - společností Nemocnice Šumperk, spol. s r.o., se sídlem Šumperk, Nerudova 640/41, PSČ 787 52, identifikační číslo: 476 82 795 a kupující - společností Transfúzní služba a.s., se sídlem Šumperk, B. Němcové 1006/22, PSČ 787 01, identifikační číslo: 267 97 917, s účinností 1.1.2006. Společnost na základě rozhodnutí jediného společníka při výkonu působnosti valné hromady ze dne 28. 03. 2006 změnila právní formu ze společnosti s ručením omezeným na akciovou společnost.

Správnost tohoto výpisu se potvrzuje

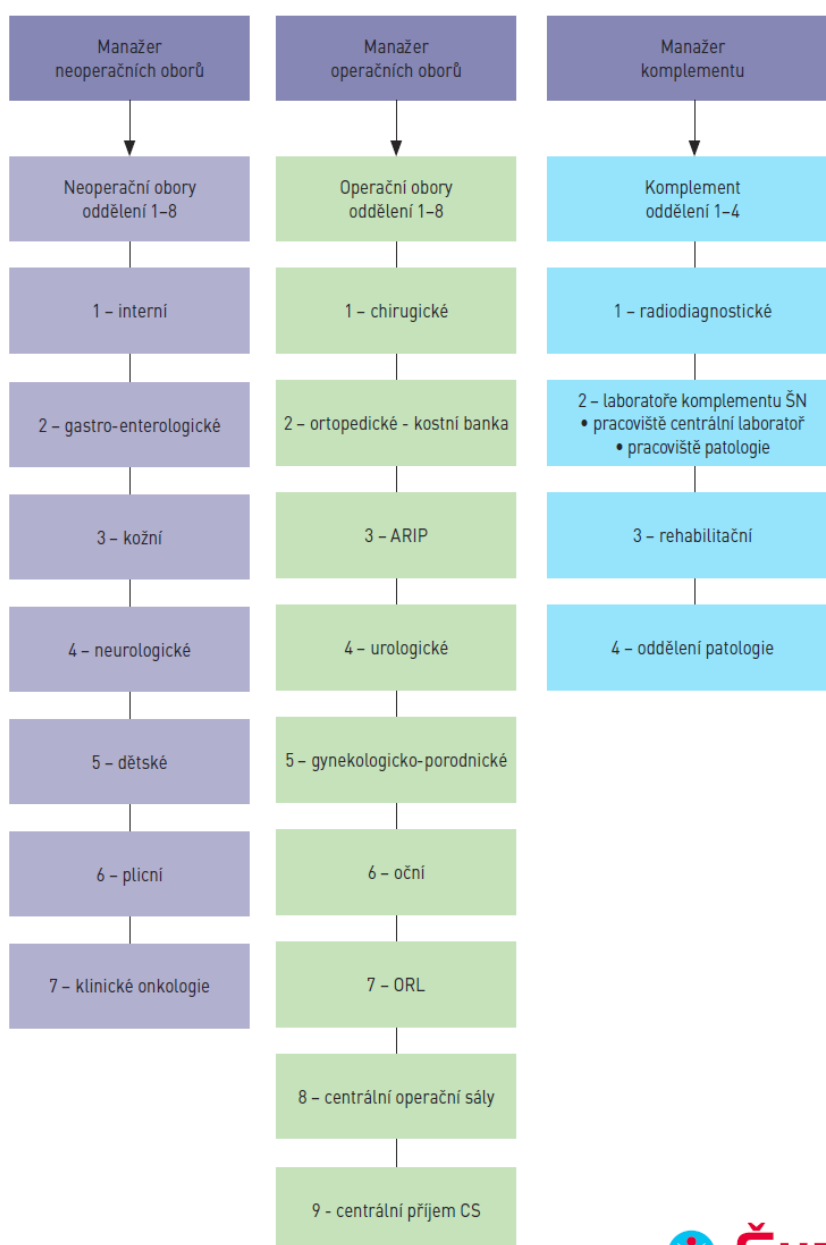
Krajský soud v Ostravě

Organizační schéma společnosti Šumperská nemocnice a.s. ke dni 30. 4. 2012

Organizační schéma společnosti

Šumperská nemocnice a.s. ke dni 30. 4. 2012

R O Z V A H A v plném rozsahu (tis. Kč)

		rok 2011	rok 2010	rok 2009
	AKTIVA CELKEM	281 452	284 551	244 544
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	138 986	133 248	106 649
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	599	683	325
3.	Software	497	683	256
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	102	0	69
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	109 319	108 345	72 718
1.	Pozemky	4 831	4 856	4 465
2.	Stavby	42 704	45 091	47 322
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	59 845	35 175	20 846
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	1 698	23 528	765
8.	Poskytnuté zálohy na DHM	411	120	0
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	-170	-425	-680
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	29 068	24 220	33 606
1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	29 068	24 220	33 606
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	141 725	150 085	135 873
C.I.	Zásoby	9 101	8 913	9 522
1.	Materiál	9 101	8 913	9 522
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	2 953	794	36
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	2 618	0	0
6.	Jiné pohledávky	335	794	36
C.III.	Krátkodobé pohledávky	123 325	137 868	123 355
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	50 145	50 571	47 856
2.	Pohledávky za ovládanými a řízenými osobami	63 010	84 068	73 430
6.	Stát – daňové pohledávky	117	1 224	0
7.	Ostatní poskytnuté zálohy	1	66	1 674
8.	Dohadné účty aktivní	9 674	1 877	80
9.	Jiné pohledávky	378	62	315
C.IV.	Finanční majetek	6 346	2 510	2 960
1.	Peníze	115	178	323
2.	Účty v bankách	6 231	2 332	2 637
D.	OSTATNÍ AKTIVA – přechodné účty aktiv	741	1 218	2 022
D.I.	Časové rozlišení	741	1 218	2 022
1.	Náklady příštích období	622	927	1 296
3.	Příjmy příštích období	119	291	726
		rok 2011	rok 2010	rok 2009
	PASIVA CELKEM	281 452	284 551	244 544
A.	VLASTNÍ KAPITÁL	121 483	138 558	134 180

A.I.	Základní kapitál	2 000	2 000	2 000
1.	Základní kapitál	2 000	2 000	2 000
A.II.	Kapitálové fondy	22 576	17 210	26 138
2.	Ostatní kapitálové fondy	18 558	18 040	17 582
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	4 018	-830	8 556
A.III.	Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	1 073	1 089	890
1.	Zákonný rezervní fond	400	400	400
2.	Statutární a ostatní fondy	673	689	490
A.IV.	Hospodářský výsledek minulých let	67 938	74 613	79 682
1.	Nerozdělený zisk minulých let	67 938	74 613	79 682
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	27 896	43 646	25 470
B.	CIZÍ ZDROJE	156 649	141 940	106 304
B.II.	Dlouhodobé závazky	5 704	4 125	3 689
9.	Jiné závazky	3 682	2 925	3 000
10.	Odložený daňový závazek	2 022	1 200	689
B.III.	Krátkodobé závazky	122 410	135 593	95 949
1.	Závazky z obchodních vztahů	48 320	72 885	36 952
2.	Závazky k ovládaným a řízeným osobám	160	108	117
5.	Závazky k zaměstnancům	17 270	14 405	14 147
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	10 144	8 213	7 497
7.	Stát – daňové závazky a dotace	4 156	1 707	6 224
8.	Přijaté zálohy	2 921	2 977	3 336
10.	Dohadné účty pasivní	36 880	33 637	26 365
11.	Jiné závazky	2 559	1 661	1 311
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	28 535	2 222	6 666
1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	21 735	0	2 222
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	6 800	2 222	4 444
C.	OSTATNÍ PASIVA – přechodné účty pasiv	3 320	4 053	4 060
C.I.	Časové rozlišení	3 320	4 053	4 060
1.	Výdaje příštích období	45	510	61
2.	Výnosy příštích období	3 275	3 543	3 999

V Ý S L E D O V K A v plném rozsahu (tis. Kč)

Šumperská nemocnice a. s.			rok 2011	rok 2010	rok 2009
I.	Tržby za prodej zboží	01	0	0	0
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	0	0	0
+	OBCHODNÍ MARŽE	03	0	0	0
II.	Výkony	04	632 989	608 072	601 882
1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	631 027	605 842	599 242
2.	Změna stavu zásob vlastní výroby	06	0	0	0
3.	Aktivace	07	1 962	2 230	2 640
B.	Výkonová spotřeba	08	260 868	268 814	268 792
1.	Spotřeba materiálu a energie	09	193 887	204 470	203 140
2.	Služby	10	66 981	64 344	65 652
+	PŘIDANÁ HODNOTA	11	372 121	339 258	333 090
C.	Osobní náklady	12	349 899	329 648	315 365
1.	Mzdové náklady	13	258 088	243 327	235 654
2.	Odměny členům orgánů spol. a družstva	14	50	20	0
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	87 539	82 176	75 755
4.	Sociální náklady	16	4 222	4 125	3 956
D.	Daně a poplatky	17	5 586	3 802	4 287
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	18	15 154	11 211	9 472
III.	Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	19	1 240	2 119	922
1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	571	1 315	33
2.	Tržby z prodeje materiálu	21	669	804	889
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22	494	1 051	598
1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	37	529	0
2.	Prodaný materiál	24	457	522	598
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	60	148	61
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	25 273	31 150	30 241
H.	Ostatní provozní náklady	27	4 898	3 940	3 297
V.	Převod provozních výnosů	28	0	0	0
I.	Převod provozních nákladů	29	0	0	0
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	22 543	22 727	31 173
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31		0	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32		0	0
VII.	Výnosy z dl. finančního majetku	33	10 000	25 000	0
1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách s podstatným vlivem	34	10 000	25 000	0
2.	Výnosy z ostatních dl. CP a podílů	35	0	0	0

3.	Výnosy z ostatního dl. finančního majetku	36	0	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37	0	0	0
K.	Náklady z finančního majetku	38	0	0	0
IX.	Výnosy z přecenění CP a derivátů	39	0	0	0
L.	Náklady z přecenění CP derivátů	40	0	0	0
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	41	0	0	0
X.	Výnosové úroky	42	437	552	270
N.	Nákladové úroky	43	793	135	324
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	0	0	0
O.	Ostatní finanční náklady	45	130	141	124
XII.	Převod finančních výnosů	46	0	0	0
P.	Převod finančních nákladů	47	0	0	0
*	FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	4/	9 514	25 276	-178
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	49	4 161	4 357	5 525
1.	splatná	50	3 339	3 846	6 079
2.	odložená	51	822	511	-554
**	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	52	27 896	43 646	25 470
XIII.	Mimořádné výnosy	53	0	0	0
R.	Mimořádné náklady	54	0	0	0
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	55			
1.	splatná	56	0	0	0
2.	odložená	57	0	0	0
*	MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	58	0	0	0
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	59			
***	Výsledek hospodaření za účetní období	60	27 896	43 646	25 470
	Výsledek hospodaření před zdaněním	61	32 057	48 003	30 995

PŘEHLED O PENĚŽNÍCH TOCÍCH (tis. Kč)

	Šumperská nemocnice a. s.	rok 2011	rok 2010	rok 2009
Z.	Výsledek hospodaření za běžnou činnost bez zdanění (+/-)	32 057	48 003	30 995
A.1.	Úpravy o nepeněžní operace	5 334	-14 718	9 473
A.1.1.	Odpisy stálých aktiv, pohledávek a opravné položky k nabytému majetku	15 154	11 211	9 472
A.1.2.	Změna stavu opravných položek a rezerv	60	148	61
A.1.3.	Změna stavu rezerv	-10 000	-25 000	0
A.1.4.	Kurzové rozdíly	0	0	0
A.1.5.	Zisk/ztráta z prodeje stálých aktiv	-534	-786	-33
A.1.6.	Úrokové náklady a výnosy	356	-417	54
A.1.7.	Ostatní nepeněžní operace	298	126	-81
A.*	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracovního kapitálu, placenými úroky a mimořádnými položkami	37 391	33 285	40 468
A.2.	Změna stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu	-30 669	11 146	17 268
A.2.1.	Změna stavu pohledávek z provozní činnosti	-7 949	-3 533	10 009
A.2.2.	Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti	-22 532	14 070	7 171
A.2.3.	Změna stavu zásob	-188	609	88
A.2.4.	Změna stavu krátkodobého finančního majetku	0	0	0
A.**	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, placenými úroky a mimořádnými položkami	6 722	44 431	57 736
A.3.	Placené úroky	-793	-135	-324
A.4.	Přijaté úroky	437	552	270
A.5.	Placené daně	-1 231	-9 715	2 986
A.6.	Příjmy a výdaje s mimořádnými účetními případy	0	0	0
A.7.	Přijaté dividendy a podíly na zisku	10 000	25 000	0
A.***	Čistý peněžní tok z provozní činnosti	15 135	60 133	60 668
	<i>Peněžní toky z investiční činnosti</i>			
B.1.	Výdaje spojené s pořízením stálých aktiv	-10 168	-17 512	-15 580
B.2.	Příjmy z prodeje stálých aktiv	571	1 315	33
B.3.	Půjčky a úvěry spřízněným osobám	19 228	-9 984	-37 666
B.***	Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti	9 631	-26 181	-53 213
	<i>Peněžní toky z finanční činnosti</i>			
C.1.	Změna stavu dlouhodobých příp. krátkodobých závazků	28 572	-4 819	-5 849
C.2.	Dopady změn základního kapitálu na peněžní prostředky	-49 502	-29 582	33
C.2.1.	Vyplacené dividendy nebo podíly na zisku	518	458	43
C.2.2.	Dopad ostatních změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky	-50 020	-30 040	-10

C.***	Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti	-20 930	-34 401	-5 816
F.	Čisté zvýšení, respektive snížení peněžních prostředků	3 836	-449	1 639
P.	Stav peněžních prostředků (a ekvivalentů) na počátku období	2 510	2 960	1 321
R.	Stav peněžních prostředků (a ekvivalentů) na konci období	6 346	2 511	2 960

HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA ROZVAHY

Šumperská nemocnice a. s.		relativní změna (v %)		absolutní změna (v tis. Kč)	
		2011/2010	2010/2009	2011/2010	2010/2009
	AKTIVA CELKEM	-1,1%	16,4%	-3 099	40 007
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	4,3%	24,9%	5 738	26 599
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	-12,3%	110,2%	-84	358
3.	Software	-27,2%	166,8%	-186	427
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek		-100,0%	102	-69
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	0,9%	49,0%	974	35 627
1.	Pozemky	-0,5%	8,8%	-25	391
2.	Stavby	-5,3%	-4,7%	-2 387	-2 231
3.	Samostatné movité věci a soubory movité věci	70,1%	68,7%	24 670	14 329
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	-92,8%	2975,6%	-21 830	22 763
8.	Poskytnuté zálohy na DHM	242,5%		291	120
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	-60,0%	-37,5%	255	255
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	20,0%	-27,9%	4 848	-9 386
1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	20,0%	-27,9%	4 848	-9 386
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	-5,6%	10,5%	-8 360	14 212
C.I.	Zásoby	2,1%	-6,4%	188	-609
1.	Materiál	2,1%	-6,4%	188	-609
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	271,9%	2105,6%	2 159	758
1.	Pohledávky z obchodních vztahů			2 618	0
6.	Jiné pohledávky	-57,8%	2105,6%	-459	758
7.	Odložená daňová pohledávka			0	0
C.III.	Krátkodobé pohledávky	-10,5%	11,8%	-14 543	14 513
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	-0,8%	5,7%	-426	2 715
2.	Pohledávky za ovládanými a řízenými osobami	-25,0%	14,5%	-21 058	10 638
6.	Stát – daňové pohledávky	-90,4%		-1 107	1 224
7.	Ostatní poskytnuté zálohy	-98,5%	-96,1%	-65	-1 608
8.	Dohadné účty aktivní	415,4%	2246,3%	7 797	1 797
9.	Jiné pohledávky	509,7%	-80,3%	316	-253
C.IV.	Finanční majetek	152,8%	-15,2%	3 836	-450
1.	Peníze	-35,4%	-44,9%	-63	-145
2.	Účty v bankách	167,2%	-11,6%	3 899	-305
D.	OSTATNÍ AKTIVA – přechodné účty aktiv	-39,2%	-39,8%	-477	-804
D.I.	Časové rozlišení	-39,2%	-39,8%	-477	-804

1.	Náklady příštích období	-32,9%	-28,5%	-305	-369
3.	Příjmy příštích období	-59,1%	-59,9%	-172	-435
Šumperská nemocnice a. s.		relativní změna (v %)		absolutní změna (v tis. Kč)	
		2011/2010	2010/2009	2011/2010	2010/2009
	PASIVA CELKEM	-1,1%	16,4%	-3 099	40 007
A.	VLASTNÍ KAPITÁL	-12,3%	3,3%	-17 075	4 378
A.I.	Základní kapitál	0,0%	0,0%	0	0
1.	Základní kapitál	0,0%	0,0%	0	0
A.II.	Kapitálové fondy	31,2%	-34,2%	5 366	-8 928
2.	Ostatní kapitálové fondy	2,9%	2,6%	518	458
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	-584,1%	-109,7%	4 848	-9 386
A.III.	Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	-1,47%	22,36%	-16	199
1.	Zákonný rezervní fond	0,0%	0,0%	0	0
2.	Statutární a ostatní fondy	-2,3%	40,6%	-16	199
A.IV.	Hospodářský výsledek minulých let	-8,9%	-6,4%	-6 675	-5 069
1.	Nerozdělený zisk minulých let	-8,9%	-6,4%	-6 675	-5 069
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	-36,1%	71,4%	-15 750	18 176
B.	CIZÍ ZDROJE	10,4%	33,5%	14 709	35 636
B.II.	Dlouhodobé závazky	38,3%	11,8%	1 579	436
9.	Jiné závazky	25,9%	-2,5%	757	-75
10.	Odložený daňový závazek	68,5%	74,2%	822	511
B.III.	Krátkodobé závazky	-9,7%	41,3%	-13 183	39 644
1.	Závazky z obchodních vztahů	-33,7%	97,2%	-24 565	35 933
2.	Závazky k ovládaným a řízeným osobám	48,2%	-7,7%	52	-9
5.	Závazky k zaměstnancům	19,9%	1,8%	2 865	258
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	23,5%	96%	1 931	716
7.	Stát – daňové závazky a dotace	143,5%	-72,6%	2 449	-4 517
8.	Přijaté zálohy	-1,9%	-10,8%	-56	-359
10.	Dohadné účty pasivní	9,6%	27,6%	3 243	7 272
11.	Jiné závazky	54,1%	26,7%	898	350
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	1184,2%	-66,7%	26 313	-4 444
1.	Bankovní úvěry dlouhodobé		-100,0%	21 735	-2 222
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	206,0%	-50,0%	4 578	-2 222
C.	OSTATNÍ PASIVA – přechodné účty pasiv	-18,1%	-0,2%	-733	-7
C.I.	Časové rozlišení	-18,1%	-0,2%	-733	-7
1.	Výdaje příštích období	-91,2%	736,1%	-465	449
2.	Výnosy příštích období	-7,6%	-11,4%	-268	-456

HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA VÝSLEDOVKY

Šumperská nemocnice a. s.			relativní změna (v %)		absolutní změna (tis. Kč)	
			2011/2010	2010/2009	2011/2010	2010/2009
I.	Tržby za prodej zboží	01			0	0
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02			0	0
+	OBCHODNÍ MARŽE	03			0	0
II.	Výkony	04	4,1%	1,0%	24 917	6 190
1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	4,2%	1,1%	25 185	6 600
2.	Změna stavu zásob vlastní výroby	06			0	0
3.	Aktivace	07	-12,0%	-15,5%	-268	-410
B.	Výkonová spotřeba	08	-3,0%	0,0%	-7 946	22
1.	Spotřeba materiálu a energie	09	-5,2%	0,7%	-10 583	1 330
2.	Služby	10	4,1%	-2,0%	2 637	-1 308
+	PŘIDANÁ HODNOTA	11	9,7%	1,9%	32 863	6 168
C.	Osobní náklady	12	6,1%	4,5%	20 251	14 283
1.	Mzdové náklady	13	6,1%	3,3%	14 761	7 673
2.	Odměny členům orgánů spol. a družstva	14	150,0%		30	20
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	6,5%	8,5%	5 363	6 421
4.	Sociální náklady	16	2,4%	4,3%	97	169
D.	Daně a poplatky	17	46,9%	-11,3%	1 784	-485
E.	Odpisy dl. nehmotného a hmotného majetku	18	35,2%	18,4%	3 943	1 739
III.	Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	19	-41,5%	129,8%	-879	1 197
1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	-56,6%	3884,8%	-744	1 282
2.	Tržby z prodeje materiálu	21	-16,8%	-9,6%	-135	-85
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22	-53,0%	75,8%	-557	453
1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	-93,0%		-492	529
2.	Prodaný materiál	24	-12,5%	-12,7%	-65	-76
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	-59,5%	142,6%	-88	87
					0	0
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	-18,9%	3,0%	-5 877	909
H.	Ostatní provozní náklady	27	24,3%	19,5%	958	643
V.	Převod provozních výnosů	28			0	0

I.	Převod provozních nákladů	29			0	0
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	-0,8%	-27,1%	-184	-8 446
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31			0	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32			0	0
VII.	Výnosy z dl. finančního majetku	33	-60,0%		-15 000	25 000
1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	34	-60,0%		-15 000	25 000
					0	0
2.	Výnosy z ostatních dl. CP a podílů	35			0	0
3.	Výnosy z ostatního dl. finančního majetku	36			0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37			0	0
K.	Náklady z finančního majetku	38			0	0
IX.	Výnosy z přecenění CP a derivátů	39			0	0
L.	Náklady z přecenění CP derivátů	40			0	0
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	41			0	0
X.	Výnosové úroky	42	-20,8%	104,4%	-115	282
N.	Nákladové úroky	43	487,4%	-58,3%	658	-189
XI.	Ostatní finanční výnosy	44			0	0
O.	Ostatní finanční náklady	45	-7,8%	13,7%	-11	17
XII.	Převod finančních výnosů	46			0	0
P.	Převod finančních nákladů	47			0	0
*	FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	48	-62,4%	-14300,0%	-15 762	25 454
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	49	-4,5%	-21,1%	-196	-1 168
1.	splatná	50	-13,2%	-36,7%	-507	-2 233
2.	odložená	51	60,9%	-192,2%	311	1 065
**	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	52	-36,1%	71,4%	-15 750	18 176
XIII.	Mimořádné výnosy	53			0	0
R.	Mimořádné náklady	54			0	0
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	55			0	0
1.	splatná	56			0	0
2.	odložená	57			0	0
*	MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	58			0	0
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	59			0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období	60	-36,1%	71,4%	-15 750	18 176
	Výsledek hospodaření před zdaněním	61	-33,2%	54,9%	-15 946	17 008

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA ROZVAHY

Šumperská nemocnice a. s.		% podíl na bilanční sumě		
		rok 2011	rok 2010	rok 2009
	AKTIVA CELKEM	100,0%	100,0%	100,0%
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	49,4%	46,8%	43,6%
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	0,2%	0,2%	0,1%
3.	Software	0,2%	0,2%	0,1%
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	38,8%	38,1%	29,7%
1.	Pozemky	1,7%	1,7%	1,8%
2.	Stavby	15,2%	15,8%	19,4%
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	21,3%	12,4%	8,5%
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0,6%	8,3%	0,3%
8.	Poskytnuté zálohy na DHM	0,1%	0,0%	0,0%
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	-0,1%	-0,1%	-0,3%
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	10,3%	8,5%	13,7%
1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	10,3%	8,5%	13,7%
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	50,4%	52,8%	55,6%
C.I.	Zásoby	3,2%	3,1%	3,9%
1.	Materiál	3,2%	3,1%	3,9%
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	1,0%	0,3%	0,0%
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	0,9%	0,0%	0,0%
6.	Jiné pohledávky	0,1%	0,3%	0,0%
C.III.	Krátkodobé pohledávky	43,8%	48,5%	50,4%
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	17,8%	17,8%	19,6%
2.	Pohledávky za ovládanými a řízenými osobami	22,4%	29,5%	30,0%
6.	Stát – daňové pohledávky	0,0%	0,4%	0,0%
7.	Ostatní poskytnuté zálohy	0,0%	0,0%	0,7%
8.	Dohadné účty aktivní	3,4%	0,7%	0,0%
9.	Jiné pohledávky	0,1%	0,0%	0,1%
C.IV.	Finanční majetek	2,3%	0,9%	1,2%
1.	Peníze	0,0%	0,1%	0,1%
2.	Účty v bankách	2,2%	0,8%	1,1%
D.	OSTATNÍ AKTIVA – přechodné účty aktiv	0,2%	0,4%	0,8%
D.I.	Časové rozlišení	0,2%	0,4%	0,8%
1.	Náklady příštích období	0,2%	0,3%	0,5%
3.	Příjmy příštích období	0,0%	0,1%	0,3%
Šumperská nemocnice a. s.		% podíl na bilanční sumě		
		rok 2011	rok 2010	rok 2009
	PASIVA CELKEM	100,0%	100,0%	100,0%

A.	VLASTNÍ KAPITÁL	43,2%	48,7%	54,9%
A.I.	Základní kapitál	0,7%	0,7%	0,8%
1.	Základní kapitál	0,7%	0,7%	0,8%
A.II.	Kapitálové fondy	8,0%	6,0%	10,7%
2.	Ostatní kapitálové fondy	6,6%	6,3%	7,2%
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	1,4%	-0,3%	3,5%
A.III.	Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	0,4%	0,4%	0,4%
1.	Zákonný rezervní fond	0,1%	0,1%	0,2%
2.	Statutární a ostatní fondy	0,2%	0,2%	0,2%
A.IV.	Hospodářský výsledek minulých let	24,1%	26,2%	32,6%
1.	Nerozdělený zisk minulých let	24,1%	26,2%	32,6%
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	9,9%	15,3%	10,4%
B.	CIZÍ ZDROJE	55,6%	49,9%	43,5%
B.II.	Dlouhodobé závazky	2,0%	1,4%	1,5%
9.	Jiné závazky	1,3%	1,0%	1,2%
10.	Odložený daňový závazek	0,7%	0,4%	0,3%
B.III.	Krátkodobé závazky	43,5%	47,7%	39,2%
1.	Závazky z obchodních vztahů	17,2%	25,6%	15,1%
2.	Závazky k ovládaným a řízeným osobám	0,1%	0,0%	0,0%
5.	Závazky k zaměstnancům	6,1%	5,1%	5,8%
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	3,6%	2,9%	3,1%
7.	Stát – daňové závazky a dotace	1,5%	0,6%	2,5%
8.	Přijaté zálohy	1,0%	1,0%	1,4%
10.	Dohadné účty pasivní	13,1%	11,8%	10,8%
11.	Jiné závazky	0,9%	0,6%	0,5%
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	10,1%	0,8%	2,7%
1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	7,7%	0,0%	0,9%
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	2,4%	0,8%	1,8%
C.	OSTATNÍ PASIVA – přechodné účty pasiv	1,2%	1,4%	1,6%
C.I.	Časové rozlišení	1,2%	1,4%	1,6%
1.	Výdaje příštích období	0,0%	0,2%	0,0%
2.	Výnosy příštích období	1,2%	1,2%	1,6%

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA VÝSLEDOKY

Šumperská nemocnice a. s.			podíl v %		
			rok 2011	rok 2010	rok 2009
I.	Tržby za prodej zboží	01	0,0%	0,0%	0,0%
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	0,0%	0,0%	0,0%
+	OBCHODNÍ MARŽE	03	0,0%	0,0%	0,0%
II.	Výkony	04	100,3%	100,4%	100,4%
1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	100,0%	100,0%	100,0%
2.	Změna stavu zásob vlastní výroby	06	0,0%	0,0%	0,0%
3.	Aktivace	07	0,3%	0,4%	0,4%
B.	Výkonová spotřeba	08	41,3%	44,4%	44,9%
1.	Spotřeba materiálu a energie	09	30,7%	33,7%	33,9%
2.	Služby	10	10,6%	10,6%	11,0%
+	PŘIDANÁ HODNOTA	11	59,0%	56,0%	55,6%
C.	Osobní náklady	12	55,4%	54,4%	52,6%
1.	Mzdové náklady	13	40,9%	40,2%	39,3%
2.	Odměny členům orgánů spol. a družstva	14	0,0%	0,0%	0,0%
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	13,9%	13,6%	12,6%
4.	Sociální náklady	16	0,7%	0,7%	0,7%
D.	Daně a poplatky	17	0,9%	0,6%	0,7%
E.	Odpisy dl. nehmotného a hmotného majetku	18	2,4%	1,9%	1,6%
III.	Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	19	0,2%	0,3%	0,2%
1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	0,1%	0,2%	0,0%
2.	Tržby z prodeje materiálu	21	0,1%	0,1%	0,1%
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22	0,1%	0,2%	0,1%
1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	0,0%	0,1%	0,0%
2.	Prodaný materiál	24	0,1%	0,1%	0,1%
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	0,0%	0,0%	0,0%
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	0,0%	0,0%	0,0%
H.	Ostatní provozní náklady	27	4,0%	5,1%	5,0%
V.	Převod provozních výnosů	28	0,8%	0,7%	0,6%
I.	Převod provoz. Nákladů	29	0,0%	0,0%	0,0%
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	3,6%	3,8%	5,2%
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31	0,0%	0,0%	0,0%

J.	Prodané cenné papíry a podíly	32	0,0%	0,0%	0,0%
VII.	Výnosy z dl. finančního majetku	33	1,6%	4,1%	0,0%
1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	34	0,0%	0,0%	0,0%
2.	Výnosy z ostatních dl. CP a podílů	35	0,0%	0,0%	0,0%
3.	Výnosy z ostatního dl. finančního majetku	36	0,0%	0,0%	0,0%
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37	0,0%	0,0%	0,0%
K.	Náklady z finančního majetku	38	0,0%	0,0%	0,0%
IX.	Výnosy z přecenění CP a derivátů	39	0,0%	0,0%	0,0%
L.	Náklady z přecenění CP derivátů	40	0,0%	0,0%	0,0%
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	41	0,0%	0,0%	0,0%
X.	Výnosové úroky	42	0,1%	0,1%	0,0%
N.	Nákladové úroky	43	0,1%	0,0%	0,1%
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	0,0%	0,0%	0,0%
O.	Ostatní finanční náklady	45	0,0%	0,0%	0,0%
XII.	Převod finančních výnosů	46	0,0%	0,0%	0,0%
P.	Převod finančních nákladů	47	0,0%	0,0%	0,0%
*	FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	48	1,5%	4,2%	0,0%
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	49	0,7%	0,7%	0,9%
1.	splatná	50	0,5%	0,6%	1,0%
2.	odložená	51	0,1%	0,1%	-0,1%
**	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	52	4,4%	7,2%	4,3%
XIII.	Mimořádné výnosy	53	0,0%	0,0%	0,0%
R.	Mimořádné náklady	54	0,0%	0,0%	0,0%
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	55	0,0%	0,0%	0,0%
1.	splatná	56	0,0%	0,0%	0,0%
2.	odložená	57	0,0%	0,0%	0,0%
*	MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	58	0,0%	0,0%	0,0%
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	59	0,0%	0,0%	0,0%
***	Výsledek hospodaření za účetní období	60	4,4%	7,2%	4,3%
	Výsledek hospodaření před zdaněním	61	5,1%	7,9%	5,2%

Horizontální analýza přehledu o peněžních tocích

Šumperská nemocnice a. s.		2011- 2010	2010- 2009
Z.	Výsledek hospodaření za běžnou činnost bez zdanění (+/-)	-15 946	17 008
A.1.	Úpravy o nepeněžní operace	20 052	-24 191
A.1.1.	Odpisy stálých aktiv, pohledávek a opravné položky k nabytému majetku	3 943	1 739
A.1.2.	Změna stavu opravných položek a rezerv	-88	87
A.1.3.	Změna stavu rezerv	15 000	-25 000
A.1.4.	Kurzové rozdíly	0	0
A.1.5.	Zisk/ztráta z prodeje stálých aktiv	252	-753
A.1.6.	Úrokové náklady a výnosy	773	-471
A.1.7.	Ostatní nepeněžní operace	172	207
A.*	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracovního kapitálu, placenými úroky a mimořádnými položkami	0	0
A.2.	Změna stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu	-41 815	-6 122
A.2.1.	Změna stavu pohledávek z provozní činnosti	-4 416	-13 542
A.2.2.	Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti	-36 602	6 899
A.2.3.	Změna stavu zásob	-797	521
A.2.4.	Změna stavu krátkodobého finančního majetku	0	0
A.**	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, placenými úroky a mimořádnými položkami	0	0
A.3.	Placené úroky	-658	189
A.4.	Přijaté úroky	-115	282
A.5.	Placené daně	8 484	-12 701
A.6.	Příjmy a výdaje s mimořádnými účetními případy	0	0
A.7.	Přijaté dividendy a podíly na zisku	-15 000	25 000
A.***	Čistý peněžní tok z provozní činnosti	-44 998	-535
	<i>Peněžní toky z investiční činnosti</i>	0	0
B.1.	Výdaje spojené s pořízením stálých aktiv	7 344	-1 932
B.2.	Příjmy z prodeje stálých aktiv	-744	1 282
B.3.	Půjčky a úvěry spřízněným osobám	29 212	27 682
B.***	Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti	35 812	27 032
	<i>Peněžní toky z finanční činnosti</i>	0	0
C.1.	Změna stavu dlouhodobých příp. krátkodobých závazků	33 391	1 030
C.2.	Dopady změn základního kapitálu na peněžní prostředky	-19 920	-29 615
C.2.1.	Vyplacené dividendy nebo podíly na zisku	60	415
C.2.2.	Dopad ostatních změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky	-19 980	-30 030
C.***	Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti	13 471	-28 585
F.	Čisté zvýšení, respektive snížení peněžních prostředků	4 285	-2 088
P.	Stav peněžních prostředků (a ekvivalentů) na počátku období	-450	1 639
R.	Stav peněžních prostředků (a ekvivalentů) na konci období	3 835	-449

Pyramidová soustava – rozklad ROE podle Du Ponta

